

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Міжнародний гуманітарний університет
 Факультет лінгвістики та перекладу
 Кафедра германських і східних мов та перекладу

**МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У
 КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРИРОДНИЧИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК:
 ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
 ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

15 листопада 2023
 Одеса

IMPORTED MICE
 Precision
 Useful For Prospectors, Farmers,
 Settlers and Investigators
 Magnifies About 150
 This is a very superior instrument
 base and tilting stand, with
 stage for illuminating and
 more clearly and under the
 has very powerful compound
 One especially pre
 glass slides upon
 placed. The comp
 We have also a
 mens similar to
 that can be obt
 sections of inse
 tomical subject
 correctly moun
 The micros
 mirror may be
 direction will
 thus allowing
 various cryst

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ
КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКИХ І СХІДНИХ МОВ ТА ПЕРЕКЛАДУ**

**ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-
КОНФЕРЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**«МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ
МОВ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПРИРОДНИЧИХ ТА
ГУМАНІТАРНИХ НАУК: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

**ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СФЕРІ
ПРИРОДНИЧИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК**

15 ЛИСТОПАДА 2023 РОКУ

УДК 811.1/2 (063)

М 58

Збірник затверджено Вченою Радою
Міжнародного гуманітарного університету
(протокол № 3 від 10 листопада 2023 року)

Редакційна колегія

Фрумкіна Арина Леонівна, завідувач кафедри германських і східних мов та перекладу Міжнародного гуманітарного університету, к. філол. н., доцент;

Адамова Ганна Володимирівна, декан факультету лінгвістики та перекладу Міжнародного гуманітарного університету;

Відповідальний секретар конференції:
Глушко Анастасія Миколаївна

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція:
«Міждисциплінарний підхід до вивчення іноземних мов у контексті розвитку природничих та гуманітарних наук: виклики та перспективи»:
15 листопад 2023 р. : Збірник матеріалів конференції. М-во освіти та науки; Міжнародний гуманітарний університет. Одеса: 2023. 152 с.

У збірник увійшли матеріали наукових доповідей професорсько-викладацького складу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, магістерського та бакалаврського рівнів вищих навчальних закладів України. У науковому збірнику представлено сучасні дослідження з іноземної філології в галузях методики викладання іноземної мови, мовознавства, літературознавства та гуманітарних й природничих наук.

Тези подано у авторській редакції.

©Міжнародний гуманітарний університет, 2023

ЗМІСТ

<i>Alexeyev Mykola, Alexeyeva Lyudmyla, Syniova Tetyana</i> IT IN TRANSLATION PEDAGOGY IN EUROPE AND UKRAINE	8
<i>Андрієць Інна</i> РОЛЬ ІНТЕРНЕТУ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ЗМІНІ МІЖКУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМОДІЙ	11
<i>Басалгін Ігор</i> РОЛЬ МОВИ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	15
<i>Бобришов Тимофій</i> ІННОВАЦІЙНІ ІДЕЇ ТА ПІДХОДИ ДО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ І ПРОФЕСІЙНИМ ДИСЦИПЛІНАМ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	17
<i>Варгас Світлана</i> ПЕРЕКЛАД ЯК ПСИХОЛІНГВІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	20
<i>Волева Ксенія</i> INNOVATIVE TEACHING METHODS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN EUROPE	23
<i>Гарчева Ірина</i> АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ ТА ПОДАЛЬШОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ КЕЙСІВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	25
<i>Гладких Ірина</i> MULTIMODALE VISUALISIERUNGEN IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT	28
<i>Hryhorash Viktoriia, Myronova Larysa</i> TEACHING ESP USING TASK-BASED APPROACH AT TERTIARY LEVEL	30
<i>Грушецька Анастасія</i> ВЕРБАЛЬНІ ТА ПАРАВЕРБАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОМОВИ ПОЛІТИКІВ США: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ	32
<i>Гусєва Анастасія</i> ОСОБЛИВОСТІ БРИТАНСЬКОЇ КАЗКИ ЯК ЛІТЕРАТУРНОГО ЖАНРУ	35
<i>Добров Сергій</i> ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ ПРИРОДНИЧИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК	38

<i>Добронецька Ганна</i> АНГЛОМОВНИЙ КАЗКОВИЙ ДИСКУРС В АСПЕКТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРИ.....	42
<i>Дротенко Вероніка</i> МОВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ СЛЕНГУ В ЛІТЕРАТУРНОМУ КОНТЕКСТІ: РЕМАРКІВСЬКИЙ АСПЕКТ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «ТРИ ТОВАРИШІ».....	45
<i>Жура Катерина</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ СПЕЦІАЛЬНОЇ, АКАДЕМІЧНОЇ ТА НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	49
<i>Заїка Дар'я</i> ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	52
<i>Заплітний Володимир</i> СЛІЛ ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ МОВНОЇ ТА ПРЕДМЕТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	56
<i>Запорожан Марія</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВОФІЛОСОФІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДОРΟΣЛИМ	58
<i>Златовласова Олександра</i> ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ, КУЛЬТУРНОЇ ТА МОВНОЇ ВАРІАТИВНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	60
<i>Кириленко Надія</i> БРЕЙН-РИНГ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	63
<i>Колчик Юлія</i> "МОЛОДІЖНА ЛЕКСИКА У ТВОРАХ JÜRGEN BANSCHERUS «NOVEMBERSCHNEE», «KRACH IM ZIRKUS ZAMPANO» ТА KERSTIN GIER «LIEBE GEHT DURCH ALLE ZEITEN (EDELSTEIN-TRILOGIE)»".....	67
<i>Короленко Анастасія</i> ГРАМАТИЧНИЙ СТАТУС СКЛАДНОПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ З ПІДРЯДНИМ УМОВИ.....	70
<i>Кравченко Діана</i> КОНТРАСТИВНА РИТОРИКА У НАВЧАННІ УСНОГО ІНОЗЕМНОГО МОВЛЕННЯ БОЛГАРІВ.....	73

<i>Красневич Анастасія ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС РОЗВИТКУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....</i>	<i>76</i>
<i>Makarska Yevheniia INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING A FOREIGN LANGUAGE.....</i>	<i>79</i>
<i>Макашина Анастасія НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ.....</i>	<i>82</i>
<i>Мамонтов Олександр СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОНТЕНТУ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ VR ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОЇ ГАЛУЗІ.....</i>	<i>85</i>
<i>Маніта Варвара ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....</i>	<i>90</i>
<i>Мацебон Анастасія МОВНІ ТА КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ МІГРАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ ПІДЛІТКІВ В ІНШІЙ КРАЇНІ.....</i>	<i>92</i>
<i>Melnyk Valeria STYLISTIC PECULIARITIES OF ENGLISH ADVERTISING.....</i>	<i>95</i>
<i>Мізецька Віра ALLITERATION AND ITS TYPES.....</i>	<i>98</i>
<i>Міхнева Ольга ВИМОГИ ДО ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ ПРОЗОВИХ ТВОРІВ.....</i>	<i>101</i>
<i>Морозко Анастасія ФОРМУВАННЯ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБОМ ПРОЄКТНОЇ РОБОТИ.....</i>	<i>103</i>
<i>Номеровська Ангеліна ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ВАРІАТИВНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ ГРЕМА ГРІНА «ДЕСЯТИЙ»).....</i>	<i>106</i>
<i>Оgrenіч Марія CULTURAL ASPECTS OF FOREIGN LANGUAGES LEARNING.....</i>	<i>109</i>
<i>Осіпенко Юлія ДІАЛЕКТНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ: ФАКТОРИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ.....</i>	<i>112</i>

<i>Паничок Тетяна</i> DER INTERKULTURELLE ASPEKT IN DER ÜBERSETZUNG VON FACH- UND WISSENSCHAFTLICHER LITERATUR: HERAUSFORDERUNGEN UND MÖGLICHKEITEN.....	116
<i>Parfenjuk Maria</i> INNOVATIVE WAYS TO INSPIRE STUDENTS TO PARTICIPATE IN PRACTICAL FOREIGN LANGUAGE COURSES.....	120
<i>Рибак Катерина</i> ВПРОВАДЖЕННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЛЕКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СУЧАСНИЙ НІМЕЦЬКОМОВНИЙ КОРПУС.....	125
<i>Сарнацька Олександра</i> „ONOMASTIK DER CHARAKTERNAMEN IN DEN WERKEN VON JÜRGEN BANSCHERUS "DAS LÄCHELN DER SPINNE", "NOVEMBERSCHNEE", "KRACH IM ZIRKUS ZAMPANO", "EIN FALL FÜR KWIATKOWSKI" UND IN EINER FANTASY-TRILOGIE VON KERSTIN GIER "LIEBE GEHT DURCH ALLE ZEITEN".....	128
<i>Сергієнко Ольга</i> ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	131
<i>Тарасенко Ольга</i> ARMED FORCES OF UKRAINE — DEFENDERS OF UKRAINE	133
<i>Устіменко Катерина</i> СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	136
<i>Фрумкіна Арина, Ілля Мінаков</i> УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОГО СТУДЕНТСЬКОГО КОЛЕКТИВУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	139
<i>Чернега Аріана</i> НАУКОВА ЛІТЕРАТУРА, ЇЇ ЖАНРИ ТА ПОШИРЕННЯ	144
<i>Відомості про авторів.....</i>	148

Alexeyev Mykola
National University «Odessa Law Academy»
Alexeyeva Lyudmyla
International Humanitarian University
Syniova Tetyana
International Humanitarian University

IT IN TRANSLATION PEDAGOGY IN EUROPE AND UKRAINE

The recent thirty years have witnessed the drastic changes that have been brought to various spheres of human activity by the wide application of information technologies (hereinafter - IT); this undoubtedly concerns translation. Thus, “translation practice has become increasingly technology driven and technology dependent.” [2, p. 26 – 54].

The need of introduction of IT, aka digital or computer technologies, into translator and interpreter (hereinafter - T&I) training has become commonplace in all publications, professional community’s and official recommendations dealing with translation pedagogy.

The increasing involvement of computer technology in the practical educational work of Ukrainian universities engaged in teaching translation and interpretation should be regarded as one of the challenges facing the whole system of national education in this sphere. [1, p. 8 – 14].

The rapidly developing character of the modern translation process resulting in subsequent evolution of T&I training attach special **topicality** to this study.

The **subject** of this paper is the modern state of involvement of information technologies in the process of training translators and interpreters in Ukraine with regard to the findings of European translation pedagogy.

The **task** of this paper is to develop and suggest relevant methods for further implementation of IT into domestic T&I training system.

According to the definition adopted by UNESCO, information (and communication) technologies are forms of technology that are used to transmit, store, create, share or exchange information.

The application of these technologies in the translators' and interpreters' training process has attracted close attention of researchers and educators both in Europe and Ukraine.

Many universities both in Ukraine and abroad that are engaged in training translators and interpreters tend to pay additional attention to teaching practical issues related to the organization of translators' work.

It should be noted that introduction of specialized courses on translation software in Ukrainian universities is still on the trial and error stage. Many courses are dedicated solely to theoretical basics of Machine translation and Computer Aided Translation explaining how technologies work, and what they are good for, setting aside practical application of translation software, although good practice is also available [3, p. 1 – 12].

In 2009 European Master's in Translation (EMT) Network was founded by the European Commission's Directorate General for Translation (DGT), the aim being the improvement of the quality of translator training in EU countries. Students who graduate from an EMT program are thus expected to know "how to use a variety of text processing, terminology management, and translation memory tools, among others; how to create and manage databases; how to adapt to new tools, especially those designed for the translation of multimedia and audiovisual material; and how to prepare and produce a translation in different formats and for different technical media." [2, p. 26 – 54].

Theoretical grounding of modern developments in T&I pedagogy has gained additional momentum with the foundation of a number of specialized journals, such as *Revista Tradumatica* established in 2001 and *The Interpreter and Translator Trainer* founded in 2007.

New developments in translation software occur so rapidly that the educators dealing with these courses who do not have IT competence at the professional level

can hardly keep pace with the new achievements in this sphere. This puts special emphasis on self-study and post-graduate education.

Thus, the following **conclusions** can be drawn:

- all modern translations are performed involving information (computer) technologies; the degree of this involvement and, hence, the volume of human/machine “added value” depends upon the genre of the text offered for translation;

- T&I training, therefore, must combine traditional training including language teaching, specific theoretical and practical translation courses, experiential learning as well as IT training;

- The relevant IT education for translators should embrace both the general course and a course dedicated to translation software;

- It appears expedient to develop the relevant standards of T&I education and the above said courses for Ukrainian universities engaged in training translators; the European good practice in this sphere is indispensable;

- Since IT in the field of translation continuously develop, translators need to keep pace with the latest achievements of translation technologies and this is where a system of translator’s qualification improvement training is highly demanded; the European experience in this sphere is worthy of thorough study and adoption.

Bibliography

1. Alexeyev N. E. Alexeyeva L. I. Syniova T. V. Training translators and interpreters in Ukraine: modern challenges. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 32(71) №2 Ч. 2. 2021. С. 8 – 14.

2. Tracking translator training in tools and technologies: findings of the EMT survey 2017. Andrew Rothwell, Tomáš Svoboda, The Journal of Specialized Translation. Issue 32 – July 2019. p. 26 – 54.

3. EMT European Master's in Translation. Competence Framework 2017
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/emt_competence_fw_2017_en_web.pdf

Андрієць Інна

Науковий керівник : канд. пед. наук, професор Боднар С.В.

Одеський торговельно-економічний інститут

РОЛЬ ІНТЕРНЕТУ ТА СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У ЗМІНІ МІЖКУЛЬТУРНИХ ВЗАЄМОДІЙ

Актуальність представленої роботи: сьогодні сучасний світ стає все більш глобальним та цілісним, люди з різних культур взаємодіють частіше і глибше, особливо в онлайн-середовищі. Така взаємодія створює нові виклики та можливості для розвитку міжкультурної комунікації. Однак необхідно зазначити, що в світі існують численні стереотипи та упередження, які можуть призвести до конфліктів та непорозумінь між представниками різних культур, якщо їх не розв'язувати. В цьому плані Інтернет і соціальні мережі відіграють значну роль. Вони, з одного боку, дозволяють людям з різних культур обмінюватися інформацією, думками та ідеями, а, з іншого боку, можуть посилювати культурні стереотипи та провокувати конфлікти.

Метою нашої роботи є дослідити, як інтернет та соціальні мережі впливають на світову міжкультурну комунікацію.

Чимало вітчизняних та зарубіжних вчених досліджувало проблему міжкультурної комунікації. Це такі вчені, як: Е. Кучменко, І. Макух-Федоркова, В. Тинний, О. Попова, Г. Лассуел, К. Шеннон, В. Вевер, Р. Якобсон, О. Берегова та інші. Однак у нашому світі, який є швидкоплинним і постійно перебуває у розвитку, проблема міжкультурної комунікації залишається відкритою і потребує подальшого детального вивчення.

Насамперед зазначимо, що в суспільствах з несхожою культурою легко можуть виникати упередження до іншого середовища, тобто негативне (іноді

навіть вороже) ставлення, яке ґрунтується на узагальненнях, причиною яких є помилкова або неповна інформація. Упередження живляться негативними стереотипами щодо людей або груп. Стереотип змушує присвоювати ідентичні риси всім без винятку членам групи, незалежно від реальних відмінностей між ними. Стереотипи є стійкими, важко піддаються змінам та успадковуються разом із культурою. Їхньою сутністю є підпорядкування мислення про зовнішній світ спрощеній, схематичній картині, наприклад, існує твердження, що греки – ледачі, німці – ідеально організовані, хоча і тверді, бразильці думають тільки про розваги, а поляки постійно скаржаться на життя [3].

Як зазначає професорка А. Борисюк, роль стереотипів у житті індивіда суперечлива: з одного боку, вони роблять картину світу більш зрозумілою та упорядкованою; спрощують процес побудови образу іншої людини, дають змогу вступати в контакти з людьми різного віку, статі, різної соціальної і професійної приналежності; слугують гарантією самоповаги; проєктують у зовнішній світ усвідомлення наших цінностей, а з іншого – стандартизують процес спілкування; обмежують можливість пізнання нового, що виходить за межі звичайних понять або суперечить їм; сприяють формуванню хибних уявлень, упереджень, що може заважати спілкуванню [1].

На сьогодні, соціальні мережі та інтернет-блоги відкрили можливість для людей з будь-якої точки світу спілкуватися з представниками різних країн. В умовах нового медіапростору кожен користувач може виконувати роль споживача, видавця або навіть критика. Сучасні люди використовують соціальні мережі для отримання інформації, ознайомлення з різноманітними точками зору, а також для взаємодії з іншими особами.

Під впливом глобалізації та розвитку інформаційних технологій соціальні мережі полегшують міжкультурну комунікацію і відкривають новий простір для міжкультурної взаємодії, яка відображає здатність ефективно та безперешкодно взаємодіяти з людьми різних культур.

Сприяючи проведенню різноманітних заходів, соціальні мережі відіграють важливу роль в актуальних соціальних подіях і таким чином об'єднують людей. Так виникають спільноти, згуртовані довкола однієї мети, формуються середовища, що пов'язують соціальні рухи один з одним і посилюють їх актуальність [2].

Наголосимо, що люди використовують соціальні мережі для міжкультурної комунікації з таких причин:

- Підтримка соціальної взаємодії, а саме: пошук міжнародних друзів за інтересами з метою дізнатися більше про їхню культуру. Це свідчить про те, що соціальні медіа підтримують створення, підтримання міцних зв'язків, а також розширення мережі.

- Профайлінг. Особливості соціальних мереж, які надають особисту інформацію у відкритий доступ, дозволяють користувачам створювати профайли щодо незнайомих людей. Така функція дозволяє користувачам аналізувати чийсь поведінку та особистість, яка відображається в їхніх дописах та інформації, якою вони діляться в соціальних мережах.

- Інструменти комунікації. Люди використовують соціальні мережі для обміну текстовими повідомленнями, дзвінками, зображеннями та іншими видами інформації [4].

У процесі використання соціальних мереж людина: - дізнається про основні норми й табу певної культури; - поглиблює власне розуміння нової для неї культури; - осмислює важливі історичні та соціально-політичні фактори, які формують певну культуру; обговорює та порівнює різноманітні поведінкові моделі власної культури та інших культур (так відбувається розвиток міжкультурних знань); - вивчає мову і культурні цінності країни, проявляє інтерес до нових соціокультурних аспектів, намагається зрозуміти відмінності в поведінці, цінностях, стосунках та стилях (розвиток міжкультурних стосунків); - дізнається про спільні та відмінні риси між культурами, специфіку відображення культурних цінностей певного народу, розмаїття певної культури, а також осмислює власний рівень міжкультурного

розвитку (розвиток міжкультурної обізнаності). Фактична відсутність цензури в соціальних мережах, з одного боку, сприяє відкритому діалогу та забезпечує доступність інформації для представників різних культур, а з іншого – може призвести до загострення міжкультурних конфліктів [2].

Підсумуємо, міжкультурна комунікація через соціальні мережі відкриває нові горизонти спілкування та розуміння різних культур. Проте, для досягнення успішного й гармонійного спілкування важливо бути обережними щодо упереджень та стереотипів, які можуть спотворити реальне сприйняття іншомовного оточення. Толерантне відношення і розуміння цієї проблеми сприяють позитивним міжкультурним відносинам та створенню більш відкритого і гармонійного світу, де різноманітність культур розглядається як цінність, а не як загроза, а подальше дослідження в цих напрямках може сприяти покращенню міжнародних відносин, міжкультурних контактів та глобалізованого спілкування в цифровій епосі.

Література

1. Борисюк А. Стереотипи та якість життя : *Блоги БДМУ*. 2013. URL: <https://www.bsmu.edu.ua/blog/1300-stereotipi-ta-yakist-zhittya/> (дата звернення: 25.10.2023).
2. Конюкова І. Я., Сидоровська Є. А. Тенденції розвитку міжкультурної комунікації в соціальних мережах. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. № 4. С. 21–25
3. Стереотипи, упередження та етноцентризм – *Migranci Wielkopolska. Migranci Wielkopolska – Caritas*. 2020. URL: <https://migranciwielkopolska.caritas.pl/uk/20-09-2020-стереотипи-упередження-та-етноце/> (дата звернення: 25.10.2023).
4. Monika W., Nasution A., Nasution S. The Role of Social Media on Intercultural Communication Competences. *The Second International Conference on Social, Economy, Education, and Humanity* (Riau, Indonesia, 5-7 September

2019). 2019. URL: <https://doi.org/10.5220/0010105604830491> (дата звернення: 25.10.2023).

Басалгін Ігор

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний гуманітарний університет

РОЛЬ МОВИ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Мова відіграє важливу роль в міжкультурній комунікації, створюючи одночасно виклики та можливості для спілкування і взаєморозуміння. У сучасному світі, де міжнародні взаємодії зростають, розуміння впливу мови на міжкультурну комунікацію є необхідним завданням.

Мова є дієвим інструментом формування людської особистості. Вона належить до унікальних явищ життя людини й суспільства. Вона утворилася одночасно з ними, і є не тільки найприкметнішою ознакою, а й найнеобхіднішою умовою формування їхньої сутності. Мова є носієм культури народу. Кожна людина, володіє рідною мовою, засвоює культуру свого народу від покоління до покоління, сприймаючи разом з мовою пісні, казки, дотепи, жарти, легенди, думи, перекази, історію, звичаї, традиції матеріальної культури й духовного життя нації. Мову називають вмістилищем знань. Вона накопичує й закріплює у своїх одиницях (головним чином – у словах, у стійких сполуках і фразеологічних зворотах) історичний досвід народу – носія певної мови. Мова є своєрідним дзеркалом життя народу, адекватним відображенням його внутрішнього світу, неповторності менталітету. Отже, мова – феномен національної культури.

В контексті міжкультурної комунікації, мова виконує роль фундаментального інструменту, що допомагає людям виразити свої думки, почуття та ідеї. Вона є не лише засобом передачі інформації, але і вікном до культури, історії та способу мислення певної групи людей. Мова, на якій ми

спілкуємося, визначає наш спосіб сприйняття світу і впливає на наше сприйняття інших. Отже, важливо розуміти, як мова впливає на міжкультурну комунікацію та взаємодію.

Один із викликів у міжкультурній комунікації пов'язаний із мовними бар'єрами. Різниця в мовах може призвести до непорозумінь, перекручень і конфліктів. Це стає особливо актуальним у світі, де люди з різних культур і мов спілкуються на різних рівнях, включаючи діловий, соціальний та особистий. Під час ведення справ з людьми, які не є носіями мови, слід принаймні вивчити основні фрази для вітання, запитань про дорогу, вдячності та вибачень. Багато англійських слів мають французький, латинський або німецький корінь. Під час спілкування з носієм будь-якої з цих іноземних мов можна використовувати англійські слова з іншомовними коренями. Наприклад, французам буде легше зрозуміти “descend”, а не “going down”, і “ascend”, а не “going up”. Тоді як німець краще зрозуміє “going down”, ніж “descend”, оскільки це слово ближче до німецького. Слід також бути обережним під час використання слів, які здаються схожими, але мають різні значення.

Мові притаманні багато функцій, але основні – це засіб висловлювання думок, засіб спілкування. Серед численних функцій мови комунікативна функція припускає, що без мови будь-які форми спілкування людей стають неможливими. Мова слугує комунікації і може бути названою комунікативним процесом у чистому вигляді. Оскільки культуру як специфічно людську ознаку пристосування до навколишнього середовища теж можна назвати комунікацією, стає очевидним, що зв'язок мови, культури і комунікації є природним і нерозривним. Однак, міжкультурна комунікація вимагає більшого, ніж просто знання мови. Вона потребує культурної компетентності, розуміння та поваги до інших культур. Мова слугує як засіб спілкування, але культурні відмінності можуть впливати на сприйняття повідомлення. Тому, на додачу до володіння мовою, важливо розвивати міжкультурні навички і бути відкритими до різноманітності.

У підсумку, роль мови в міжкультурній комунікації не може бути недооцінена. Вона є інструментом для вираження наших думок і почуттів, а також вікном до інших культур. Розуміння викликів та можливостей, які вона приносить, допомагає нам ефективно спілкуватися та розвивати наші міжкультурні відносини. Для досягнення успіху в цій галузі необхідно поєднувати знання мови з культурною чутливістю та відкритістю до нових ідей та підходів до спілкування.

Література

1. Фаріон І. Мова як духовно-національний феномен *Урок укр.* 2003.
2. Aneja, G. A. (2016). Rethinking nativeness: Toward a dynamic paradigm of (non) native speaking. *Critical Inquiry in Language Studies*, 13(4), 351-379.

Бобришов Тимофій

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний гуманітарний університет

ІННОВАЦІЙНІ ІДЕЇ ТА ПІДХОДИ ДО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ І ПРОФЕСІЙНИМ ДИСЦИПЛІНАМ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Інтеграція вивчення іноземних мов стала важливим напрямком у вищій освіті, оскільки університети прагнуть підготувати студентів до життя у все більш глобалізованому світі. Володіння іноземними мовами має вирішальне значення для студентів, щоб досягти успіху в обраній кар'єрі, взаємодіяти з мультикультурними перспективами та брати участь у міжнародній професійній спільноті. Водночас, студентам необхідно закласти міцний фундамент у своїх академічних дисциплінах.

Основна мета полягає в тому, щоб підвищити рівень володіння іноземною мовою та фахових знань студентів за допомогою синергетичного викладання та навчання. Проаналізовані конкретні підходи включають проблемно-орієнтоване навчання (PBL), навчання мови на основі завдань (TBLT), а також використання предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL).

Інтегрований підхід до викладання мови може забезпечити значні переваги для навчання і розвитку студентів, але вимагає ретельного планування навчальної програми і підтримки викладача. Як зазначає Койл, "справжня інтеграція відбувається у свідомості учнів через узгодження процесів вивчення мови і предметів" [2, с. 5].

Викладання мови на основі завдань (Task-Based Language Teaching, TBLT) - це динамічний підхід, який фокусується на практичному застосуванні мовних навичок у реальному контексті.

Дослідження, проведене Родом Еллісом "Вивчення та викладання мови на основі завдань", показало, що студенти, які брали участь у діяльності на основі завдань, наприклад, обговорювали поточну статтю в новинах або розв'язувати проблему в групі, демонстрували кращу плавність і точність усного та письмового мовлення. Дослідження показало, що ці студенти продемонстрували більшу майстерність у застосуванні граматики та лексики в контексті. Елліс також зазначає, що самооцінювання сприяє розвитку автономії учнів і "може слугувати засобом розвитку рефлексивного ставлення в учня і стимулювати постановку цілей". [3, с. 302].

Проблемно - орієнтоване навчання (Problem - based Learning або PBL) є одним із підходів, який використовується в освіті. "PBL - це підхід до навчання, який розвиває мислення студентів. Студенти повинні будуть критично мислити та вдосконалювати свої здібності до діагностики проблеми. "[4, с. 721]. Використовуючи такий підхід, PBL спонукає студентів розвивати різноманітні навички, такі як вирішення проблем і критичне мислення. У дослідженні, проведеному в Індонезії, дослідники

вивчали сприйняття студентами переваг та викликів, пов'язаних з проблемним навчанням, і досліджували їхні вподобання щодо цього методу. За допомогою інтерв'ю, як інструмента збору даних, було виявлено, що студенти краще розуміють навчальний матеріал через використання PBL і водночас більше зацікавлені у активному навчанні та участі в навчальному процесі.

CLIL, або Content and Language Integrated Learning (предметно-мовне інтегроване навчання), - це педагогічний метод, який полягає в одночасному вивченні іноземної мови і академічного предмета. В CLIL учні вивчають не тільки предметну інформацію, але роблять це, використовуючи іноземну мову як засіб комунікації. Метою CLIL є розвиток як мовних, так і предметних навичок учнів, а також сприяння їхньому загальному розвитку та розумінню інших культур.

Цей метод найчастіше використовується в освітніх програмах для підлітків і дорослих, і він стає все більш популярним для вивчення іноземних мов і підвищення академічного рівня знань у різних предметах одночасно.

Дослідження 2014 року, проведене Агіларом і Муньосом, показало, що CLIL підвищує мотивацію і рівень володіння іноземними мовами серед студентів університетів Іспанії. Студенти, які вивчали CLIL, значно перевершили групу, яка не вивчала CLIL, в аудіюванні, читанні, письмі, розширенні словникового запасу та вільному усному мовленні. [1, с. 1-18].

У висновкі, інтегроване навчання іноземних мов та професійних дисциплін є важливою частиною системи вищої освіти. Воно сприяє підвищенню рівня володіння мовою та фахових знань студентів, активізує їхнє навчання та розвиток критичного мислення, і може покращити їхню підготовку до життя в сучасному світі.

Література

1. Aguilar, M. and Muñoz, C. (2014). *"The effect of proficiency on CLIL benefits in Engineering students in Spain."* International Journal of Applied Linguistics, 24(1), (pp. 1-18).
2. Coyle, D. (2005). *"Developing CLIL: Towards a theory of practice."* APAC Monograph No. 6. Barcelona: APAC, (p. 5).
3. Ellis, R. (2003). *"Task-based language learning and teaching."* Oxford: Oxford University Press. (p. 302).
4. Norman, G. R., & Schmidt, H. G. (2000). *"Effectiveness of problem-based learning curricula: theory, practice and paper darts. Medical Education."* (pp. 721–728).

Варгас Світлана

Науковий керівник: к.п. н., доцент, Першина Л.В.

Міжнародний гуманітарний університет

ПЕРЕКЛАД ЯК ПСИХОЛІНГВІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Переклад є складним і захоплюючим процесом, який передбачає передачу змісту тексту з однієї мови на іншу. Ця діяльність не обмежується лише знанням граматики і лексики двох мов, вона також вимагає розуміння культурних особливостей, контекстуальних нюансів та психологічних аспектів мовного спілкування. Саме через ці психолінгвістичні аспекти переклад стає багатограним процесом, який містить розуміння та відтворення тексту з урахуванням не лише лінгвістичних, але й психологічних аспектів як автора, так і читача.

Психолінгвістика і переклад є двома галузями, які вивчають мову і мовлення з психологічного та когнітивного погляду. Переклад з'явився одразу після народження писемності. Найдавніша форма письма – шумерський клинопис – виникла в Месопотамії. Такі письмові знаки постали ще 4,5 тисячоліття тому у формі текстів на двох і трьох мовах, виконаних на

глиняних табличках, знайдених під час археологічних розкопок. Саме старовавілонські таблички релігійного змісту, написані шумерською та аккадською мовами, – найдревніші свідки перекладацької діяльності. Перший перекладач, якого знаємо за іменем, єгиптянин Анхурмес, верховний жрець (XIV ст. до н.е.).

Існує багато визначень поняття переклад (більше 40), вони розрізняються за структурним, семантичним та функціональним підходом. Переклад – це заміна елементів або структур однієї мови на елементи іншої (Н. Чомскі, Ю. Найда). Ю. Найда спільно з Ч. Табером згідно з монографією «Теорія і практика перекладу», розуміє переклад як процес передачі значення та стилю оригінального повідомлення мовою через близькі еквіваленти [4].

З точки зору функціонально-комунікативної спрямованості розрізняються три види перекладу: художній, суспільно-політичний та спеціальний. За способом виконання переклад може бути: письмовим, усним на слух, усним з листа, послідовним та синхронним.

Психолінгвістика – це порівняно нова наукова галузь, якій, якщо вважати її початком появу першої узагальнювальної праці, у 1978 р. виповнюється чверть століття. Розвиток психолінгвістики почався в США після виходу книги Ноама Чомскі «Синтаксичні структури» в 1958 р.

Психолінгвістика за О. О. Селівановою – це наукова галузь, що аналізує, як формується, сприймається та розвивається мовлення взаємодіючи з мовною системою. Вона також створює моделі мовленнєвої діяльності та психофізіологічної організації мовлення людини, а також проводить психологічні експерименти для перевірки цих моделей [1].

Ноам Чомскі має значний вплив на психолінгвістику, оскільки його дослідження в галузі лінгвістики суттєво вплинули на розвиток психолінгвістики. Чомскі спрямовував увагу на роль синтаксису та граматики у розумінні та генерації мови, і його теорії вплинули на розуміння та дослідження мовленнєвих процесів на рівні когнітивних процесів та психологічних механізмів [3].

О. О. Селіванова зазначає, що психолінгвістика визначається як маргінальна галузь лінгвістики, яка спеціалізується на вивченні розвитку та використанні мовленнєвих здібностей як психологічного явища, їхнього прояву в механізмах створення та сприйняття мовлення, а також впливу соціокультурного контексту та мовної кодової системи на психічну активність людини [2].

Взаємозв'язок мови і мислення відіграє важливу роль у контексті перекладу. Перекладачі стикаються з завданням передачі мовних виразів, ідей та концепцій з однієї мови в іншу. Оскільки мова відображає спосіб мислення та культурні особливості, переклад вимагає розуміння цих аспектів і врахування їх при виборі виразів і структур у цільовій мові.

Шлях від думки до слова опосередкований, окрім мотиву, оформленням думки, її відображенням у внутрішньому слові, а далі – у значеннях зовнішніх слів і насамкінець у словах [2]. Розпочинаючи генерування мови, зазвичай мають тільки смутну ідею. Тільки після цього виникає проблема «вибору» слова, яка є проблемою також і в перекладацькій діяльності.

Література

1. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навчальний посібник, Київ, 2012, 208 с. URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kuranova.pdf> (дата звернення: 10.09.2023 р.)
2. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія, Полтава, 2008, 712 с. URL: <https://bit.ly/3Cpglai>
3. Chomsky N. Syntactic structures (2nd Edition), The Hague : Mouton, 2002, 132 p. URL: https://tallinzen.net/media/readings/chomsky_syntactic_structures.pdf
4. Nida E. A. and Charles R. Taber The theory and practice of translation, Leiden : Brill, 1982, 218 p. URL:

Волева Ксенія

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний гуманітарний університет

INNOVATIVE TEACHING METHODS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN EUROPE

The 21st century is characterized by unprecedented change and creativity, and Ukraine requires a well-educated workforce in large numbers to keep pace with this transformation. Higher education institutions in Europe are widely implementing innovative teaching methods aimed at improving the quality of education and adapting to modern challenges. Adoption of various methods and strategies as mentioned in my work will help in getting the desired outcome.

Problem-Based Learning (PBL) is actively embraced in higher education institutions across Europe. PBL is an approach where students deal with real-world problems that lack clear-cut solutions. They collaborate in groups to identify what they need to learn and then apply this acquired knowledge to resolve the issues. Instead of being knowledge providers, the teacher acts as a facilitator of the educational process.

PBL aims to achieve several educational objectives, including fostering students' ability to adapt their knowledge, enhance problem-solving proficiency, cultivate self-regulated learning skills, improve collaborative capabilities. The researches show that PBL has the potential to equip students with more versatile comprehension and encourage them to keep learning throughout their lives [1, 235-236].

Interactive lectures provide students with the opportunity to actively participate in the lesson. This approach can range from questions during the lecture and group work to more complex assignments involving hands-on experience with

the material. An interactive lecture implied active audience involvement and participation so that students are no longer passive in the learning process. Students can communicate with the teacher, give feedback and thus actively influence the learning process. Through this, their interest can be increased and their intellectual abilities can be stimulated. Students are allowed to use their personal devices such as cell phones, tablets and laptops which allow for similar interactive lecture styles using these technologies [2, 199-200].

Many institutions around the world are adopting a flipped classroom approach. This learning model switches classroom learning and homework. In a traditional classroom, the teacher explains the lesson to the students in the classroom, and the students study homework outside class, where they have to work on their own, and can't ask anyone for help. So in a flipped classroom, children can watch a video of their teacher giving a lecture on the subject at home. They don't have to do any written work. When they come back to the classroom, they have to do the more traditional exercises, but they can ask the teacher or their classmates for help if they don't understand [3, 99-100].

Mentoring is actively cultivated within European higher education institutions. It provides students with personalized guidance and support along their educational journey, resulting in improved academic achievement. The process of effective mentoring is a mutually profitable relationship that significantly benefits both students and mentors. Mentors play an important role in helping students understand the demands and expectations of higher education. The absence of proper mentoring can potentially hinder some students from receiving the necessary guidance for presenting or publishing their work. It is essential to establish clear expectations from the outset regarding what a mentoring relationship entails and the benefits it can offer to both educators and students [4, 1-2].

Incorporating these innovative methods is revolutionizing the educational landscape effectively. Ukraine has to keep up with the times, adopting such teaching methods as problem-based learning, interactive lectures, the flipped

classroom and mentoring in order to prepare students for the challenges of the modern world.

Література

1. Cindy Hmelo-Silver Problem-based learning: What and how do students learn? Educational psychology review. 2004.
2. Rachel Zimrot, Guy Ashkenazi Interactive lecture demonstrations: a tool for exploring and enhancing conceptual change. Chemistry Education Research and Practice, 2007.
3. Fezile Ozdamli, Gulsum Asiksoy Flipped classroom approach. World Journal on Educational Technology. 2016.
4. Tiffany Sutter, Raymond Francis. Mentoring in Higher Education. Annual Meeting of the American Association of Colleges of Teacher Education (AACTE). 2022.

Гарчева Ірина

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ ТА ПОДАЛЬШОГО ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ КЕЙСІВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Ця стаття фокусується на інтеграціях лінгвістичного кейсового професійно-спрямованого навчання, як актуального методу у вивченні іноземних мов у професійній спрямованості. Актуальність такого методу навчання викликана сучасними тенденціями розвитку різних професійних галузей, як у точних, природничих, так і в лінгвістичних науках. Метод лінгвістичного кейсового професійно-спрямованого навчання фокусується на формуванні професійної компетентності майбутнього фахівця.

Суть кейс-методу (case study) – методу ситуаційного аналізу – полягає у тому, що тим, хто навчається, пропонується осмислити реальну професійну ситуацію, опис якої водночас відображає не тільки якусь практичну

проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, які необхідно засвоїти для її розв'язання. Основне у викладеній проблемі те, що вона не має однозначних рішень [1, с.7].

На сьогоднішній день актуальним є швидкий рух, як інформаційний, так і швидкий рух здобуття нових навичок і знань. Ця швидкість зумовлена стрімким розвитком нових навичок та підходів у різноманітних галузях науки. Для отримання нового досвіду, розробки нових ідей, вдосконалення вже чинних ідей та задач, актуальним є спілкування у професійній сфері та співпраця з професіоналами та колегами з інших країн.

Для спілкування у побуті, для задоволення базових потреб спілкування достатньо початкового рівня іноземної мови. Але для спілкування у професійному колі, початкового рівня володіння іноземною мовою критично недостатньо. З цього виходить широка актуальність розробки лінгвістичних кейсів за професійним спрямуванням.

Кейсова система навчання, або професійно направлена система навчання вже доволі не є новою ланкою у викладанні іноземних мов. Але швидка зміна професійної направленості, зміна у термінологічному корпусі, часові рамки, ці фактори обумовлюють і швидко та своєчасну зміну у підходах навчання, зокрема таких, як кейсові підходи, або професійно направлені підходи навчання.

Кейсова система вивчення іноземних мов має суттєві переваги:

- вивчення професійного термінологічного корпусу;
- сфокусованість студента на чіткому та конкретному вивченні лексичних та граматичних структур;
- дає змогу розширити розуміння професійних процесів;
- спонукає студента на розвиток нових ідей та тематичних досліджень;
- сприяє розвитку аналітичного мислення;
- здатність швидкого вирішення поставлених задач та питань;

- здатність роботи у команді;

Розробка лінгвістичних кейсів за професійним спрямуванням дає можливість викладачу дізнатися більше про процеси певної дисципліни. Для створення певного кейса викладачеві слід дотримуватися чітких правил, за допомогою яких кейс буде максимально результативним, чітким у сприйнятті, інформативним і дасть можливість студенту максимально розвинути свої лінгвістичні навички у сукупності з професійною спрямованістю. При розробці кейсу необхідно керуватися такими правилами: визначення мовного рівня студента, або групи студентів, використання професійних термінологічних словників, при виборі практичного матеріалу слід керуватися такими принципами, як актуальність та сучасність матеріалу, вибір граматичного корпусу краще складати після тестування визначення мовного рівня.

Перспективи використання лінгвістичних кейсів за професійним спрямуванням розширюються та додаються нові інструменти, які дають змогу викладачу розробляти авторські кейси, підвищити рівень професійної компетентності. Для студентів вивчення лінгвістичних кейсів за професійним спрямуванням, дає змогу розширити свій комунікативний простір та розвивати інтелектуальний потенціал, це також можливість набутти досвіду у вирішенні ситуативних задач та питань. Мати досвід аргументації своєї точки зору та у прийнятті рішень. Подальші знання та навички набуті студентами при вивченні лінгвістичних кейсів за професійним спрямуванням допоможуть студентам набутти впевненості у їх професійній сфері.

Література

1. Збірник міні-кейсів з дисципліни «Комунікативні процеси у навчанні» / за ред. Л. О. Савенкової, В. М. Приходько. Київ: КНЕУ, 2009. 343 с.

MULTIMODALE VISUALISIERUNGEN IM FREMDSPRACHENUNTERRICHT

Heutzutage ist die Kommunikation mit der Verwendung von digitalen Medien im Fremdsprachenunterricht von besonderem Interesse. Das Ziel des Fremdsprachenunterrichts ist, nicht nur kommunikative Kompetenz, sondern auch multimodale Kompetenz zu fördern. Text und Bild ergänzen sich in fast allen uns umgebenden Printmedien und in der digitalen Welt.

Das Ziel unserer Forschung ist es, einen Überblick über multimodale Visualisierungen im Fremdsprachenunterricht zu verschaffen. Wir haben folgende Aufgaben gestellt: den Begriff, Ziele und Funktionen multimodaler Visualisierungen, Bildtypen und ihre Funktionen zu betrachten. Als Objekt der Forschung bestimmen wir den Prozess der Einführung von multimodalen Visualisierungen in den Fremdsprachenunterricht. Der Gegenstand ist multimodale Visualisierung im Fremdsprachenunterricht, und zwar Bilder, Fotos und Zeichnungen.

Nach Günther Gugel ist Visualisierung „eine optische Unterstützung des gesprochen Wortes“. Multimodale Visualisierung (oder Multimodalität) umfasst die Kombination von visuellem (Gestik, Mimik, bildliche Darstellungen), auditivem (Audiodateien, Musik, Geräusche, Stimme), olfaktorischem (Düfte und Gerüche), haptischem (Material tasten) und gustatorischem Wahrnehmungskanal (etwas essen oder trinken). Man benutzt im Online-Unterricht nur zwei erste Wahrnehmungskanäle.

Die Ziele der angemessenen multimodalen Visualisierung sind: die Verstärkung der Aufmerksamkeit und Lerninteresse von Studenten; die Aktivierung der Kreativität und Phantasie der Lernenden; die Förderung der interkulturellen Kommunikation.

Im modernen Fremdsprachenunterricht wird die multimodale Kompetenz gefördert. Zur multimodalen Kompetenz gehören solche Fähigkeiten 1. Sorten bzw. Typen von Bildern kategorisierend zu erkennen 2. dem Bild eine Bedeutung zu geben 3. die Anschaulichkeit der Sprache und der Textfläche einzubeziehen.

Bilder können verschiedene Funktionen haben: Bilder als Informationsträger, Bilder zur Motivation und Dekoration, Bilder als Gesprächs-/Schreibanlass, Bilder zur Veranschaulichung sowie Bilder zur Gedächtnisstütze. Bilder können als leichtverständliche Kommunikationsmittel beim Sprechen eingesetzt werden. Konkrete Materialien in Form von Bildern als Repräsentationsformen erleichtern den Lernprozess nur dann, wenn sie dem Niveau der Lernenden entsprechen.

Man unterscheidet folgende Bildtypen: Abbildungen, logische und analoge Bilder. Zu Abbildungen zählt man Fotos, Zeichnungen, Gemälde, Piktogramme usw. Zu logischen Bildern gehören Grafiken, Schemata, Diagramme und zu analogen Bildern – visuelle Metapher.

Auch Lehrer können von diesen unterstützenden Medien profitieren und sie in den Unterricht einführen. Mit Bildern ist es möglich, nicht nur Wortschatz, sondern auch zahlreiche grammatische Strukturen zu üben. Als visuelle Unterstützung bei der Grammatikerklärung werden die Hervorhebungen durch Farben- oder Schriftänderung im Text und tabellarische Darstellungen verwendet. Für eine anschauliche Darstellung des Stoffes demonstriert der Lehrer den Studierenden Bilder, Tabellen, Plakate sowie praktische Experimente, wenn das Thema dies erfordert. Dadurch wird der Unterricht für Lernende interessanter und der Stoff wird besser aufgenommen.

Schlussfolgerungen und Perspektive: Die Wirksamkeit der Verwendung von multimodalen Visualisierungen im Fremdsprachenunterricht kann man durch die Beteiligung der Lernenden am Arbeitsprozess und die Entdeckung neuen Wissens bewerten. Die Analyse der Forschungslandschaft zeigt, dass man nicht nur Bilder, sondern auch weitere visuelle Komponenten wie z.B. Videos, Grammatikclips, Tabellen, Infografiken, Animationen, Werbungen untersuchen kann. Man muss

unterschiedliche Zeichenmodalitäten wie Sprache, Bilder und Töne kombinieren und sie inhaltlich und formal integrieren.

Literaturverzeichnis

1. Zeyer T. Potenzial der Visualisierungen für mediengestütztes Grammatiklernen. *Informationen Deutsch als Fremdsprache*. 2017. Vol. 44, №. 6. P. 666-686. [DOI: 10.1515/infodaf-2017-0097](https://doi.org/10.1515/infodaf-2017-0097)

Hryhorash Viktoriia, Myronova Larysa
Odesa National I. I. Mechnikov University

TEACHING ESP USING TASK-BASED APPROACH AT TERTIARY LEVEL

A model for a Task-Based Learning (TBL) refers to language acquisition through solving a problem or doing a *task* without concentrating on language features. Task-Based Learning in language teaching has become an important approach in the last years mainly because it promotes communication and social interaction.

In specific literature the concept ‘*task*’ has a variety of definitions.

According to R. Rubdy, *task* is a ‘classroom activity that has a ‘real-world’ outcome, e. g. a problem is solved, genuinely wanted information is exchanged. Tasks provide a purpose for the learning and use of language other than simply learning language items for their own sake’ [3].

D. Nunan considers the *task* as ‘a piece of classroom work which involves learners in comprehending, manipulating, producing or interacting in the target language while their attention is principally focused on meaning rather than form. The task should also have a sense of completeness’ [2, p. 10].

C. Candlin suggests that tasks should contain input, roles, settings, actions, monitoring, outcomes and feedback. Input refers to the data presented for learners to work on. Roles specify the relationship between participants in a task. Setting

refers to the classroom and out-of-class arrangements entailed in the task. Actions are the procedures and sub-tasks to be performed by the learners. Monitoring refers to the supervision of the task in progress. Outcomes are the goals of the task, and feedback refers to the evaluation of the task [1].

A model for Task-Based Learning was outlined by J. Willis (1996) and refers to three stages: the pre-task, the task cycle, and language focus. According to J. Willis, a *task* is an activity ‘where the target language is used by the learners for a communicative purpose in order to achieve an outcome’ [4, p. 26].

Generally, a task is completed by using language freely to communicate in speech or writing. Some believe that tasks should not focus on practising any one specific piece of language, but rather be open-ended. Learners are asked to perform a task without any input or guidance from the teacher. For task completion, learners have to use the language in a similar way as language is used in the real world outside the classroom. TBL approach does not contain pre-determined language syllabus. Language items that learners need to complete tasks successfully emerge in the process and can be recycled at the end of activities.

Teaching through tasks creates favourable learning conditions for students who study **English for Specific Purposes (ESP)** at tertiary level. Among possible advantages of TBL the following have to be mentioned: 1) students perform tasks relevant to their *future specialism*, which increases their *extrinsic* and *intrinsic* motivation; 2a) there is *no language control* in production stage; 2b) learners use their language knowledge and resources; 3) learners experiment with language during task completion; 4) learners’ *communicate* and *collaborate* during activities, i.e. develop 21st century skills; 5) target language emerges from *students’ needs*; 6) TBL offers reflection on language.

Language analysis is incorporated only after learners have performed a task and depends on their *needs*, which become apparent only after performance.

To sum up, TBL seems to grant meaningful use of language. It promotes autonomous learning and provides unthreatening environment for learning.

References

1. Candlin C. Towards Task-based language learning. Language Learning Tasks. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1987. P. 5 – 22.
2. Nunan D. Designing Tasks for the Communicative Classroom. Cambridge: Cambridge University Press, 1989. 211 p.
3. Rubdy R. Key concepts in ELT. 1998. Mode of Access: http://www.oxfordjournals.org/our_journals/eltj/keyconcepts.html
4. Willis J. A Framework for Task-Based Learning. London: Longman. Pearson Education Limited, 1996. 183 p.

Грушецька Анастасія

Науковий керівник: д.ф.н., доц. Шкворченко Н. М.

Міжнародний гуманітарний університет

ВЕРБАЛЬНІ ТА ПАРАВЕРБАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОМОВИ ПОЛІТИКІВ США: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Гендерний фактор має низку маніфестацій у політичному дискурсі, який, своєю чергою, наділений власною специфікою, що визначає мовленнєву поведінку комунікантів. Вивчення особливостей мовної поведінки політика, що розглядається як мовна особистість, що є чоловіком чи жінкою, стає одним з актуальних дослідницьких завдань не лише політичної лінгвістики, а й гендерології, що розглядає мовну поведінку через призму гендеру, який розуміється як соціокультурна стать, сформована у процесі «вбудовування» індивіда в модель мужності або жіночності, що існує в сучасному суспільстві [2, с. 312].

Особливий інтерес з боку кількох дисциплін до питання гендерних особливостей комунікативної поведінки мовної особистості в політичному дискурсі, на наш погляд, пов'язаний не тільки зі зростанням відкритості сучасного суспільства до сфери політики, а й зі збільшенням значущості ролі жінки у формуванні політики держави та усвідомленням необхідності

вивчення жіночого чинника у видах діяльності, які протягом багатьох століть вважалися прерогативою чоловіків. Якщо в минулому комунікативні стратегії в політичному дискурсі вивчалися безвідносно до гендеру, то сьогодні все частіше актуалізується питання стосовно специфіки формування та прояву гендерної ідентичності політика у дискурсивних практиках [1, с. 113].

Формування та маніфестація гендерної ідентичності в політичному дискурсі багато в чому визначається його специфікою, яка, як згадувалося вище, полягає в таких рисах, як авторитарність, дистанційованість та агресивність. Ці особливості політичної комунікації вимагають від самих політиків виявів лідерських якостей, рішучості та харизми.

Постає очевидним, що сприятливою якістю в іміджі чоловіка-політика передусім є мужність, конструювання якої у комунікативних практиках здійснюється у комплексі різноманітних прийомів, наприклад, шляхом використання ключових епітетів. Так, зокрема, американські політики консервативного спрямування часто використовують прикметник *strong*, щоб показати, що політик має тверду політичну позицію та чіткі плани щодо керівництва країною, спрямовані на посилення її статусності на міжнародній арені.

Крім епітетів, сучасні дослідники політичного дискурсу виділяють такий прийом конструювання маскулінності як емпіфізація агентивності, що виявляється у частому використанні в ролі суб'єкта речення займенника *I* («я») і псевдоінклюзивного *we* («ми»), референтом якого, по суті, є промовець.

На противагу маскулінності, з позиції жінки-політика часто постає виграшним дотримання гендерних норм і акцент на жіночність. З іншого боку, специфіка політичної комунікації робить послугування лише «жіночою» стратегією неефективною. Через це перед жінкою-політиком постає складне завдання компіляції характеристик чоловічого та жіночого стилю у політичних виступах.

Гендерні відмінності можуть бути настільки мізерними, що їх неможливо чітко вказати. Велику роль тут, звісно, відіграє політичний досвід, і політичні традиції [3, с. 482].

Таким чином, доки йдеться про окремих осіб у політиці, «колективних» жіночих проявів не виокремлюють. Умовно-типові жіночі якості можуть проявитися в політичній діяльності лише за умови масової присутності жінок у політиці і, при цьому, протягом тривалого часу. Тільки за цих умов деякі позитивні якості, пов'язані з жіночими стереотипами, можуть мати місце у політичному процесі [3, с. 483].

Найяскравіші жінки-політики останніх років – це насамперед американки – Г. Клінтон, К. Райс, М. Олбрайт, С. Пауер. Їх відрізняє яскрава принциповість у відстоюванні інтересів своєї держави.

Не можна не торкнутися також стереотипу щодо бар'єрів, що існують для жінок у сучасній політиці. По-перше, найчастіше самі жінки ставлять собі цей бар'єр, вважаючи, що політична робота – це чоловіча прерогатива. По-друге, часто жінки прагнуть побудувати сім'ю і побоюються, що політична робота завадить їх становленню щодо цього. По-третє, жінки здебільшого дуже відповідальні, тому можуть просто не вірити у свої сили, маючи власне уявлення про те, якою є політика. По-четверте, можна говорити про те, що виборець не завжди вірить у те, що жінка-політик зможе відстояти його інтереси.

Резюмуючи, можна сказати, що маскуліність і фемінінність як компоненти структури гендерної ідентичності є параметрами, що моделюються. Гендерне самопозиціонування у політичному дискурсі може бути модифіковане залежно від прагматичних установок комунікантів. Загалом можна виділити дві основні форми конструювання гендера в політичному дискурсі:

Нормативне конструювання – дотримання гендерних норм, тобто уявлень про те, яка модель поведінки, у тому числі мовної, характерна та доречна для жінки чи чоловіка;

Маніпулятивне конструювання – експлуатація гендерних стереотипів у формі емпатизації чи нівелювання особистісних показників, зумовлених гендером.

Література

1. Мельник Ю.П. Об'єктивація гендерних стереотипів у сучасній лінгвістичній науці. Вісник Житомирського державного університету. 2009. № 45. С.110-114.
2. Оксамитна С.М. Гендерні відносини крізь призму громадської думки в Україні і світі. Наукові записки НаукМА. 2007. Т.19.4.2. С.311-317.
3. Ребенчак С. Гендерні особливості політичного дискурсу. Молодий вчений. 2020. № 11 (87). С. 480-483.

Гусєва Анастасія

Науковий керівник: к.пед.н., доц. Глушко Т. В.

Міжнародний гуманітарний університет

ОСОБЛИВОСТІ БРИТАНСЬКОЇ КАЗКИ ЯК ЛІТЕРАТУРНОГО ЖАНРУ

Британська казка бере свій початок ще за часів кельтської міфології. З часом ці твори стали уособленням традицій, гумору, звичаїв та історії британців. Англійська казка зберігає свою популярність і дотепер. Сьогодні казка як літературний жанр ділиться на два види: народна та авторська. В Оксфордському тлумачному словнику сучасної англійської мови можемо побачити, що народні казки - це традиційні історії, які передаються в певному регіоні протягом тривалого часу, переважно в усній формі [4, с. 458]. Літературна (авторська) казка – це твір, написаний однією людиною, яка намагається створити оригінальний текст. Авторські казки зберегли основні

принципи народної казки, але у процесі свого розвитку вони набули суттєвих відмінностей порівняно з фольклорною казкою[1, с. 351].

О. Зубенко виділяє шість основних відмінних ознак між літературною та народною казками:

1) Літературні казки виникають на основі фольклорних сюжетів і існують у письмовій формі. Вони казки не є імпрровізацією, а тому їхньою особливістю є завершеність та незмінність;

2) Літературні казки виражають ідеї автора і його спільноти, оскільки в них присутній автор, що надає твору особистісну спрямованість;

3) В авторських казках є ліричний початок, детальний опис персонажів і психологічні характеристики;

4) Незважаючи на фантастичні елементи, авторська казка відображає реальне життя, виражає ідеї та прагнення автора та його сучасників, а також розкриває історичні та суспільні ідеали;

5) Персонажі в авторських казках різноманітні і мають різні зовнішні ознаки, на відміну від фольклорних казок, де герої часто є ідеалізованими;

6) Події, дії та характери героїв у літературних казках мають мотив, причину та наслідок [2, с. 82].

Отже, можна зробити висновок, що англійська літературна (авторська) казка зберігає лише деякі функції та мотиви фольклорної казки. Автори літературних казок насамперед прагнуть трансформувати ці функції та створити більш складну композицію.

Казки поділяють на три основні категорії: чарівні, соціально-побутові та анімалістичні. В чарівних казках йде оповідь про героїв з надприродними та часто перебільшеними силами. Соціально-побутові казки зосереджені на побуті та взаємини між людьми, іноді це можна здогадатися з самої назви. Анімалістичні казки розповідають про тварин, які наділені людськими якостями, ведуть побут і мають людські звички.

Анімалістичні казки були особливо популярними серед народу з кількох причин. По-перше, це був спосіб виразити думки та незадоволення владою завдяки іронічному підтексту, оскільки в деякі періоди часу в країні обмежувалася свобода слова. По-друге, анімалістичні казки були чудовим інструментом для навчання дітей моральним цінностям, таким як добро та зло, через прості та легкі для запам'ятовування образи хитрих, слабких чи комічних тварин[3, с. 198-199].

Отже, казки є важливим жанром в усній народній творчості, а також у літературі та дослідженні культурної спадщини Великобританії. Вони допомагають зрозуміти історичний контекст та національний світогляд народу, а також є цінним ресурсом для вивчення різних аспектів мови. Казки сповнені різноманітними образами, історичними подіями, що робить їх корисним джерелом для вивчення.

Література

1. Гладь С. В., Дедова С. М. Англійська народна versus авторська казка: жанрово-композиційні та лінгвістичні аспекти. *Молодий вчений*. 2016. № 12. С. 351-354.
2. Зубенко О.А. Співвідношення літературної та фольклорної казки *Філологічні науки*. 2012. № 12. С. 78-82.
3. Коваленко І. Ю., Баранова С. В. Анімалістична казка як вид казки *Молодий вчений*. 2016. № 11. С. 198-201.
4. Wehmeier, S. (Ed.). (2000). Folk tale. In *Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English* (6th ed.). Oxford: Oxford University Press . p. 458.

ІННОВАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У СФЕРІ ПРИРОДНИЧИХ ТА ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Тема інноваційних досліджень у сферах природничих та гуманітарних наук несе велике значення для розвитку нашого суспільства та нашого розуміння навколишнього світу.

Інновації в природничих науках дозволяють нам краще розуміти фізичний світ навколо та розвивати нові технології. Сучасні інструменти, такі як експериментальна апаратура та обчислювальна техніка, дозволяють науковцям проводити дослідження більш точно та ефективно. Наприклад, в галузі астрофізики інноваційні телескопи, такі як "Габбл", дозволяють докладно вивчати космос та розкривати його таємниці.

У високотехнологічному світі сьогодення природні науки відіграють надзвичайно важливу роль у розвитку суспільства. Інноваційні дослідження у цій галузі мають потенціал змінити розуміння світу та покращити якість життя. Розглянемо деякі зразки інноваційних досліджень в природничих науках.

1. Геноміка та генетика

Однією з ключових областей інновацій в природничих науках є геноміка та генетика. Дослідження геному людини і інших організмів дозволило розкрити секрети спадковості, і вони мають великий потенціал для розвитку нових методів лікування хвороб, прогнозування захворювань і вдосконалення селекції рослин.

2. Екологія та збереження навколишнього середовища

Інноваційні дослідження в галузі екології допомагають розробляти нові методи збереження навколишнього середовища та зменшення негативного впливу людини на природу. Використання новітніх технологій, таких як

сонячні батареї, вітряні турбіни та використання біорозкладних матеріалів, допомагають зменшувати викиди парникових газів.

3. Нанотехнології та матеріалознавство

Нанотехнології відкривають широкий спектр можливостей для розробки нових матеріалів з унікальними властивостями. Це може вплинути на сфери від електроніки до медицини. Наприклад, наноматеріали можуть бути використані для створення нових типів сенсорів або лікарських препаратів з покращеними властивостями.

4. Астрофізика та космічні дослідження

Дослідження космосу завжди були джерелом інновацій у природничих науках. Вони допомагають розуміти походження Всесвіту, галактик і планет, а також розробляти нові технології для космічних подорожей, які можуть мати застосування на Землі.

5. Синтетична біологія та біоінженерія

Ці галузі досліджень дозволяють створювати нові організми і біологічні системи за допомогою інженерії. Це відкриває можливості для створення біопалива, ліків і біоматеріалів з унікальними властивостями.

Інноваційні дослідження в природничих науках мають великий потенціал для покращення життя і збереження навколишнього середовища. Ці зусилля ведуть до нових відкриттів, які можуть змінити наше розуміння світу і сприяти науковому прогресу. Розвиток інновацій в природничих науках важливий для майбутнього нашої планети та суспільства в цілому.

У гуманітарних науках інновації також грають важливу роль. Використання цифрових технологій дозволяє аналізувати великі обсяги текстової інформації та розкривати закономірності у соціокультурних явищах. Мовне моделювання та обробка текстів допомагають вивчати мовні структури та взаємодії.

Гуманітарні науки відіграють надзвичайно важливу роль у суспільстві, оскільки вони вивчають людську культуру, історію, мову та інші аспекти людського життя. Інноваційні дослідження в гуманітарних науках

допомагають розкривати нові аспекти людського існування та розв'язувати актуальні проблеми нашого часу. Наведемо приклади інноваційних досліджень в гуманітарних науках.

1. Дослідження культурної різноманітності

Гуманітарні науки вивчають різноманітні культури і допомагають розуміти, як індивіди взаємодіють у різних культурних контекстах. Інноваційні дослідження дозволяють виявляти спільні риси та відмінності між культурами, що сприяє сприйняттю інших культур та зменшенню міжкультурних конфліктів.

2. Мовознавство та комунікація

Дослідження в галузі мовознавства та комунікації допомагають розуміти, як мова впливає на наше сприйняття світу та взаємодію з іншими людьми. Інновації в цій області можуть включати розробку нових методів вивчення мов, машинного перекладу та інших інструментів для поліпшення комунікації між різними мовами.

3. Історичні дослідження та археологія

Інновації в історичних дослідженнях та археології містять в собі використання новітніх технологій, таких як археогеоінформатика і радіокарбонова датування, для вивчення історії і культур минулих епох. Ці дослідження допомагають відкривати нові аспекти історії та розкривати таємниці минулого.

4. Соціологія та психологія

Інноваційні дослідження в соціології та психології допомагають розуміти соціальні та психологічні аспекти людського життя. Вони можуть включати дослідження соціальних тенденцій, взаємодії між людьми та психологічних факторів, що впливають на людей у сучасному світі.

5. Філософія та етика

Інновації в філософії та етиці сприяють розробці нових теорій та підходів до моральних і філософських питань. Ці дослідження допомагають

розуміти, які цінності та принципи керують суспільством і як вони можуть змінюватися відповідно до змін у суспільстві.

Інноваційні дослідження в гуманітарних науках відкривають нові горизонти розуміння людської природи та суспільства. Вони допомагають розв'язувати важливі проблеми сучасного світу і сприяють кращому розумінню інших культур і поглибленню нашого власного сприйняття світу. Розвиток інновацій в гуманітарних науках є ключовим для розвитку сучасного суспільства та побудови більш гармонійного світу.

Проте, інновації в науках вимагають не лише технічного прогресу, але й міждисциплінарного співробітництва. Розв'язання складних проблем, таких як зміна клімату та екологічні кризи, потребує об'єднання зусиль природничих та гуманітарних наук. Саме завдяки інноваційним підходам ми можемо знайти рішення для цих глобальних викликів.

Роблячи висновок, слід зазначити, що інноваційні дослідження в сферах природничих та гуманітарних наук відкривають перед суспільством безмежні можливості для розвитку та розуміння світу. Слід продовжувати підтримувати і сприяти цим дослідженням, адже вони не лише змінюють розуміння світу, але й сприяють створенню кращого майбутнього для всього людства.

Література

1. Джонсон С. Innovation in Natural and Human Sciences: Bridging the Gap. *Journal of Interdisciplinary Studies*, 5(2), 2017. PP. 73-88.
2. Сміт Д. і Харрісон Р. The Impact of Technological Advancements on Natural Sciences Research. *International Journal of Science and Technology*, 6(4), 2018. С. 112-125.
3. Андерсон К. і Міллер Д. Digital Humanities and the Future of Social Sciences. *Humanities Quarterly*, 3(1), 2019. PP. 45-62.
4. Сміт Л. та Джонсон Р. (2016). "Innovations in Natural Sciences for a Sustainable Future." *Environmental Science and Technology*, 12(3), 98-110.

5. Девісон М. і Родрігес С. (2020). "Interdisciplinary Research in Natural and Human Sciences: Case Studies and Challenges." *Interdisciplinary Studies Journal*, 8(2), 56-71.

Добронецька Ганна

Науковий керівник: к.п.н., доц. Глушко Т.В.

Міжнародний гуманітарний університет

АНГЛОМОВНИЙ КАЗКОВИЙ ДИСКУРС В АСПЕКТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРИ

До актуальних питань, що розглядаються сьогодні в мовознавстві, відноситься сформований в певному етносі образ світу, а саме: національно-специфічний та загальнолюдський компоненти, а також релігійно-міфологічні уявлення картин світу конкретного народу. Визначальна роль у вивченні таких питань належить фольклорним джерелам, в яких в найбільш повній формі зберігається народний світогляд і які представляють собою багатofрагментний образ світу, що акумульовано в мові казок.

Казки є досить поширеним своєрідним видом усної народної творчості з основною увагою на естетичній функції, яка відрізняє її від інших усних оповідань, де головною функцією виступає інформативна.

На сьогоднішній день чимало вчених вже зверталися до вивчення проблеми, пов'язаною з англомовним казковим дискурсом. Це такі вчені, як: В. Арнольд, П. Єфімов, В. Пропп, R. V. Bottigheimer, М. Karanevych S. Thompson, J. Tompkins, які вивчали лінгвокультурні особливості англійських казок; Ю. Лотман, Є. Нефьодова, І. Мауткіна, які досліджували особливості структурно-семантичної організації художнього тексту літературної казки; Є. Корнієнко, H.L.Gee, J. Jacobs, F. McCulloch, які розглядали лінгвостилістичні особливості англійської чарівної казки; І. Мирковіч, О. Плахова, Л. Солощук, В. Шабліовський, О. Фадєєва, E. Hartland, які аналізували англійські казки в етнолінгвістичному аспекті.

Проте лінгвокультурні характеристики англомовного казкового дискурсу ще й досі потребують детального вивчення.

Під *казковим дискурсом* розуміється складне лінгвосеміотичне утворення, продукт мовленнєво-мисленнєвого процесу колективної мовної особистості, який реалізується в різножанрових творах народної творчості в сукупності з екстралінгвістичними факторами [2]. Казковий дискурс володіє смисловими конотаціями, які формують його семантичний потенціал, мають вплив на значеннєві компоненти та вирізняють дискурсивні ситуації. Смислові компоненти є елементами інформаційної системи, яка володіє відомостями про потенційно можливі для реалізації казкові ситуації. Учасники ситуації, добираючи необхідні елементи з інформаційної системи, створюють такі дискурсивні ситуації [1].

В результаті проведеного аналізу англомовного казкового дискурсу було встановлено наступне. Лінгвокультурними особливостями англомовного казкового дискурсу виступили: своєрідність назв британських казок, специфіка імен персонажів, які стають додатковим засобом виділення якостей героя; переплетіння реалістичних та художніх елементів; час і простір виявляються невизначеними; важливу роль грають морально-етичні елементи; казка обов'язково декларує норми поведінки; магичні сили переносяться з персонажа на певний предмет чи річ, яка діє незалежно від волі героя, тобто посилюється роль побуту. Магія британської казки традиційно пов'язана з представниками другого світу: феями, ельфами, велетнями, русалками, водяниками. Основні типи головних героїв британської казки також беруть початок з міфів. Система образів в британських казках, поряд з міфологічними персонажами, представляє й реальних історичних осіб, які також є героями подій.

Студійовано композиційно-сюжетну структуру текстів британського казкового фольклору. Виявлено, британська літературна казка має сталу композиційну структуру, особливістю побудови якої є лінійна організація її висловлень. Структурні компоненти казки розташовуються у певній логічній

послідовності і зумовлені причинно-наслідковими зв'язками. Композиція характеризується рухом видо-часових форм, що підпорядковуються сюжету, невизначеністю хронотопу та присутністю соціокультурного компоненту, який відображає особливості історичного періоду створення казки та презентує характерні риси представників соціуму. Особливості казкового сюжету включають до себе трикратне повторенні дій героїв, з їх частковою гіперболізацією, що надає оповіданню розширеності та динамічності й підкреслює складність виконаного завдання. Композиція британських казок включає традиційні елементи: експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка та заключна частина. Більшість казок – одно-сюжетні, для них характерний закритий тип фіналу, який має експліцитний характер і не викликає в адресата жодних запитань. Розв'язка відбувається завдяки діям героїв, а надприродне зберігається у функціях чарівників і магів. Але початковий та фінальний епізоди мають завжди реалістичний характер.

Наявність традиційних мовленнєвих формул протягом всього наратива також є відмінною рисою стилю англomовного казкового дискурсу.

Відтак, підсумуємо. Головною особливістю структури британської казки є її іронічне забарвлення й тісний зв'язок з повчальною моральною стороною твору. Сучасна британська казка зберігає основні казкові функції і мотиви, однак намагається їх трансформувати, створюючи композиційно складніші твори. Жанровим показником художнього тексту літературної казки у порівнянні з чарівною народною казкою є смислове і функціональне навантаження рівня підтексту, в той час як у чарівній народній казці навантажені стереотипні рівні сюжету та композиції.

Література

1. Леонтьєва О. Ф. Сміслові конотації дієслів мовлення у казковому дискурсі (на матеріалі українських народних казок про тварин): дис. ... канд. філол. наук. Київ, 2003. 210 с.

2. Плахова О. А. Антропонімічна система англійської народної казки [Електронний ресурс]. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. Житомир, 2013. Вип. 3. С. 282-286. Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/9811/> (дата звернення: 02.06.23).

Дротенко Вероніка

Науковий керівник: к. юр. н., доцент Шевченко-Бітенська О. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»

МОВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ СЛЕНГУ В ЛІТЕРАТУРНОМУ КОНТЕКСТІ: РЕМАРКІВСЬКИЙ АСПЕКТ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «ТРИ ТОВАРИШІ»

Роман «Три товариші» Еріха Марія Ремарка – це важливий твір німецької літератури 20 століття, який набув надзвичайної популярності у роки публікації та досі лишається одним з перших серед літературних вподобань читачів. Цей твір виділяється серед інших історій свого часу завдяки виразному мовному стилю та використанню сленгу, які створюють відчуття невербальної інтеракції між персонажами та читачами. Цей роман став свідком та відображенням складних соціальних, економічних та емоційних аспектів післявоєнної Німеччини. Метою нашого дослідження є аналіз використання сленгу, як засобу створення аутентичного літературного образу.

Наливайко Д. С. вирізняє дві найпоширеніші на Заході концепції стилю, але у цьому дослідженні ми розглянемо тільки одну з них. «Ця концепція, пов'язана з генетичною стилістикою, вона характеризується суб'єктивізмом у підході до стилю, абсолютизацією його індивідуально-естетичних якостей; тобто стиль вона розуміє як перманентне творення, що здійснюється індивідуальними актами мовлення»[3, с. 27]. В нашому дослідженні «індивідуальним актом мовлення» тут і надалі буде вважатися Ремарківський сленг повоєнного часу.

Описуючи різні підходи при вивченні і перекладі індивідуальних стильових конструкцій Левицький В. В. у посібнику лексикології німецької мови вирізняє «естетично-маркований напрям» [2, с. 85]. Нас своєю чергою цікавлять саме індивідуальні художні інструменти Еріха Марії Ремарка.

Говорячи про трансформації сленгу в цьому романі, важливо зауважити, що Ремарк використовує розмовну мову і сленгові вирази, аби влучно передати атмосферу і духовний стан соціуму. Вочевидь найчастіше сленгові вирази ми можемо зустріти у діалогах персонажів, причому тематика сленгу переважно воєнна. Яскравим прикладом може стати «*Heimkehrer*» (укр. букв. «той, що повернувся з війни»): Це слово описує ветеранів війни, які повернулися додому після закінчення війни. В романі, цей термін використовувався у контексті опису досвіду та проблем ветеранів. Саме завдяки жаргонним термінам і вуличному сленгу Ремарк зберігає автентичність своєї оповіді. Власне цей прийом і робить роман «живим», а читачі мають змогу повною мірою зрозуміти психологічні стани головних героїв та їх внутрішні переживання. Зокрема такий спосіб підсилює атмосферу повоєнної Німеччини і соціокультурний контекст того часу. Це і створює ту саму «ремарківську» безнадійну драматичну реальність. Говорячи про воєнний сленг можна виокремити ще декілька наочних прикладів:

«*Blechgesicht*» (укр. букв. «олов'яне обличчя»): Це слово використовується для опису людей, які мають безжальні, бездушні обличчя, і відображає втрату співчуття та жорстокість в після повоєнному світі. У романі Роберт Локамп (головний герой, від імені якого ведеться історія) часто застосовує це слово, говорячи про прохожих.

«*Trümmerfrau*» (укр. букв. «жінка руїн»): Цей термін використовувався для опису жінок, які були залучені у прибиранні руїн після війни. Це свідчить про важкості та руйнівний вплив війни на життя людей. Саме такою Роббі вважає фрау Залевську, власниці пансіону, де проживав головний герой.

«*Hamsterer*» (укр. букв. «гризун»): Цей термін описує людей, які намагалися накопичувати продукти та інші товари в умовах дефіциту і голоду після війни. Репрезентує образ «гризуна» у романі бідний студент і сусід Роббі, Георг Блок, який увесь час готується до вступу в університет.

«*Trümmerkids*» (укр. букв. «діти руїн»): Цей термін описує дітей, які виростили серед руїн та безладдя після війни. У романі таким постає перед нами Юпп, хлопець, який працює підмайстром у автомайстерні «Аврема». Власне кажучи, під термін «діти руїн» можна віднести і головних героїв, що у досить юному віці під впливом пропаганди вирішили воювати.

Ці сленгові вирази та жаргонні терміни відображають реальність епохи розрухи через мовний контекст роману «Три товариші».

Окрім воєнних прикладів індивідуальних актів мовлення зустрічаються і соціально-побутові терміни, які відображають певні історичні реалії. Ось декілька прикладів німецького соціального сленгу, який використовується в романі:

Schnapsidee" (укр. букв. «ідея для випивки»): Цей вираз вказує на несподівану або абсурдну ідею, яка може виникнути під впливом алкоголю. Взагалі образ алкоголю займає особливе місце у творчості Ремарка. Це пояснюється тим, що опис післявоєнних реалій супроводжується загальним мотивом ескапізму, який проявляється або у конвульсійних веселощах джазової епохи, що спостерігаються у творчості Ф. С. Фіцджеральда, або у посиденьках у темних барах у колі до болю знайомих друзів, які демонструє нам Е. М. Ремарк. Звідси і головна ідея втраченого покоління – «вони втратили віру у світ і намагаються знайти сенс у дружбі, алкоголі або любові». С. Журба у своєму дослідженні присвяченому проблематиці втраченого покоління у світовій та українській літературах зазначила: «Для колишнього солдата-фронтовика, який намагається відшукати своє місце в післявоєнній Німеччині, Роббі своєрідним світлим променем і надією на щасливе майбутнє стає Патриція Гольман. Кохання до цієї дівчини облагороджує героя, дає йому наснагу і наповнює сенс життя»[1, с. 194].

Роббі так підсумовує прожиті роки: «Ми хотіли вирушити в похід проти брехні, егоїзму, жадоби й душевної інертності, бо все це змусило нас до того, що ми пережили. ...Але що з цього вийшло? Все стало брехнею, забулося. А хто не зміг забути, тому залишилися тільки безсилля, розпач, байдужість і горілка. Часи великих мрій, мрій людських і навіть суто чоловічих, канули в небуття» [4, с. 204].

Дослідження мовної трансформації та використання сленгу в романі «Три товариші» Еріха Марія Ремарка поглибить розуміння, як літературний стиль може впливати на читачів та відображати соціально-історичний контекст. Завдяки цьому дослідженню, ми сформуємо чіткі погляди на важливі аспекти творчості Еріха Марія Ремарка та його внесок у світову літературу.

Література

1. Журба С. С. Інтерпретація проблеми «втраченого покоління» у світовій та українській літературах. Літератури світу: поетика, ментальність і духовність. Кривий Ріг. 2013. 197 с.
2. Левицький В. В. Лексикологія німецької мови: посібник. Нова Книга. Вінниця. 2014. 103 с.
3. Наливайко Д. С. Стиль поезії Шевченка. Слово і Час. Київ. 2007. 96 с.
4. Ремарк Е. М. Три товариші. Дніпро. 1986. 573 с.

Жура Катерина

Науковий керівник: к.п.н., доцент, Першина Л.В.

Міжнародний гуманітарний університет

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ СПЕЦІАЛЬНОЇ, АКАДЕМІЧНОЇ ТА НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Актуальність теми зумовлена зростаючою потребою в перекладі текстів зі спеціальних, академічних та наукових галузей, що обумовлена процесами глобалізації, обміном знань та дослідницькою співпрацею представників різних країн та культур.

Мета даного дослідження полягає у дослідженні актуальних проблем, з якими стикаються перекладачі при перекладі спеціальної, академічної та наукової літератури, та шляхи їх вирішення.

Досягнення мети потребує вирішення таких **завдань**:

1. Здійснити теоретичний аналіз літератури з проблеми дослідження.
2. Визначити основні проблеми перекладачів при перекладі спеціальної, академічної та наукової літератури.
3. Вивчити наявні методи та стратегії роботи з означеними проблемами.

Об'єктом дослідження є переклад наукових текстів.

Предмет – проблеми сучасного перекладу спеціальної, академічної та наукової літератури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною базою дослідження є роботи з питань вивчення перекладу текстів спеціальної, академічної та наукової літератури. Цим питанням займалися такі вчені як Карабан В. І., Литвин І. М., Хорунжа Л. А., Сергєєва О. В., Черноватий Л. М., Максимов С. Є. та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження. До проблем сучасного перекладознавства спеціальної, академічної та наукової літератури можна віднести такі:

1. Відтворення назви. Назва є невіддільним компонентом літературного твору. З точки зору перекладознавства, основним завданням перекладача при відтворенні назви літературного твору іншою мовою є фактично досягнення функціональної еквівалентності [1, с. 128]. Назва наукової літератури не є виключенням і також грає дуже важливу роль.

2. Точність та адекватність перекладу. Однією з головних проблем є забезпечення абсолютної точності та повної адекватності перекладу.

Адекватний переклад вимагає відтворення тексту «рівноцінними засобами», причому під рівноцінністю розуміється не «формально-сміслова схожість, а функціональна еквівалентність, тобто використання в перекладі таких мовних засобів, які стануть функціонально тотожними засобам оригіналу» [2, с. 119].

3. Спеціальна термінологія та лексика. Спеціалізована література часто містить велику кількість фахових термінів та спеціальної лексики. Перекладачам потрібно володіти глибоким розумінням цієї термінології та здатністю передати її в іншу мову без втрати точності.

4. Культурні та контекстуальні нюанси. Переклади також повинні отримати культурні особливості та контекстуальні відмінності між джерелами і цільовою мовою. Наприклад, у наукових текстах можуть бути окремі концептуальні реалії, які потребують адекватного відображення у перекладі.

5. Технологічні засоби перекладу. Сучасні засоби технологічного перекладу, такі як машинний переклад і програми перевірки граматики, пропонують нові можливості, але також викликають проблеми, пов'язані з якістю перекладу та автоматичними підходами до перекладу.

Важливо зберегти індивідуальний авторський стиль оригіналу. Для цього перекладачеві потрібно досконало володіти літературними засобами мови перекладу.

6. Міждисциплінарний підхід. Багато спеціалізованих текстів вимагають розуміння не тільки мови, але й конкретної дисципліни. Це означає, що перекладачі повинні мати компетенцію в галузі, яка перекладається, щоб забезпечити правильне відтворення наукової інформації.

7. Етика та плагіат. Важливим питанням є дотримання етичних стандартів у перекладі наукової літератури. Уникання плагіату та правильне визначення джерел є обов'язковими аспектами цього питання.

8. Система рецензування. У науковому перекладі система рецензування має критичне значення для забезпечення якості перекладу та його відповідності вимогам наукового товариства.

9. Особливої уваги потребує переклад ілюстративного матеріалу: схеми, графіки, формули. Їх необхідно максимально точно відтворювати мовою перекладу з урахуванням галузевих стандартів.

10. «Широке» та «вузьке» розуміння перекладацької творчості у лінгвістичному перекладознавстві. Варіативність перекладу можна пояснити з позицій різноманітних наукових теорій – іноді далеких не тільки від перекладознавства, а й від гуманітарної сфери взагалі. Наприклад, з позицій математичної теорії ймовірності, яка вивчає закономірності випадкових явищ [1, с. 114].

11. Сертифікація перекладачів. Завжди потрібно проводити контроль знань та вмінь перекладача, його прагматичні та стратегічні навички. Мовні відмінності різних культур, народів спричиняють багато проблем при перекладі. Перекладач іноді має труднощі з перекладом, не знаючи, як найкраще перекласти, щоб одержувач міг ознайомитися з культурою тексту оригіналу [3, с. 31].

Висновки. Дослідження виокремлених проблем дозволяє подолати їх та покращити якість перекладу спеціальної, академічної та наукової літератури. Для подальших досліджень важливо продовжувати вивчати вплив різних методів перекладу на його якість, аналізувати вплив культурних особливостей на переклад спеціальних текстів, розробляти нові технологічні рішення для полегшення перекладу наукової літератури.

Таким чином, переклад спеціальної, академічної та наукової літератури потребує комплексного підходу з використанням досягнень лінгвістики, термінознавства, когнітивістики та інших галузей для розв'язання наявних проблем.

Література

1. Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу: Тези доповідей XI наукової конференції з міжнародною участю. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 143 с.

2. Ребрій О.В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.

3. Новації і традиції перекладу : Українські студії в європейському вимірі. Київ, 2020. 203 с. URL <https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u333/materiali.pdf> (дата звернення: 10.10.2023).

Заїка Дар'я

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний гуманітарний університет

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.

Метою даної роботи є дослідження та аналіз інноваційних методів активізації діяльності студентів під час практичних занять з іноземної мови.

Робота спрямована на вивчення ефективних стратегій навчання, які сприяють покращенню комунікативних навичок, розуміння та використання іноземної мови у реальних ситуаціях, а також розвитку критичного мислення та творчих здібностей студентів.

Предметом дослідження є інноваційні методи активізації діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови. У цьому контексті досліджуються різноманітні підходи, техніки та методології, спрямовані на покращення навчального процесу та забезпечення високого рівня засвоєння мовного матеріалу студентами.

Об'єктом дослідження є процес активізації навчальної діяльності студентів під час практичних занять з іноземної мови. Досліджуються взаємозв'язки між використанням інноваційних методів та результативністю навчання, а також вплив цих методів на розвиток загальних навичок студентів, які можуть бути використані в різних сферах їхнього життя та професійної діяльності.

У сучасному світі знання іноземної мови стає не просто важливою навичкою, а необхідністю. Вивчення іноземних мов розширює кругозір, полегшує міжнародне спілкування, відкриває нові освітні та кар'єрні можливості. Однак для того, щоб досягти успіху у вивченні та використанні іноземної мови, важливо не тільки володіти граматичними знаннями, а й вміти застосовувати їх у практичних ситуаціях. Інноваційні методи активізації діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови відіграють ключову роль у цьому процесі.

Одним з інноваційних методів активізації діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови є використання інтерактивних вправ та ігор. Замість традиційних вправ на повторення граматики чи лексики студенти можуть брати участь у різноманітних інтерактивних іграх, які допомагають розвивати комунікативні навички. Наприклад, рольові ігри, дебати та моделювання реальних життєвих ситуацій допомагають студентам

відчувати себе більш впевнено у спілкуванні та використанні іноземної мови в практичних ситуаціях.[1, с.25-30]

Ще одним інноваційним методом є використання технологій у навчанні. Сучасні мобільні додатки, онлайн-платформи та віртуальні класи дозволяють створювати цікаві та інтерактивні уроки іноземної мови. Ігрові програми, онлайн-вікторини та відеоуроки підвищують зацікавленість учнів та спонукають до активного навчання. Крім того, використання відео- та аудіоматеріалів реальних розмовних ситуацій дозволяє учням вдосконалювати навички аудіювання та говоріння, слухаючи та реагуючи на реальні діалоги та розмови.[2, с.428]

До інноваційних методів активізації діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови можна також віднести групову роботу та партнерську взаємодію. Групові проекти, спільні обговорення та колективні завдання сприяють розвитку співпраці та комунікативних навичок. Колективне розв'язування проблем спонукає студентів обмінюватися ідеями, навичками та досвідом, що збагачує їхні знання та розуміння мови.

Інноваційні методи активізації діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови передбачають також використання автентичних матеріалів. Замість стандартних текстів підручників студенти можуть працювати з реальними матеріалами, такими як газетні статті, відео та аудіо кліпи з Інтернету, рекламні брошури тощо. Це дозволяє студентам вивчати мову в контексті реальних життєвих ситуацій і покращувати навички розуміння, а також розвивати навички критичного мислення під час аналізу автентичних матеріалів.

Сучасні комп'ютерні програми дозволяють створювати інтерактивні вправи, віртуальні тури та інші навчальні інструменти, які роблять процес вивчення мови цікавим і захоплюючим. Наприклад, використання інтерактивних дощок, віртуальних карт, аудіо- та відеоматеріалів допомагає

створити захопливе навчальне середовище, де студенти можуть взаємодіяти з мовним матеріалом у захопливій формі.[3, с.224]

Крім того, інноваційні методи сприяють впровадженню індивідуалізованого навчання. Кожен студент має власний темп навчання та рівень знань. Індивідуальний підхід дозволяє викладачеві враховувати особливості кожного студента, надаючи додаткову підтримку тим, хто її потребує, і створюючи додаткові виклики для тих, хто розвивається швидше за інших.

Отже, інноваційні методи активізації діяльності студентів на практичних заняттях з іноземної мови стають важливою ланкою в сучасній системі освіти. Вони сприяють не лише набуттю мовних навичок, але й розвитку критичного мислення, комунікативних навичок, креативності та співпраці. Ці методи допомагають учням відчувати себе активними учасниками навчального процесу, роблять вивчення мови цікавим і захоплюючим, готуючи їх до ефективного використання іноземної мови в реальних життєвих ситуаціях. Такий підхід не лише розширює можливості студентів, але й готує їх до викликів глобалізованого світу, де володіння іноземною мовою стає невід'язною частиною успішної особистої та професійної реалізації.

Перспективи подальшого дослідження у сфері інноваційних методів активізації навчання іноземних мов виглядають надзвичайно зацікавлююче та перспективно. Можливі напрямки досліджень можуть мати в собі розвиток та апробацію нових технологічних рішень у навчанні, вивчення впливу інноваційних методів на розвиток мовленнєвих навичок студентів у різних культурних контекстах, а також дослідження можливостей інтеграції віртуальної реальності та штучного інтелекту у процес навчання мов. Крім того, подальші дослідження можуть спрямовуватися на аналіз ефективності впровадження інноваційних підходів у навчанні на різних рівнях освіти, від початкового до вищого. Ці дослідження не лише допоможуть розширити

наше розуміння оптимальних стратегій викладання іноземних мов, але й сприятимуть розвитку сучасної освіти в цілому.

Література

1. Сусіденко Є.М. (2018). Інноваційні методи у викладанні іноземних мов с.25-30 // Отримано з https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/68569/1/Susidenko_bak_rob.pdf;jsessionid=A2957B2292A053589C330B5646C2DEC2
2. Стрельченко Л. (2018). Способи інтенсифікації навчального процесу з англійської мови на основі інтерактивних технологій с.428 // Отримано з <https://core.ac.uk/download/pdf/83100018.pdf>
3. Бурлімова Б.М., Яслинська К.М. (2018). Інноваційні технології вивчення іноземної мови у ВНЗ с.224 // Отримано з <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2018/1/38.pdf>

Заплітний Володимир

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний Гуманітарний Університет

CLIL ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ МОВНОЇ ТА ПРЕДМЕТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ

В наш час все більше країн вважають необхідним впровадити двомовну освіту. Двомовна освіта дає можливість включити іноземну мову в навчальний план, скорочуючи кількість годин на мовні предмети та підвищуючи рівень володіння мовою. Проте двомовні практики все ще поширюються по всьому світу в різних формах. Один із підходів який швидко набирає популярності, є предметно-мовне інтегроване навчання (Content and Language Integrated Learning, CLIL). [1, с. 243]. CLIL став загальним терміном, який описує навчання іншого (змістового) предмета, такого як фізика чи географія, за допомогою іноземної мови, так і вивчення іноземної

мови шляхом вивчення предмета, що базується на змісті. Цей метод підходить для покращення знань та навичок учнів, які одночасно вивчають іноземну мову та здобувають нові знання у конкретній предметній області.

Дослідження предметно-мовно інтегрованого навчання проводяться в різних країнах і Норвегія не є виключенням. Дослід відбувався у трьох школах з метою прослідкувати, як вчителі викладають змістові предмети, де англійська M2 (друга мова) використовується, як основна мова навчання. [2, с. 1]. На цих заняттях ми зможемо побачити, як викладачі об'єднують предмет і мову використовуючи різні стратегії, такі як наочні посібники, способи поповнення словникового запасу, обговорення завдань в парах тощо. Важливим підходом у навчанні слід визначити «скаффолдинг» (scaffolding) - «різновид допомоги учню, в якій вчитель допомагає засвоїти нові навички, концепції або рівні розуміння, що веде до того, що учень успішно виконує завдання» [3, с. 188].

Базуючись на цьому дослідженні ми можемо оцінити практичні впливи CLIL на якість освіти та навчання учнів у двомовному середовищі. Для досягнення цієї мети виконуємо такі завдання: аналіз педагогічних методів CLIL, оцінка впливу CLIL на рівень мовної компетентності та навчальні досягнення.

Таким чином, спираючись на норвезьке дослідження ми зможемо побачити, що використання CLIL може сприяти покращенню як мовної, так і предметної компетентності учнів. Оскільки учні розвивають не лише свої знання мови, але й глибше розуміння конкретного предмета. При цьому можливо буде прослідкувати вплив предметно-мовно інтеграційного навчання на підвищенні мотивації в учнів та їх впевненості у собі і на розвиток комунікативних навичок та критичного мислення.

Література

1. Cenoz, J., Genesee, F., & Gorter, D. (2014). *Critical analysis of CLIL: Taking stock and looking forward. Applied Linguistics*, (p. 243).

2. Mahan, K (2020) *CLIL teaching in Norway: Classroom practices and student perspectives*, (p. 1). URL:
https://openarchive.usn.no/usnxmlui/bitstream/handle/11250/2654544/phd_2020_71_Mahan.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 28.10.2023)
3. Maybin, J., Mercer, N., & Stierer, B. (1992). *Scaffolding: Learning in the classroom*. (p. 188).

Запорожан Марія

Науковий керівник: д.ф.н., проф. Бардіна Н.В.

Міжнародний гуманітарний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЛІНГВОФІЛОСОФІЇ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДОРΟΣЛИМ

Проблематика статусу лінгвофілософії в сучасних гуманітарних знаннях є відкритим питанням упродовж десятиліть. Наразі, існують різні погляди щодо того, чи це окремий напрямок дослідження мови, чи розділ філософії, логіки, лінгвістики, або суміжна галузь. Згідно «Енциклопедії сучасної України», лінгвофілософія (від лат. *lingua* – мова і *philosophia* – філософія) – є галуззю гуманітарних досліджень широкого спектра, чия увага зосереджена на дослідженні суті та природи живої людської мови та її кореляції з мисленням, буттям та свідомістю [1].

Важливо розуміти, що лінгвофілософія не тільки розглядає мову як інструмент спілкування, але і як ключ до розуміння культури та світогляду. Саме тому обираючи її підґрунтям для викладання ми отримуємо всебічно дієвий спосіб навчання, особливо в контексті навчання дорослої людини.

Відомо, що на здатність сприймання навчального матеріалу мають вплив чимало чинників. У випадку роботи з дорослими, їх кількість суттєво відрізняється від тієї, що наявна при викладанні дітям. Тут варто звернути увагу на мотивацію до вивчення мови, адже в дорослого учня, зазвичай присутня конкретна мета. Також впливовим фактором є наявність особистого

досвіду: як у вивченні конкретної іноземної мови і іноземних мов взагалі, так і особистісно-життєвого, що вплинуло на формування повсякденного і професійного словникових запасів, що вже сформувалися в рідній мові людини. В порівнянні з дитиною, учні старшого віку більш схильні до страху перед помилками, але натомість, мати здатність до самоконтролю і самонавчання, тому й важливо надати їм ресурси та інструменти для самостійного вивчення мови [2, с. 44-57].

Пізні погляди австрійського філософа Людвіга Вітгенштайна [4], викладені у його «Філософських дослідженнях» подарували нам концепт «мовних ігор», що підтвердило – значення слова чи речення не обмежено одним визначенням, чи набором правил, а пов'язане з тим, як слова використовуються в окремому контексті чи діяльності [3].

Ігрові елементи, образи, історії – усе це можна використовувати для розуміння не лише граматики та лексики, але й для відчуття справжньої життєвої ситуації. У своїй праці, Л. Вітгенштайн використовував різноманітні приклади та сценарії, щоб представити ігрову концепцію. Наприклад, сценарій із запитом вказівок, коли одна людина прагне щось дізнатися, а інша натомість має ознайомити співрозмовника з інформацією [5, с. 35-36]. Подібні активності на занятті з іноземної мови не мають обмежень за сферою життєдіяльності та спрямовані на вивчення живої, сучасної мови, що, безперечно, є фокусом будь-якого дорослого учня. Під час використання сценаріїв, кожен присутній на занятті має свою роль, занурення у яку спонукає до зміни власного способу мислення, що сприяє сприйняттю іншомовних звуків як власних, звикаючи спілкуватися природно, розвиваючи мислення без внутрішнього промовляння перекладу.

Метою подальшого дослідження концепції є можливість її імplementування в сучасну методику викладання іноземних мов, що стане поштовхом для її виведення на новий рівень. Очікується, що ігри з підсвідомістю, заглиблення у психологічні аспекти та акцент на практиці покращать результати учнів.

Завдяки новизні та безперечної актуальності теми, робота з інформантами – дорослими, з неабияким прагненням набути нових знань в гуманітарній сфері, – вбачається такою, що має великий потенціал, який обов'язково буде розвинено.

Література

1. Бацевич Ф. С. Лінгвофілософія. *Енциклопедія Сучасної України*. / за заг. наук. ред. І. М. Дзюби, А. І. Жуковського, М. Г. Железняка. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. URL: <https://esu.com.ua/article-55511> (дата звернення: 30.10.2023).

2. Григор'єва Т.Ю. Особливості навчання іноземних мов дорослих *Вісник Львівського університету*. Сер. педагогічна. 2005. Вип. 20. С. 40-83

3. Biletzki A., Matar A. Ludwig Wittgenstein. The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Winter 2021 Edition. URL: <https://plato.stanford.edu/archives/win2021/entries/wittgenstein/> (дата звернення: 30.10.2023).

4. Lesso R. Who Was Ludwig Wittgenstein? URL: <https://www.thecollector.com/who-was-ludwig-wittgenstein/> (дата звернення: 30.10.2023).

5. Wittgenstein L. *Philosophical Investigations*, translated by G. E. M. Anscombe. 4th edition. Chichester, 2009. 321 p.

Златовласова Олександра

Науковий керівник: д.ф.н., професор Бардіна Н.В.

Міжнародний гуманітарний університет

ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ, КУЛЬТУРНОЇ ТА МОВНОЇ ВАРІАТИВНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

У глобальному світі проблеми міжкультурної комунікації, різниці в культурі і мові надзвичайно актуальні. Глобалізація призводить до зіткнення

різних способів мислення і сприйняття світу, що може викликати конфлікти і втрату культурної ідентичності. Повага і розуміння інших культур та мов важливі для успішної міжкультурної комунікації.

Після Другої світової війни виникла зацікавленість міжкультурною комунікацією, яка об'єднувала різні наукові галузі. Цей напрям розвивався, виокремлюючи підгалузі, і виявився складним явищем. Термін "міжкультурна комунікація" був введений у 1954 році і став ключовим для розуміння взаємодії між культурами та мовами.

Науковці розширили теоретичні засади міжкультурної комунікації, рухаючись від дослідження розбіжностей між культурами до вивчення культур та особистостей. Вони підкреслюють важливість впливу культури і мови на сприйняття світу [1]. Сучасні дослідження акцентують увагу на міжкультурному діалозі, глобалізації культури і використовують анкетування для вивчення цінностей та стереотипів у спілкуванні між культурами, що допомагає розробити ефективні міжкультурні стратегії та рекомендації.

Без зважання на різні підходи у дослідженні міжкультурної комунікації, вчені згодні, що головні цілі включають:

- Аналіз ключових проблем і термінів у міжкультурній комунікації.
- Розвиток культурної чутливості та інтерпретації комунікативної поведінки в різних культурах.
- Отримання практичних навичок у взаємодії з представниками інших культур [2, с. 33].

Сьогодні суспільство потребує фахівців, які можуть спілкуватися з представниками інших культур. Вони повинні розуміти не тільки мову, але і традиції та специфіку країн, які вони вивчають.

Болонська конвенція та наростаюча взаємозалежність між націями потребують підготовки фахівців для конструктивного спілкування між

культурами та соціальними групами [1]. Освіта повинна сприяти розвитку готовності до міжкультурного спілкування та розуміння глобальної взаємозалежності [2, с. 3]. Важливо навчити навичкам адаптації до різних культур, сприяти толерантності та бажанню розуміти один одного.

Актуальні вимоги до міжкультурного спілкування спонукають до розвитку нових теоретичних підходів і концепцій, які потребують докладного аналізу взаємозв'язків між спілкуванням і культурою.

Зараз у світі важливо розуміти і спілкуватися з представниками різних культур через доступ до інформації, яка впливає на наше мислення і наше спілкування. Ми живемо в глобальному світі, де можливий діалог між різними культурами. Глобальні проблеми потребують спільних рішень [3]. Це означає, що ми не можемо розглядати жодний процес мови, наприклад, українською або англійською мовою, окремо від інших факторів, які на нього впливають.

Інформація важлива для нашого розвитку та прийняття рішень. Тому нам потрібно вміти швидко реагувати на зміни в інформаційному середовищі. З іншого боку, зростання кількості і джерел інформації, які до нас дійшли, змінило наші способи прийняття рішень і взаємодії в суспільстві. Інформація формує наші цінності та світогляд, впливає на наше мислення та комунікацію [2, с. 40]. Ми живемо в глобальному інформаційному просторі, де інформація швидко розповсюджується та впливає на різні аспекти життя.

Глобальний інформаційний простір сприяє діалогу між культурами, роблячи їх більш доступними завдяки Інтернету. Це важливо для розв'язання глобальних проблем та взаємодії між культурами.

Гіпотеза Сепіра-Ворфа стверджує, що мова впливає на спосіб, яким люди мислять і розуміють світ. Ця гіпотеза також впливає на культурні цінності, ідеали і сприйняття реальності. Мова визначає, як люди розуміють час, простір, числа, форми, кольори і багато інше. Це призводить до різного сприйняття інших культур і визначає культурну ідентичність людини [3]. Мова також відіграє важливу роль у передачі культурної інформації.

Мова несе культуру та впливає на сприйняття світу. Культура також впливає на мову, формуючи нові слова та впливаючи на їх вживання [2, с. 38]. Знання мови недостатнє без розуміння культури, і мова залежить від культури, бо вона виражає культурні поняття та ідеї.

Сучасний світ, з його глобалізацією, вимагає розуміння інших культур і ефективного спілкування між ними. Мова грає важливу роль у формуванні наших поглядів та культурної ідентичності. Глобалізація пропонує можливості для співпраці, але також призводить до загрози втрати культурного розмаїття. Освіта має готувати людей до міжкультурного спілкування та розуміння інших культур.

Література

1. Козловська, Г. В. (2011). Актуальність проблем міжкультурної комунікації в сучасних умовах.
2. Тритеніченко, В. О. (2022). Стратегії передачі скорочень при перекладі текстів англійськомовного військового дискурсу.
3. Ushakov, A. (2021). Мовна репрезентація образу людини культури. MESSENGER of Kyiv National Linguistic University. Series Philology, 24(2), 78-86.

Кириленко Надія

Міжнародний гуманітарний університет

БРЕЙН-РИНГ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У сучасному українському просторі відбуваються значні зміни в усіх сферах життя, що викликає потребу на оновлення в галузі викладання іноземних мов, в тому числі технологій, які використовуються викладачами на практичних заняттях. Значення іноземних мов зростає для наших свідомих громадян, які хочуть вільно орієнтуватися в міжнародному просторі

та комфортно почувати себе в різних країнах світу. Але умови життя стають складними для студентів, а інтелектуальні ігри сприяють формуванню розвинутого члена суспільства з достатнім рівнем знання іноземної мови, при цьому не викликаючи стресову ситуацію навчання.

Гра дозволяє студенту показати себе, викликаючи бажання проявити свої здібності, лідерські якості, а також формує навички вирішення проблемних завдань, при цьому сприяють засвоєнню нової інформації. Під час гри у студентів виникає потреба шукати шляхи взаємодії з іншими, з'являється розуміння необхідності правил та засвоєння їх. Гра вчить поважати права своїх опонентів та контролювати власну поведінку. Позитивні емоції від неї сприяють розвитку студентів, розширюють кругозір. Однією з досить розповсюджених інтелектуальних ігор виступає «Брейн-ринг».

Традиційні технології закріплення знань з іноземної мови допомагають викладачу реалізувати основну навчальну мету, тобто освоєння теми заняття. Але вже знайомі вправи не завжди можуть зацікавити студентів та викликати бажання проявити себе.

Отже, актуальність запропонованої теми цієї статті зумовлена необхідністю вивчення гри «брейн-ринг» як технології для активізації роботи студентів на практичних заняттях з іноземної мови.

Мета статті – розробити практичні рекомендації для інтеграції гри «Брейн-ринг» в навчальний процес.

Завдання статті – адаптація правил гри до потреб навчального процесу, визначення основних складових гри, а також аналіз можливих наслідків для розвитку не тільки мовних компетентностей, а й комунікативних та соціальних, тобто формування свідомої особистості.

Об'єктом вивчення є сама гра «Брейн-ринг», а предметом виступає вивчення гри з точки зору її можливості використання під час практичних занять з іноземної мови для вмотивованості студентів.

На думку дослідників, гра «Брейн-ринг» є формою заохочення студентів до активізації навчально-творчої діяльності під час проведення проміжного або підсумкового контролю знань за тематикою навчальних модулів. Крім розв'язання питань дидактичного характеру, подібна форма навчання сприяє реалізації виховних і творчих компонентів діяльності студентів у процесі отримання знань [3, с. 101].

Загально відомо, що брейн-ринг – це інтелектуальна гра, в основі якої є змагання між двома та більше командами. Правила різняться, але для навчального процесу та організації роботи студентів після аналізу досвіду занять викладачів, найкращою є та гра, яка передбачає наявність однієї правильної відповіді на запитання. Команда, що першою відповідає на запитання, позбавляє суперників можливості відповісти на це саме запитання, заробляючи очки. Перемагає та команда, яка набрала більше очок.

Залежно від рівня знань студентів, викладач може урізноманітнити різними типами завдань. Наприклад: «відгадайте ідіоми» (учасники команд мають пояснити ідіому, яку бачать на екрані, використовуючи лише іноземну мову). Також можна спробувати такий варіант, як «відгадайте слово за описом» (викладач описує слово або словосполучення іноземною мовою, не називаючи його, а інші учасники мають здогадатися про його значення). Важливою умовою під час гри є використання студентами та викладачем лише іноземної мови. Це дасть можливість студентам перевірити свої мовленнєві здібності на практиці.

Окрім цього, можна визначити наступні функції цієї гри.

1. Практична: вчить студентів сприймати та розуміти іншомовне мовлення на слух, формує комунікативну компетентність, розвиває та удосконалює навички говоріння під час обговорення питань, а також надання відповідей.

2. Освітня: розширює знання студентів; вчить їх самостійності, а також осмисленому ставленню до отриманої інформації.

3. Розвиваюча: розвиває мовну здогадку та швидку мовленнєву реакцію, крім того, логічне та критичне мислення, увагу, пам'ять.

4. Виховна: формує бажання до саморозвитку, виховує культуру мовлення та культуру спілкування, повагу та спостережливість.

Гра допомагає студентам, по-перше, усвідомити, що результат залежить від них, по-друге, орієнтуватися в часових рамках, по-третє, відчутти дух здорового суперництва та запалати бажанням побороти обставини й перемогти.

«Брейн-ринг» під час вивчення іноземних мов сприяє активізації роботи студентів під час навчання, яке стає креативним та сучасним. Студенти стають більш мотивованими до вивчення іноземної мови. Підсумовуючи, можна зробити наступний висновок, що такі технології дозволяють но-новому поглянути на практичні заняття, як з боку викладачів, так і з боку самих студентів, що позитивно вплине на навчальний процес. Подальше вивчення можливостей цієї гри відкриє ще більшу варіаційність практичних занять з іноземної мови.

Література

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
2. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / За заг.ред. Л. І. Даниленко, Е. Ф. Паламарчук. Київ : Логос, 2004. 220 с.
3. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 222 с

Колчик Юлія

Науковий керівник: д.п.н., проф. Голубенко Н. Ю.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

**"МОЛОДІЖНА ЛЕКСИКА У ТВОРАХ JÜRGEN BANSCHERUS
«NOVEMBERSCHNEE», «KRACH IM ZIRKUS ZAMPANO» ТА
KERSTIN GIER «LIEBE GEHT DURCH ALLE ZEITEN
(EDELSTEIN-TRILOGIE)»"**

За останні двадцять років завдяки демократизації суспільного життя комунікативна сфера зазнала значних трансформацій. Відбулися зрушення в лексико-семантичній системі мови, що розширила свій потенціал завдяки використанню експресивних мовних елементів, особливо сленгу, що миттєво завоював Інтернет, художню літературу, пресу, радіо і телебачення. Вибір теми дослідження зумовлений інтересом до молодіжної лексики в Німеччині та впливом сленгу на розмовний та загальномовний стандарт.

Актуальність проведеного дослідження зумовлена його спрямованістю на аналіз німецьких сленгових виразів, які виникають на основі творів сучасного німецького письменника. З соціокультурного контексту, вивчення німецького сленгу дозволяє розкрити культурні аспекти сучасного німецького суспільства, особливості спілкування та ціннісні орієнтації молоді.

Наша головна мета полягала у виявленні та характеристиці дефініції сленгу, його систематизації та функцій, а також визначенні особливостей молодіжної лексики у творах *Jürgen Banscherus «Novemberschnee», «Krach im Zirkus Zampano»* та *Kerstin Gier «Liebe geht durch alle Zeiten (Edelstein-Trilogie)»*. Для досягнення поставленої мети були виконані такі завдання: схарактеризовано поняття сленг у сучасному літературознавстві та германістиці; описано функції та розглянуто класифікацію сленгу; розібрані причини актуальності молодіжної мови, проаналізовано молодіжну лексику у творах сучасних німецьких письменників.

Відповідно до поставлених цілей і завдань даної роботи була охарактеризована така стилістично забарвлена лексика, як сленг. У мовознавстві немає чіткого визначення сленгу через його суб'єктивність, контекстуальну залежність, межі з іншими явищами та мінливість. В німецькому мовознавстві також немає єдності стосовно соціальної диференціації мови, і сленг і жаргон можуть використовуватися як синоніми для позначення цього явища. Наше дослідження показує, що сленг - це соціолект, розмовна форма мови, відмінна від норми літературної мови. Молодіжний сленг включає фонетичні, морфологічні та синтаксичні особливості, такі як особлива вимова деяких звуків, наголос, інтонація і швидкість мови. Використання еліпсів, інверсій та знаків пунктуації може використовуватися для підкреслення акценту або настрою.

На додачу до вищезгаданого, варто вказати на основні мотиви молоді використовувати стилістично занижену лексику. Зазвичай це виникає через складності в вираженні власних почуттів і бажання молоді виразити себе унікально та залишитися незрозумілими для старших поколінь, особливо при вираженні негативних думок.

Було розглянуто особливості молодіжного сленгу на лексичному рівні на прикладі творів сучасного німецького письменника *Jürgen Banscheraus* та *Kerstin Gier*. У творах налічується чимало лексичних одиниць загальномолодіжного німецького сленгу, причому більшість із них саме пейоративна лексика. Наприклад, у романі «*Novemberschnee*»: „*jemandem auf der Straße blöd kommen*“ («приставати на вулиці, лізти, лицюватися»), наприклад „*Weil ich es hasste, wenn mir jemand auf der Straße blöd kam*“ [5, с. 6], „*Zeug*“ (барахло, фігня, дурня), напр. „*Tagelang sprayte Jurij Graffiti auf die Wände, Monster und solches Zeug*“ [5, с. 8], „*Stoff*“ (товар, наркотик, дурниця), напр. „*Vielleicht konnte ich aber auch bloß nicht ertragen, dass ihm die Beziehung zu mir nicht ausstreicht, dass er noch was anderes brauchte. Stärkeren Stoff*“ [5, с. 9]. У творі «*Krach im Zirkus Zampano*»: „*jemanden glatt hauten*“ (вражати, винос мозку), напр. „*Das haute mich glatt aus den Schuhen*“ [3, с.15].

„ *schnäuzen* “, „ *trompeten* “ (сякатися, різкими видихами очищати ніс від слизу), наприклад „ *«Sehr komisch», ächzte sie und schnäuzte sich ausgiebig in ein großes geblühtes Taschentuch.*“ [3, с. 18], „*Während ich nach Hause lief, hörte ich Olga nach lange in ihr Taschentuch trompeten.*“ [3, с. 21]. У романі «*Rubinrot*»: “*Mist*” («чортівня»), напр. “*Mist! Ähm - das hatten wir noch nicht*“ [4, с.157], *Blödmann* («кретин, дурень»), напр. “*Eingebildeter Blödmann.*“ [4, с.139], *schwul* (вульг. образл. «гей»), напр. “*Dann ist dein Großvater eben auch schwul.*“ [4, с.81]. В більшості випадків, письменники використовують сленг, щоб зробити персонажів і ситуації більш реалістичними і вірогідними. Таким чином автор створює автентичні діалоги. Важливо відзначити, що використання сленгу може бути викликом для читачів, особливо іноземних, але це також може збагатити текст і надати йому унікальність та ідентичність.

Перспективу подальших досліджень ми вбачаємо у виявленні особливостей функціонування молодіжного сленгу на матеріалі сучасної німецької мови у інших творах німецьких письменників та аналізі соціальних та культурних змін. Окрім того, розуміння молодіжного сленгу може бути корисним для освітніх установ, які намагаються покращити комунікацію з молоддю.

Література

Науково-критична література

1. Розен Є.В. Нові слова та стійкі словосполучення у німецькій мові: Кн. Для вчителя. Просвітництво, 1991. 192 с.

2. Ehmman H. Affengeil. Ein Lexikon der Jugendsprache. München: Beck, 1994. 342 с.

Досліджувана література

3. Ein Fall für Kwiatkowski. Krach im Zirkus Zampano/ Jürgen Banscheraus Arena Verlag GmbH; Neuauflage. Limitierte Jubiläums-Sonderausgabe, 2011. 96 S.

4. Liebe geht durch alle Zeiten: Rubinrot / Saphirblau / Smaragdgrün/

Kerstin Gier - Arena Verlag GmbH. Sonderausgabe im Schubert, 2019. 1248 S.

5. Novemberschnee/ Jürgen Banscheraus – Arena Taschenbücher, 2003.

144 S.

Короленко Анастасія

Науковий керівник: к.ф.н, доцент, Чумаков О. М.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

ГРАМАТИЧНИЙ СТАТУС СКЛАДНОПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ З ПІДРЯДНИМ УМОВИ

Комунікативний зміст та вживання складнопідрядних речень з підрядними умовами залишається однією з проблемних тем, адже зумовлюється неоднозначністю і суперечливістю думок лінгвістів і запропонованих ними рішень щодо систематизування складнопідрядних речень, ознак, на основі яких будується дане синтаксичне поле, і особливостей СПР. Тому це питання залишається й до сьогодні актуальним.

Для того, щоб розкрити структурні та змістові ознаки складнопідрядного речення, виявити його особливості, необхідно, перш за все, розглянути поняття складнопідрядного речення.

Наприклад, існує думка, що складнопідрядне речення (гіпотаксис) позначає відносини субординації між своїми безпосередніми компонентами (частинами речення).

Ознаки субординації у складнопідрядного речення такі ж, як і у словосполучення: нерівний різновид і нерівний ранг компонентів синтаксичного підпорядкування, невідповідність синтаксичних характеристик компонентів підрядності та цілісна структура при різній синтаксичній значущості частин.

У структурі СПР отримують формальне вираження найрізноманітніші види смислових відносин: означальні, з'ясувальні, порівняльні, тимчасові, причинні — і умовно-наслідкові, допустові, цільові і деякі інші. Крім

сполучників, у їх виявленні і диференціації зазвичай беруть участь форми дієслів-присудків головного і підрядного речень, а також певні стійкі елементи лексики (модальні слова, частки, займенники, прислівники), причому не тільки в складі підрядного, але й у складі головного речення. У німецькій мові, як й в українській, багато хто з них розвинули сполучникові функції й в поєднанні з власне сполучниками утворили свого роду рамкові конструкції.

Визначення СПР у граматиці К. Дудена, як “речення, яке складається мінімум з одного головного речення та одного підрядного”, не розкриває особливості СПР у німецькій мові [3, с. 468].

Також існує думка, що СПР — це таке речення, в якому наявне хоча б одне підрядне речення. Але таке визначення зовсім не розкриває особливості СПР в німецькій мові [4, с. 55].

Термін СПР з підрядними умови – не є виключенням, він також не відповідає сучасному розумінню його граматичної природи. В основі дефініції СПР з підрядними умови лежить принцип співвіднесення підрядної предикативної одиниці із запропонованими обставинами умови.

Дуден дає таке визначення: “Умовні речення вказують на умову або передумову для виникнення події, яка має бути в основному реченні. Умовне речення тісно пов'язане з причинним. Умовне речення містить свого роду ставлення основної послідовності - відношення можливої причини” [3, с. 245].

На думку деяких лінгвістів, усі умовні речення поділяються на два типи: реальні та ірреальні [5, с. 5]. Від характеру умови повністю залежить спосіб в умовному підрядному реченні. Якщо умова є реальною, здійснюється при певних обставинах, тоді спосіб дієслова буде індикатив [1, с. 467].

Ми поділяємо думку О. О. Селіванової та А. М. Приходько й дійшли висновку, що якщо умова є нездійсненою або не виконаною, у головному та підрядному реченнях використовуються форми кон'юнктива: імперфект

кон'юнктива — для вираження теперішнього та майбутнього часів; плюсквамперфект кон'юнктива — для вираження минулого часу. Претерітум та плюсквамперфект кон'юнктив у головному реченні можуть бути заміненні: кондиціоналісом I й кондиціоналісом II.

Відбір фактичного матеріалу походив з творів сучасної німецької художньої літератури. Під час аналізу речень усієї вибірки було виділено 686 біпредикативних (68,60%) й 314 (31,40%) складних речень з обставиною умови. Біпредикативні речення зустрічаються у 2 рази частіше поліпредикативних.

Кількісна характеристика складних речень з підрядними умови за характером умови показала, що підрядні речення з реальною умовою зустрічаються у 746 випадках (74,60%), а підрядні речення з нереальною умовою — у 254 випадках (25,40%), тобто приблизно у 2,9 рази рідше.

Незважаючи на велику кількість дефініцій та досліджень СПР, найбільш влучним на Нашу думку є визначення Селіванової: “Складне речення є різновидом конструктивно, комунікативно, інтонаційно та змістовно завершеного речення, представленим двома й більше предикативними одиницями, поєднаними певним типом зв'язку: за наявністю сполучників або сполучникових слів; залежно від рівноцінності / нерівноцінності пов'язаних предикативних одиниць (сурядного чи підрядного)” [2, с. 466].

Література

1. Приходько А.М. Синтаксис складного речення для германістів. А.М. Приходько. Запоріжжя : ЗДУ, 1998. 282 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. О.О. Селіванова. Полтава : Довкілля-К, 2008. 711 с.
3. Duden Band 4 Die Grammatik Unentbehrlich für richtiges Deutsch. Hrsg. Und bearb.: Bibliographisches Institut, Dudenredaktion. Verlag:

Bibliographisches Institut & F, 2006. Mit Gerhard August. Mannheim; Leipzig; Wien; Zürich: 2006, 1344 S.

4. Leitung Karl Erich Heidolph, Walter Flämig und Wolfgang Motsch. Grundzüge einer deutschen Grammatik. Autorenkollektiv unter der. Berlin: Akademie-Verlag, 1984. 225 S.

5. Tschumakow A.N., Boguslawskij S.S., Melnitschuk O.L., Kolesnitschenko N.J. Kommunikative Bedeutung und Gebrauch des deutschen Konjunktivs. Одесский национальный университет им. И. И. Мечникова. Одесса: Феникс, 2011 г. 66 с.

Кравченко Діана

Науковий керівник: д.ф.н., проф. Бардіна Н.В.

Міжнародний гуманітарний університет

КОНТРАСТИВНА РИТОРИКА У НАВЧАННІ УСНОГО ІНОЗЕМНОГО МОВЛЕННЯ БОЛГАРІВ

Контрастивна риторика — це галузь прикладного мовознавства, яка зосереджена на вивченні впливу рідної мови та культури на мовлення людини іншою мовою.

Термін “contrastive rhetoric” був введений американським вченим з прикладної лінгвістики Робертом Б. Капланом (1929 – 2020) у 1966 році [1, с. 14]. Його дослідження вказували на те, що особи з різних культур можуть мати відмінний підхід до структурування текстів, вибору аргументів, послідовності висловлення та інших аспектів мовлення. Це відкрило нові можливості для викладачів іноземних мов та дослідників для глибшого розуміння та вирішення проблем, які виникають у студентів, коли вони намагаються висловити свої думки іншою мовою.

Американська дослідниця Улла Коннор внесла вагомий внесок у розвиток контрастивної риторики після Роберта Каплана. Її пропозиція розширити цей підхід включала аналіз культурних, соціальних, навчальних і

історичних факторів, а також контексту, з метою кращого розуміння їх впливу на процес створення та сприйняття текстів.

Україна наразі досить мало займається цим напрямком досліджень, і це створює складнощі в контексті навчання іноземних мов. Оскільки контрастивна риторика допомагає краще зрозуміти вплив різних культурних підходів на спосіб висловлювання та розуміння текстів, а також покращує якість міжкультурної комунікації, її розвиток стає особливо важливим.

Етнічна ментальність, культурний контекст та інші аспекти культури мають значний вплив на процес вивчення іноземних мов. У процесі навчання мови, особливо іноземної, важливо враховувати і розуміти культурні характеристики та спосіб розмірковування студентів, оскільки відсутність універсального методу навчання стає очевидною.

Загальновідомо, що Україна є багатонаціональною державою, і південні області не є винятком. Починаючи з XVIII століття, на ці території почали переселятися іноземці, що призвело до формування унікальної національної мозаїки в регіоні, як відзначала Алієва А.А. Одеська область має особливий статус, і за статистичними даними, в Україні налічується представники 134 національностей, із них 133 проживають в Одеському регіоні [3, с. 3].

При переважній більшості українців – 1542,3 тис. осіб (62,8 % всього населення), які утворюють титульну націю, тут проживають так звані національні меншини: 508,5 тис. росіян (20,7%), 150,7 тис. болгар (6,1%), 123,8 тис. молдован (5,0 %), гагаузи, євреї, білоруси, вірмени, цигани, поляки, чехи, албанці, греки та інші [3, с. 7].

Різноманітність національностей має суттєвий вплив на спосіб мовлення та взаємодії між представниками різних культур. Люди з різних культур мають різні підходи до виразу думок, структурування текстів, використання лексики та граматики, що стає важливим аспектом для вивчення контрастивної риторики в цьому регіоні. Отже, виявлення етнічних

лінгвальних відмінностей, які відображають і впливають на формування ментальності народу, має велике значення [4, с. 3].

На цій території розташована одна з найбільших болгарських діаспор у світі, кількість представників якої становить близько 150 тисяч осіб. Це означає, що частка болгар у загальному населенні області складає 6,1%. Однак навіть серед "болгар" не можна об'єднати їх у одну групу через різноманітність говірок, якими вони користуються. Встановлено, що переселенські болгарські говірки поділяються на: вільшанські, чушмелійські, чійшійські, балканські, фракійські, західноболгарські (одна) та східнородопські (одна) [5, с. 91]. Все це створює цікаві виклики і можливості для вивчення міжкультурної комунікації, взаєморозуміння та взаємодії між різними групами населення. Дослідження таких аспектів можуть допомогти розкрити різноманітність мовних та культурних впливів, що взаємодіють в цьому регіоні.

У той же час, хоча болгарська мова має генетичний зв'язок з праслов'янською мовою, її фонетична та лексико-граматична системи відображають очевидні сліди балканського впливу [6, с. 68-69]. Це пояснюється взаємодією з іншими балканськими мовами та культурами, що призвело до виникнення специфічних граматичних, фонетичних та лексичних особливостей у болгарському мовному матеріалі.

Ця суміш впливів і змін робить болгарську мову надзвичайно унікальною як серед слов'янських мов, так і серед балканських мовних спільнот. Це також важливо з погляду контрастивної риторики, оскільки вплив балканського мовного контексту може проявлятися у підходах до структурування текстів, використанні словникового складу та стилістичних засобів.

Контрастивна риторика дозволяє краще зрозуміти, як різні культурні підходи впливають на спосіб висловлювання та розуміння текстів, а також на якість міжкультурної комунікації. Тому я сподіваюся, що з часом ця галузь знайде більше зацікавлених дослідників в Україні та інших країнах, що

допоможе розширити наше розуміння впливу мовно-культурних чинників на спосіб мовлення та комунікацію.

Література

1. Kaplan Robert. Cultural thought patterns in intercultural education / Robert Kaplan. *Language learning*, 1966. 16 (1). P. 1 – 20.
2. Алієва А. А. Національний склад населення Одеського регіону : дипломна робота бакалавра : Одеса, 2018. 72 с.
3. Бардіна Н. В., Колесник В. О. Конфігуративно-енергеальна модель мови як основа зіставних досліджень : Доповідь до XII Міжнарод. Конгресу славистів (Краків, 27 серпня – 2 вересня 1998 р.) Одеса, 1998. 20 с.
4. Культурний простір бессарабських болгар : монографія / за ред. Т. С. Шевчук. Ізмаїл – Болград : Ірбіс, 2018. 204 с.
5. Лучик В. В. Вступ до слов'янської філології : Підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2008. 344 с.

Красневич Анастасія

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний гуманітарний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС РОЗВИТКУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Метою дослідження є перекладацька діяльність в контексті розвитку Штучного Інтелекту (ШІ) з метою визначення його впливу та окреслення його ролі для сучасної перекладацької діяльності. Проблематика здійснення перекладацької діяльності під час розвитку штучного інтелекту.

Предметом дослідження є взаємодія перекладачів та ШІ під час здійснення перекладацької діяльності. Використання ШІ для полегшення та автоматизації перекладацьких процесів.

Об'єктом дослідження є перекладацька діяльність у контексті використання ШІ, включаючи машинний переклад та будь-які інші його аспекти.

На сьогодні важко заперечувати глобалізацію економічного розвитку та технологічного прогресу. А це своєю чергою унеможливорює роботу у багатьох сферах без залучення іноземних колег, а отже і без залучення перекладацької діяльності. Висока конкуренція у світі потребує не лише якісного й конструктивного, але й швидкого перекладу.

Безперечна перевага штучного інтелекту у швидкій і мобільній обробці матеріалу, також ШІ значно доступніший і потребує менше фінансових витрат у порівнянні з людиною-перекладачем. Такі стандартні програми для автоматичного перекладу, такі як Google Translate, Microsoft Translator, DeepL, а також інші, використовують технології штучного інтелекту, такі як неймережі, для вдосконалення процесу машинного перекладу [1].

З розвитком штучного інтелекту перекладацька галузь переживає значні зміни. Технології ШІ стають важливим компонентом у перекладацькій діяльності, а подекуди незамінним інструментом для професійних перекладачів і допомагають полегшити роботу, оскільки ШІ може швидко перекладати велику кількість тексту, дозволяючи перекладачу зосередитися на складніших завданнях, таких як редакція або адаптація перекладу до специфічного контексту, пошук точних відповідників для фразеологізмів та сталих виразів, оскільки їх переклад є непосильним завданням для ШІ через мовну та культурну специфіку. Штучний інтелект має ряд обмежень.

До вище зазначених особливостей перекладацької діяльності, які не можуть бути виконані без безпосереднього залучення людини-перекладача, необхідно додати граматичні та стилістичні особливості тексту. Машинний переклад не враховує граматичні та стилістичні особливості мови, що стає результатом незрозумілих або незвичних фраз, словосполучень та речень для користувачів мови, на яку здійснюється переклад.

Також ШІ не завжди здатен якісно обробити термінологію та фахову лексику, має обмежену кількість даних і не може передбачити всі можливі ситуації. Загалом, ШІ може поєднувати інформацію, аналізувати її й вже на основі наявної інформації генерувати нову або робити прогнози. Але ШІ не завжди зможе впоратися з пошуком еквівалента для сленгових конструкцій через їхню маловживаність, локальність чи специфічність, оскільки ШІ не буде здатний знайти вже наявні приклади, які пізніше згенеруються у відповідь.

«Мова не має чітких і ясних правил, як, наприклад, шахи... Машина чекає, коли їй дадуть єдину правильну відповідь, а в разі перекладу її може не бути. Навіть два перекладачі інколи не можуть узгодити між собою правильність перекладу. Характеризуючи своєрідну специфіку мови, провідний науковий співробітник з наукових досліджень і викладач Singularity University Майкл Хаусман, зазначає, – «Мова – це Дикий Захід з точки зору даних» [2].

Варто зазначити, що розвиток ШІ швидко прогресує і відзначає значний ріст у багатьох аспектах. На думку експертів з Єльського та Оксфордського університетів, ШІ перевершить людину до 2062 р. із ймовірністю у 50%. [3] Що звичайно турбує перекладачів по всьому світу. Оскільки, наскільки ремесло перекладача буде мати попит і триматиме актуальність до 2062 р., залишається невідомим.

Отже, співпраця перекладача з ШІ відкриває нові можливості та робить процес перекладу більш продуктивним та ефективним внаслідок швидкості з яким здатний працювати ШІ й внаслідок об'ємів, які він здатний опрацьовувати. Хоча на сьогодні ШІ вже є важливим інструментом у перекладацькій діяльності, важливо пам'ятати, що людський фактор залишається невід'ємною

частиною професійного перекладу, і співпраця людини у тандемі з ШІ допомагає підвищити якість та правдивість перекладацької галузі.

Надалі варто звернути увагу на вплив ШІ на специфіку перекладацької професії та навчання перекладачів, розвиток нових методів та інструментів для продуктивної співпраці людей з ШІ в галузі перекладу, а також не варто забувати про етичну складову в використанні ШІ в перекладі.

Література

1. Штучний інтелект у перекладацькій діяльності URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/39699/2/PDT_2022_Makoviychuk_L-Artificial_intelligence_67-68.pdf
2. Експерти пояснили, чому штучний інтелект поки не справляється з перекладом краще людини. URL: <https://perekladu.com/eksperty-poiasnyly-chomu-shtuchnyi-intelekt-poky-ne-spravliaietsia-z-perekladom-krashche-liudyny>
3. Як штучний інтелект впливає на перекладацьку індустрію. URL: <https://rubryka.com/article/impact-artificial-intelligence-on-global-translation-industry/>

Makarska Yevheniia

V.N. Karazin Kharkiv National University

INNOVATIVE APPROACHES TO TEACHING A FOREIGN LANGUAGE

The prospects for the development of modern humanitarian education encourage the use of new methods of organizing students' educational activities for learning a foreign language. In this regard, innovative learning technologies occupy an important place. Teachers have a task to activate the activity of each student in the learning process, so the teachers create situations favorable for the development of their creative activity. The teacher needs to organize communicative activities for students studying a foreign language and ensure their practical mastery of a foreign language. When students actively work with any information, they will also be able to train their intellectual abilities. The use of new methods of teaching a

foreign language contributes to the accelerated mastery of the practice of language activity.

Therefore, innovative foreign language teaching involves abandoning the transfer of educational texts and other reproductive methods of teaching and moving to equal dialogic communication, modeling of real life situations, implementation of interactive types of work: the method of projects, brainstorming and role-playing games [1]. Traditional and innovative methods are reflected among the teaching methods used in the communicative foreign language training of future specialists.

Information and reproductive methods are the ways of organizing the joint activities of the teacher and students, in which the teacher gives ready-made information, and the students perceive it, understand it and fix it in their memory. The information is presented in the form of a story, a lecture, an explanation using printed manuals, and a practical demonstration of activity methods.

The explanatory and illustrative method is traditional, but it is gradually being replaced by other types, since the situation is that learning is based on memorizing program material, conclusions and provisions. But this type of education does not sufficiently activate the intellectual work of students; it does not stimulate the acquisition of knowledge, which is obtained on the basis of a creative search for scientific truth.

Another method is a research method, with this method students are involved in independent observations, on the basis of which they independently establish connections between objects and phenomena of reality, learn patterns and draw conclusions.

Besides, role-playing games are interesting for both students and teachers because they have a great methodological value both in learning and in teaching the subject [2]. Nowadays, there is a rapid development of educational computer programs for learning a foreign language, in the form of crossword tests and mobile application games, so there is a trend of their gradual transformation from mono-learning technologies that are local in nature and can be applied at separate stages

of functioning of language learning technologies, in self-sufficient information and communication technologies covering the entire learning process. Currently, there are many application programs which are focused both on group work during classes and on extra-auditory work of the student. For this, computer technology is used during practical classes, and it also allows increasing the individualization of group tasks, because individual subjects of educational activity remain almost independent of the choice of pace of perception, processing and assimilation of information.

The foreign language teacher finds an individual approach to each of the students, which represents dynamic changes in the complexity of the tasks set before them. Such a change is provided by the so-called “trainers”, which communicate with the student in a dialog mode. The peculiarities for dialogic communication in the context of its developmental possibilities are the following features: equality of positions of the teacher and students, according to which mutual influence is carried out, the ability is formed; lack of grades, the student is perceived as he/she is, respect and trust are shown to him/her; both the teacher and the students develop similar attitudes regarding the same situation; the emotional coloring of learning, the sincerity and naturalness of the expression of emotions improves; the ability of communication participants to understand and actively use a wide range of communication tools also improves.

With the help of the Internet, at the foreign language lessons, it is possible to solve a number of didactic tasks, such as: the formation of skills and the ability to read, for this, materials from the global network are used; also to improve students’ written language skills; with the help of this, students replenish their vocabulary; it also forms students’ motivation to learn a foreign language.

All this allows to conclude that the methodical advantages of teaching a foreign language using multimedia means indicate that this approach to teaching gives the opportunity to choose the pace and level of tasks, improves the speed of assimilation of grammatical constructions and the accumulation of vocabulary and the effectiveness of innovative approaches to teaching a foreign language in a

modern way will depend on the level of preparedness of the teacher for the use of new information technologies in the process of teaching foreign languages.

References

1. Blyzniuk O. I. Games in foreign language learning: A guide for teachers K.: Osvita, 1997. 64 p.
2. Pometun O. I. Modern lesson. Interactive learning technologies: Scientific method. manual. Kyiv: A. S. K., 2004. 192 p.

Макашина Анастасія

Науковий керівник: к.пед.н., доц. Глушко Т.В.

Міжнародний гуманітарний університет

НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ КОМУНІКАЦІЇ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ

Комунікація представляє собою одну з форм людської діяльності, яка нерозривно пов'язана з комплексом соціальних, психологічних і культурних умов її протікання. Тому особливо важливим є відмовлення від традиційної ізоляції мови як предмета, що підлягає вузько лінгвістичному опису, і звертання до вивчення більш розгалуженого спектра мовних проблем.

Дослідження невербальних засобів спілкування створює більш широкі можливості для складання детального уявлення про цілісну функціональну систему природної комунікації, про безпосередньо діючі компоненти та механізми цієї складної системи, а також про лінгвістичні особливості різнокодової комунікації і чинники, що впливають на вибір невербальних повідомлень для більш ефективною і точною передачі інформації в текстах.

На сьогоднішній день чимало вчених вже зверталися до вивчення проблеми, пов'язаною з невербальною комунікацією. Такі вчені, як: І. Горелов, Т. Зберський, І.Колегаєва. Г. Колшанський, Я. Петефі, Ч. Пірс, О. Селіванова, S. Hecker and D. Stawart, R. Hinde, M. Key, M. Knapp and

J. Hall та інші вивчали різні аспекти невербалістики. Проте лінгвістичні особливості різнокодової комунікації і роль та функції невербальних повідомлень у текстах англомовних рецептів ще й досі не отримали належного наукового вивчення.

Під невербальною комунікацією розуміється єдність кінетичних і фонаційних способів передачі інформації, які супроводжують мовленнєве спілкування, посилюють або видозмінюють значення, що передаються мовними засобами, збільшують інформаційний потенціал тексту, одночасно зменшуючи когнітивні витрати читача на його обробку, а іноді виступають і єдиним засобом вираження необхідної інформації [4, с. 245]. Невербальна комунікація «впливає на формування певних моделей поведінки людини у спілкуванні та регулюється різноманітними чинниками комунікації» [2, с. 107]. Щодо невербальної письмової комунікації, то вона реалізується різними графічними, немовними засобами передачі інформації. До текстових засобів невербального спілкування О. Селіванова відносить «малюнки, креслення, шрифт, курсив, схеми» [3].

Доцільно констатувати, що для лінгвістики невербальні засоби комунікації становлять інтерес не стільки самі по собі, скільки у взаємодії з вербальними елементами. «Сполучення вербальних і невербальних частин в єдиному повідомленні породжує комунікативно неоднорідний, за словами І. Колегаєвої, кодово негомогенний текст» [1, с. 85-88].

Текст, що супроводжується таблицею, малюнком, картою, схемою, здобуває статус особливої комунікативної одиниці, так званого «лінгво-візуального комплексу», що представляє собою найбільш ефективну за ступенем впливу на адресата форму інформації. І. Колегаєва відзначає, що «залучення додаткового повідомлення, в якому завдяки з'єднанню різних кодів чимала фактуальна інформація конденсована, згорнута в тугий клубок, а авторське розуміння взаємозв'язку феноменів, які обговорюються, виражено не тільки наочно, а й лаконічно, є одним з найбільш ефективних

засобів, здатним забезпечити повноту викладу і при цьому уникнути багатослівності» [1, с. 86].

Якщо взяти поняття «тексти рецептів», то ми можемо визначити їх як різновид чітко структурованих, монологічних науково-популярних текстів, що призначені на широку аудиторію і містять писемну вказівку автора щодо складання різного роду складних сумішей, кулінарних страв та напоїв, тобто в них має місце комунікація автора і читача, що спрямована на односторонню взаємодію, де провідним виступає автор кулінарного рецепта. Треба звернути увагу на такі невербальні засоби, до яких належать пікторальні маркери (ілюстрації, малюнки, пікторальні тропи, зображення-символи), колір, графічні маркери (розрядка, підкреслення, типи та стилізація шрифту), засоби сегментації тексту (макросегментація та мікро сегментація), а також графічна організація тексту, які займають провідне місце серед засобів передачі експланаторної інформації. Усі перераховані засоби супроводжують вербальні засоби комунікації і допомагають передавати необхідну інформацію, а крім того, одержати максимум комунікативного результату від своїх читачів і в той же час зробити все можливе, щоб читачі, у свою чергу, затратили мінімум зусиль для сприйняття інформації, не втрачаючи багато часу. Манера викладу стримана, при описі страв автори не порушують норми науково-публіцистичного стилю.

Тому, включення інокодових повідомлень у вербальний текст, в нашому випадку в тексти рецептів, по-перше, збільшує інформаційний потенціал полікодового тексту, по-друге, оптимізує, полегшує і прискорює процедуру декодування. Візуальне, іконічне представлення інформації допомагає розумінню матеріалу та його кращому сприйняттю. Залучення додаткової невербальної інформації до вербального тексту служить тому, що завдяки з'єднанню різних кодів чимала фактуальна інформація конденсована, і автори рецептів здатні забезпечити повноту викладу і наочну презентацію матеріалу, уникаючи багатослівності, а інформативний потенціал тексту при цьому виявляється більшим.

Література

1. Колегаева И. М. Текст как единица научной и художественной коммуникации. Одесса: Изд-во ОГУ. 1991. 121с.
2. Осіпова Т. Невербальні засоби комунікації : комплексна методика опису й лексикографування. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. 2018. № 6. С. 107-113.
3. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К. 2008. 712 с.
4. Bodnar S. Non-verbal code information in the English textbooks. *Annals of the University of Craiova. Philology. Linguistics*. XLII. Nr. 1-2. 2020. P. 244-252.

Мамонтов Олександр

Керівник- к.п.н., доцент Уманець В.О.

Вінницький державний педагогічний університет

ім. М. Коцюбинського

СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО КОНТЕНТУ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ VR ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОЇ ГАЛУЗІ

Постановка проблеми. Нині, відповідно до стрімкого розвитку технологій та процесу цифровізації усіх галузей життя, у професійній освіті потрібно активно слідкувати за розвитком у підготовці кваліфікованих робітників в електротехнічного профілю для того, щоб можна було говорити про актуальне професійне навчання та підготовку конкурентоспроможного кваліфікованого робітника, який буде відповідати вимогам сьогодення. Вважаємо, що використання симуляторів віртуальної реальності в освітньому процесі ЗП(ПТ)О дозволить вийти на новий рівень ефективної, інноваційної освіти з подальшою економією коштів на матеріали та швидкого адаптування користувача до простих та складних технологічних процесів з

кожної професії. Тому, з нашої точки зору, закладам ЗП(ПТ)О, потрібно розвивати напрямок використання віртуальної реальності, а саме покращувати матеріально-технічну базу, створювати електронні навчальні курси і методичні рекомендації щодо пояснення та методики впровадження віртуальних тренажерів в навчально-виробничий процес.

Аналіз досліджень та публікацій. До проблеми підготовки майбутніх робітників закладів професійної та професійно-технічної освіти за допомогою засобів віртуальної реальності зверталися Гуревич Р.С., Кізім С.С., Кобиця А.П., Кобиця В.М., Кулішов В.С., Ткачук С.І., Уманець В.О., Шевчук С.С. та інші, у наукових здобутках яких розкрито особливості формування і розвитку професійної компетентності фахівців цієї спеціальності. Їх наукові пошуки сприяли розвитку освітніх практик і підходів у професійній освіті.

Формулювання цілей статті. У статті розкрито практичні аспекти формування професійної компетентності кваліфікованих працівників електротехнічної галузі за допомогою інноваційного контенту з використанням засобів віртуальної реальності та його вплив на навчальний процес.

Виклад основного матеріалу. Трансформації освіти в Україні сприяло прийняття законів України, серед яких, зокрема: Закон України «Про освіту» (2017) [1], Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» (1998) [2],. У 2018 році була затверджена Концепція розвитку педагогічної освіти (2018) [3]. 30 березня 2021 року Президент України Володимир Зеленський підписав Указ «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти»[4]. Він, зокрема, передбачає створення Ради з питань розвитку професійно-технічної освіти як консультативно-дорадчого органу при Президентові. Очікується, що Рада допоможе модернізувати галузь та дасть додаткові інструменти для якісної підготовки кваліфікованих робітників.

В Законі України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» сказано, що «вища освіта спрямована на здобуття сукупності систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей та інших компетентностей у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією» [2].

Віртуальна реальність, це інструмент, який сьогодні сприяє покращенню засвоєння навчального матеріалу, як на традиційних лекціях так і на практичних заняттях, що є дуже важливою складовою в професійній освіті та підвищення кваліфікації педагогічних працівників. VR - це новий підхід до подачі і засвоєння теоретичних і практичних навичок в закладах освіти будь якої ланки.

Віртуальна реальність не зможе замінити вчителя, педагога в навчальному процесі. Сам процес викладання є привілею та перевагою вчителів, майстрів та викладачів на заняттях. А віртуальна реальність і її технології лише доповнюють навчальний процес.

Ступінь засвоєння матеріалу залежить від ступеня занурення учня. Будь-який візуальний матеріал допомагає сфокусувати увагу того, хто навчається. Подання складних процесів у вигляді сукупності простих елементів, графіків або діаграм спрощує їх розуміння [9].

На практиці учні стикаються з певними труднощами, пов'язаними з технічними, матеріальними обмеженнями, які не передбачають повноцінного експерименту.

Раціональна композиція сучасного дисциплінарного курсу все частіше залучає потужні мультимедійні ресурси з всебічною активізацією пізнавальної діяльності студента. Ефективність використання імерсивних технологій у різних формах навчального процесу визначається освітньою політикою та профілюванням закладу, а також конфігурацією індивідуальної освітньої траєкторії з уточненням спеціалізації, що підвищує якість запрограмованих результатів навчання [5].

VR-додатки можуть покращити навчальний процес, мотивацію та ефективність навчання; допомогти вчителям накладати інформацію, візуальні ефекти та різні форми контенту на звичайну дошку, забезпечуючи контекстні та релевантні результати, для покращення навчання; покращити успішність учнів, допомогти зосередити увагу користувача на конкретних завданнях [8].

Є декілька програмних продуктів, які можуть бути застосовані при вивченні базових електротехнічних дисциплін, а саме «Основи ЕОМ і мікропроцесорної техніки» або «Основи електротехніки». IdeaCircuit - спрощений симулятор електричних аналогових схем, призначений для моделювання роботи ідеальних компонентів. Electronics Workbench - є один із найвідоміших пакетів схематичного моделювання цифрових, аналогових і аналогово-цифрових електронних схем високої складності. Qucs - симулятор схем зі зручним графічним інтерфейсом, що дає змогу конструювати і розраховувати продуктивність електронних ланцюгів і контурів різного рівня складності. Proteus - найпотужніша популярна та сучасна система автоматизованого проектування, що дає змогу віртуально змоделювати роботу величезної кількості аналогових і цифрових пристроїв [6]. LabVIEW - під час роботи з віртуальними приладами, створеними в програмному середовищі LabVIEW, не потрібно володіння цією спеціальною прикладною програмою. Достатньо лише елементарних практичних навичок користувача персонального комп'ютера [7].

Саме тому, було розроблено курс лабораторних робіт дисципліни «Основи ЕОМ і мікропроцесорної техніки» за допомогою програмно-лабораторного комплексу LabVIEW.

Було проведено педагогічний експеримент з метою перевірки гіпотези, щодо ефективності використання VR в навчальному процесі майбутніх працівників електротехнічної галузі. Результат проведеного експерименту було оброблено статистичними методами за допомогою критерію Стюдента і зроблено висновок, що критерій Стюдента отриманий за результатами

експерименту вище базового. Таким чином, робоча гіпотеза доказана.

Висновки та перспективи. Використання VR-технологій в професійній освіті для підготовки кваліфікованих робітників в галузі електротехніки є інноваційним підходом, який може покращити ефективність та якість навчання. VR-симуляції надають учням можливість навчатися на практичних прикладах віртуального світу, що покращує засвоєння матеріалу та розвиває практичні навички.

Використання VR робить навчання більш захоплюючим та цікавим для учнів, що сприяє підвищенню їхньої мотивації та активності.

VR дозволяє створювати ситуації, що максимально наближені до реальних, тим самим готуючи учнів до роботи в практичних умовах.

Розвиток інфраструктури та створення електронних навчальних курсів є важливими аспектами впровадження VR-технологій у навчальний процес.

Використання імерсивних технологій, зокрема віртуальної реальності, підвищує якість навчання та підготовку студентів до викликів електротехнічної галузі.

Література

1. Арестов А. В. Особливості застосування технології віртуальної реальності у навчальному процесі: магістерська дис. : 171 Електроніка / Арестов Антон Віталійович. Київ, 2018. 112 с.

2. Гуревич Р.С., Кобися В.М., Кобися А.П., Кізім С.С., Куцак Л.В., Опушко Н.Р. Формування цифрової компетентності майбутніх учителів у вивченні комп'ютерно орієнтованих технологій навчання URL: <https://library.vspu.net/handle/123456789/11003>

3. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України від 10.02.1998 № **103/98-ВР** станом на 06 травня 2023 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 23.10.2023).

4. Ткач Ю. VR-технології як метод і засіб навчання // Освітологічний дискурс. 2017. № 3-4 (18-19). с. 309-322. URL: <https://od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/download/444/392/1251>

5. Уманець В.О. Цифровізація освітніх та управлінських процесів у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. Наука і техніка сьогодні, 2023 URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/download/3822/3843>

Маніта Варвара

Науковий керівник: к.пед.н., доц. Глушко Т.В.

Міжнародний гуманітарний університет

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Однією з головних ознак сучасного суспільства є його розвиток на основі інновацій. Цей процес у повній мірі реалізовується й у освітній галузі, оскільки саме ця сфера значною мірою визначає поступальний рух економіки кожної держави. Інноваційна спрямованість сучасної системи освіти, що реалізується через підвищення рівня комп'ютеризації навчальних закладів, активізацію науково-дослідної діяльності, утворення інноваційних структур у є одним з стратегічних пріоритетів України.

У контексті сьогодення, як підтверджує практика, зі всіх існуючих засобів навчання саме комп'ютери якнайкраще відповідають структурі навчального процесу, найбільш повно задовольняють дидактичні вимоги і максимально наближають процес вивчення будь-якої іноземної мови до реальних умов.

Для учнів-старшокласників, а також студентів, технології пропонують велику кількість інформативних додатків, головна мета яких полягає саме у створенні освітньо-навчального простору. Серед тих, що користуються у молоді найбільшим попитом, виділяють Duolingo, Polyglotclub, Easy ten,

Lingua Leo. Ці програми володіють великим арсеналом мов для вивчення і надають можливість обрати необхідну для себе. У їхньому складі запрограмована обширна платформа різноманітних завдань, виконуючи які, учень чи студент щодня отримує значну порцію нового іноземного контенту, цим самим розширюючи кордони пізнання і, основне, підвищуючи власний рівень знань. Також існує низка мобільних додатків, спрямованих безпосередньо на вивчення граматики.

Інноваційним ресурсом є також використання онлайн-словників на уроках іноземної мови, що відіграє чималу роль у вивченні мови. Деякі науковці не знаходять одностайної думки щодо необхідності на заняттях такої розкоші замість звичного паперового словника, аргументуючи власні міркування значною кількістю як переваг, так і недоліків. Та все ж, спираючись на вимоги сучасності, можна стверджувати, що онлайн-словник значно пришвидшує процес вивчення мови і, до того ж, покращує інтелектуальні здібності особистості: вводячи у пошук бажане слово, учень має переглянути увесь ряд запропонованих варіантів і шляхом аналізу обрати найбільш відповідний переклад.

Говорячи про введення інновацій у навчальний процес, неможливо не згадати про існування прогресивних проектів обміну з іноземцями, які роблять неабиякий мотиваційний вклад у вивчення іноземної мови студентами й учнями старших класів. Варто відзначити, що перші кроки до розвитку подібних міжнародних програм були зроблені ще принаймні 6 років назад, але до сьогодення часу вони не набирали значної популярності. Сучасність же наголошує на мобільності і надає чудову можливість кожному бажаному, хто вивчає іноземну мову, випробувати себе у нестандартних ситуаціях, а саме – опинитися у середовищі мови, що вивчається. Проекти обміну пропонують змінити звичне середовище перебування і сповна відчувати мову, культуру, життя тих, хто проживає в іншій країні. Іноземці ж, у свою чергу, також мають гарну нагоду поринути у досі незнаний для себе світ, відвідавши країну, далеку від місця власного проживання.

Отже, на сьогоднішній день навчальний процес учнів старших класів та студентів збагачується та урізноманітнюється імплементацією великої кількості інноваційних методів, що сприяють кращому сприйняттю та засвоєнню тієї чи іншої іноземної мови. Очевидно, що використання інноваційних педагогічних технологій має величезне значення для оптимізації навчального процесу як у загальноосвітній школі, так і у вищому навчальному закладі.

Література

1. Приходько Д.С. Інтеграція сучасних технологій у процес вивчення та викладання іноземних мов/ Д. С. Приходько *Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов»*. Київ, 2014. 191 с.

2. Редько В. Комунікативно-діяльнісна, культурологічна і професійно-орієнтована парадигма змісту іншомовної освіти старшокласників. *Журнал «Іноземні мови в навчальних закладах»*. 2011. №4. С. 22-23.

3. Силадій І. Якісна освіта в контексті управління впровадженням інновацій *Вища освіта України*. 2011. № 4. С. 105-112.

Мацебон Анастасія

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний гуманітарний університет

МОВНІ ТА КУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ МІГРАЦІЇ ТА АДАПТАЦІЇ ПІДЛІТКІВ В ІНШІЙ КРАЇНІ

У світі, який стає все більш глобальним і взаємопов'язаним, міграція стала невіддільною частиною нашого сучасного життя. Тисячі людей, включаючи дітей та підлітків, змушені переїжджати в інші країни в пошуках нових можливостей, безпеки та кращого життя. У цьому контексті, міграція стає не лише географічним зміщенням, але й культурним і мовним викликом

для тих, хто вирішив покинути свою батьківщину. Молодь, зокрема підлітки, які опиняються в нових культурних та мовних середовищах, стикаються з унікальними викликами та можливостями, до яких треба пристосовуватися.

Однією з проблем комунікації підлітків із однолітками за кордоном є мовний бар'єр. У дитинстві всі діти мають невеликий запас слів рідної мови. Але якщо говорити про іноземну мову та підлітковий вік? Школярі можуть подумати, що їхній однокласник з іншої країни нецікавий, бо не може вільно вести діалог. Так дитина може стати замкнутою та ізольованою від шкільного життя. Також проблеми можуть бути з навчанням. Тому, вивчаючи іноземну мову, потрібно навчитися підбирати синоніми до слів та пояснювати їх значення.

Підлітки, які мігрують, можуть зазнавати культурного шоку, коли вони стикаються з новими цінностями, звичаями та способами життя. Важливо вивчати культуру та звичаї нової країни, особливо релігійні відмінності, закони для підлітків і систему освіти. Наприклад, у Німеччині використовується п'ятибальна система оцінок від 1 (відмінно) до 6 (незадовільно) балів [1], що не схоже на українську 12-ти бальну систему. Також сучасні медіа та технології можуть мати великий вплив на молодь, допомагаючи їм зберегти зв'язок зі своєю культурою та одночасно вивчати нову. Вони навіть можуть трохи полегшити розставання з сім'єю та друзями, підтримуючи зв'язок з ними дистанційно.

Дискримінація та расизм можуть стати перешкодою для адаптації людини, особливо підлітка, до нового культурного середовища. У спеціальній літературі з'являється все більше доказів того, що подібний досвід становить значну частину життя мігрантів майже в усіх європейських країнах. Як наслідок, повсякденні расистські дії ускладнюють процеси адаптації, створюючи більшу соціальну дистанцію між мігрантами та корінним населенням [2, с.9].

В наш час вивчити мову стало набагато легше, тому що з'явилося багато мобільних додатків або навіть ботів, які замінять спілкування з іноземцем. А

от вивчення культури іншої країни, не перебуваючи в ній особисто, може бути завданням важким, але виконуваним. Покращення адаптації підлітків-мігрантів є важливим завданням для всіх країн та насамперед для сім'ї дитини. Я хочу запропонувати кілька ключових рекомендацій, які посприяють успішній адаптації в новому середовищі. По-перше, важливо створити дружнє та підтримуюче середовище в школі, де підлітки можуть знайти нових друзів та отримати допомогу в навчанні. Освітні програми та культурний обмін, спрямовані на вивчення культури та мови країни, також можуть допомогти знизити культурний шок. Крім того, психологічна підтримка та консультація мають велике значення для підтримки психічного здоров'я підлітків-мігрантів під час процесу адаптації. Життя за кордоном — це завжди досвід та непередбачувані емоції, можливість стати білінгвом та навіть поділитися своєю культурою з іншими.

Література

1. Das Notensystem in Deutschland – Wissenswertes rund um Zensuren [Електронний ресурс]. 2022. Режим доступу до ресурсу: <https://www.sprachschule-aktiv.de/studieren-in-deutschland/das-notensystem-in-deutschland-wissenswertes-rund-um-zensuren/#:~:text=Das%20Notensystem%20an%20Schulen,sechs%2C%20bedeutet%20es%20nicht%20bestanden>
2. Meyer S. Die kulturelle und sprachliche Integration junger Migranten in Deutschland und Großbritannien / Susanne Meyer. – Hildesheim: Stiftung Universität Hildesheim 2003, 2009. 151 с.

Melnyk Valeria

*Scientific advisor: Tomchakovska Yuliia,
candidate of philological sciences, associate professor
National University "Odesa Law Academy"*

STYLISTIC PECULIARITIES OF ENGLISH ADVERTISING

The basis of any advertising message is an advertising text that is of great scientific and practical interest in linguistics. To a large extent, the effectiveness of an advertising campaign depends on the language design of the advertising text. The language of advertising instantly reacts to the emergence of new ideas, events and changes in any sphere of life. English advertising occupies a leading position in the world information space, which explains the interest of researchers in the advertising text and means of achieving a high degree of expression in it.

The *purpose* of the study is to identify linguistic means of attracting attention in English advertising. The language of advertising texts is characterized by a number of specific features. It is possible to formulate some principles of building a successful advertisement. These principles relate not only to the content, information side of the advertising text but also to how this information is presented, using which language means [1].

Since the advertising text is not fiction, the authors rarely use original tropes, turning more often to well-known images. This can also be explained by the fact that, while reading the advertising text, the recipient will not want to think about what the author wanted to express with this or that device, but established and recognizable tropes evoke emotions immediately, without forcing the reader to think deeply. One of the most frequently used trope is epithet which is a figurative, expressive, stylistically significant word or phrase based on the transfer of meaning. The most logical use of the epithet is where expressiveness and imagery are present. The next most frequently used trope is metaphor. A metaphor is a device in which the characteristics of one subject are transferred to another on the basis of some similarity. A metaphor not only forms an idea about an object, but

also represents a way and style of thinking about it. The advertising metaphor is laconic, its purpose is to figuratively, expressively and easily name objects and phenomena [2].

Synecdoche, which is a type of metonymy (transferring the name from one object to another based on their contiguity), is also very common in advertising. This trope consists in replacing the plural with the singular, using the name of a part instead of the whole, a proper name instead of a general one, and vice versa. So, for example, in advertising of restaurants, the name of the institution itself is often used as a collective concept of all employees of the institution, who perform their role and duties in this institution and offer certain services. Hyperbole, which aims to deliberately exaggerate the qualities or dimensions of an object, is widely used in advertising. A pun is a stylistic device that consists in the humorous (parody) use of different meanings of the same word or two words with a similar pronunciation or spelling. In general, researchers agree that by resorting to humor, advertisers can effectively attract the attention of the reader. The use of proverbs, sayings and idioms also allows you to attract the attention of the consumer, since in this case already familiar information is combined with new, not yet known to the consumer [3].

Of course, lexical means of attracting attention are the main ones, but in addition to them, syntactic means are also found in the studied texts, which play an important role in the process of attracting attention, since the expressive design of the statement allows to increase the effect of the influence of the vocabulary contained in it. In addition, the choice of a narrative, interrogative or persuasive statement in accordance with the tasks of communication and a specific situation has a certain stylistic and expressive significance. The following syntactic constructions are most often used in the researched advertising: ellipsis, imperatives, questions, exclamations, syntactic parallelism [1].

In conclusion, English advertising exhibits various lexical and syntactical peculiarities that aim to capture the attention of the target audience and convey persuasive messages effectively. Lexically, advertising often employs catchy

slogans, memorable phrases, and creative wordplay to make a product or service stand out. This includes the use of puns, metaphors, alliteration, and rhymes. Advertisements also make use of positive adjectives and superlatives to emphasize the superiority or uniqueness of a product.

Syntactically, advertising frequently utilizes short and concise sentences to convey information quickly and efficiently. This helps to maintain the reader's interest and facilitates easy comprehension. Additionally, imperative sentences are commonly used to give direct instructions or commands to the audience, encouraging them to take immediate action. Another syntactic feature of English advertising is the use of imperative clauses, such as "Try it now!" or "Discover the difference!" These clauses function as persuasive calls to action, urging the audience to engage with the product or service being advertised. Furthermore, rhetorical devices such as repetition, rhetorical questions, and parallel structures are often employed in advertising to create a memorable and persuasive impact on the audience. These devices serve to reinforce key messages and evoke emotional responses. Overall, the lexical and syntactical peculiarities of English advertising play a crucial role in grabbing the attention of consumers, highlighting product benefits, and influencing purchasing decisions. By employing these techniques effectively, advertisers can create compelling and persuasive campaigns that resonate with their target audience.

References

1. Войналович Л. П. Стилістичні особливості англомовного рекламного тексту. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»*. 2018. Випуск 34. С. 95-97.
2. Arens W. *Contemporary Advertising*. New York: McGraw-Hill Education, 1994. 573 p.
3. Budko A. To the problem of English advertising texts translation into Ukrainian language. *Contemporary Issues in Philology. Innovative Methods of Teaching Foreign Languages* : monograph: / Beketov National University of

Мізецька Віра

Міжнародний гуманітарний університет

ALLITERATION AND ITS TYPES

The investigation is devoted to the main trends in the English language. The analysis is based on the method of immediate observation applied to the poetic texts belonging to different epochs.

The term “alliteration” has different definitions [1, 2] some literacy experts treat alliteration as the repetition of consonant sounds irrespective of their position in the word. They may be initiate or stand at the end (final) or in the middle of the words (intermediate). Thus, these scholars equate alliteration with consonants. In this case alliteration means repetition of any number of consonants in the stressed or non-stressed syllables irrespective of their position provided that these sounds set in close proximity to each other.

Such an approach is typical of modern artistic literature and first of all poetry.

But this definition does not coincide with the traditional or the so-called Anglo-Saxon conception of the term “alliteration”.

The Anglo-Saxon definition suggests only the triple repetition of initial consonant sounds in successive or closely associated stressed syllables within the line.

Anglo-Saxon verse had no rhyme and no regular number of syllables in its lines, but it was necessary that each line should have three stressed syllables, usually beginning with the same consonant. Such a sound effect was called “alliteration”.

The beautiful Anglo-Saxon poem “Beowulf” may be called the foundation-stone of the British poetry.

The poem was composed by an unknown author. The whole text of the poem was written down in the Xth century by an unknown scribe. Today the manuscript is kept in the British Museum in London.

It is impossible for a non-specialist to read it in the original because of great discrepancy between old English and modern English.

Beowulf is a young knight of the Jutes. His adventures form two parts of this heroic epic. Beowulf fights for the benefit of his people and he sacrifices his life for them.

This epic poem abounds in alliteration, e.g.:

- (1) **B**ore it **b**itterly he who **b**ided in darkness.
- (2) Sat the **K**ing in his **c**ouncil; **c**onference held they.

The Anglo-Saxon model of alliteration was strict. It required the usage of three initial consonants in three stressed syllables in one line.

Samuel Taylor Coleridge often used the traditional alliteration in his poems. For example, in his poem “The Rime of the ancient Mariner” he wrote:

The **f**air breeze blew, the white **f**oam flew
The **f**urrow followed free;
We were the first that ever burst
Into that silent sea.

Together with the author we feel here that the sea is troubled, rough. There appeared the first signs of the coming storm. The effect of anxiety is achieved by the repetition of the sound “f”. As we see, the author observes here the rule of threefold repetition of one and the same initial consonant in the stressed syllables, which was common in the old English poetry.

The Irish poet W. Yeats also included alliteration in his poems, mostly it was the traditional type of alliteration. For example, in the poem “The Lake Isle of Innisfree”:

I will arise and go now, for always night and day
I hear **l**ake water **l**apping with **l**ow sounds by the shore.
While I stand on the roadway, or on the pavements grey,

I hear it in the deep heart's core.

We can notice here that the sound “l” has an initial position in the stressed syllables and is repeated three times in the line.

The sound “l” here is associated with the soft sounds of little waves – one to the usage of this soft mild sound “l” the author creates the atmosphere of intimacy, calm and appeasement.

The American poet R. Frost does not observe the strict rules of Anglo-Saxon approach to the device of alliteration. For example, in the poem “The figure in the doorway” he writes:

We came to where there was a living man.

His **g**reat **g**aunt **g**igure filled the cabin door.

And had he fallen inward on the floor,

He must have measured to the further wall.

But we who passed were not to see him fall.

As we see, the poet employs here the triple repetition of the guttural sound [g] but in the word “figure” the sound [g] is not in the stressed syllable.

This example only confirms the fact that for the modern poets the position of consonant in forming alliteration does not matter. It is possible to find a lot of examples in modern literature which demonstrate the broken rules of Anglo-Saxon tradition in terms of alliteration. Authors may repeat the consonant three or more times both in stressed and unstressed syllables, no matter whether the consonant has the initial position or some other one. This type of alliteration we call “free alliteration”.

Literature

1. Мізецька В. Я., Шевченко Н. Г. Комплексний стилістичний аналіз діалогічного мовлення. Київ. УМК ВО, 1990. 72 с.

2. Мороховський А. Н. та ін. Стилїстика англїйської мови. Київ: Вища шк., 1991. 272 с.

3. Robert, Frost. A further range. Book six. Henry Holt and Company; Book Club edition January 1, 1936. 102 p.

4. Samuel, Taylor Coleridge. Original Text. The poetical works of S. T. Coleridge, ed. Henry Nelson Coleridge (London : W. Pickering, 1834). PR 4470 E34 VICT Rare Books. [line 103-104].

5. The Collected Poems of W. B. Yeats. Palgrave Macmillan. 1991. 590 p.

Міхнєва Ольга

Науковий керівник: к.ф.н., ст. викладач Кабанцева Н.В.

Міжнародний Гуманітарний Університет

ВИМОГИ ДО ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ ПРОЗОВИХ ТВОРІВ

Художній переклад прози – це справжнє мистецтво та творчість. Художній переклад повинен зберігати атмосферу сюжету, стиль автора. Тому «основна мета художнього перекладу – збереження ідіостилю. Ідіостиль (індивідуальний стиль) – система змістовних і формальних лінгвістичних характеристик, властивих творам певного автора, яка робить унікальним втілений у цих творах авторський спосіб мовного вираження. Твори художньої літератури протиставляються іншим творам завдяки тому, що для них провідною є одна із комунікативних функцій, а саме – художньо-естетична. Основною метою будь-якого художнього твору є створення художнього образу» [4, с. 141].

Необхідно сказати, що художній переклад має безліч особливостей і проблем, які необхідно пам'ятати перекладачеві, а саме – повна відсутність дослівності в перекладі. Художній переклад не припускає дослівність, а тим більше пословність при роботі з текстом.

Зауважимо, що існують основні вимоги до переклада художньої літератури – точність, лаконічність, ясність та літературність. Ще одна проблема художнього перекладу – правильність – особливо актуальна для

поезії. За перекладу прози може постати проблема незбігу в смисловому навантаженні і стилістичній виразності слів та зворотів різних мов. Але у прозі слово несе передусім змістове навантаження і є виразником стилістичного тону, а в поезії воно належить ритмічному ряду, який може спричинити видозміну певних його якостей. Спроба відтворити в поетичному творі всі конструктивні елементи неодмінно призведе до втрати гармонії твору, тому важливо визначитися з основними елементами твору та відтворити їх максимально точно на противагу решті.

Як зазначають науковці, переклад має звучати як оригінальний текст, і це один з елементів точності чи правильності. Проте крізь призму мови-реципієнта мають чітко прочитуватися національний дух та національна форма оригіналу, а також індивідуальний стиль поета. Перекладач поетичних творів мусить пропонувати своїм читачам з кожним новим перекладом нові образи, нові форми, нові стилі, але в кожному перекладі має бути впізнаваним його власний стиль [2, с. 25.].

Отже, художній переклад є одним з важливих елементів сприйняття літератури іноземною мовою та її відтворення засобами рідної мови. У кожного письменника своє бачення світу і свої засоби зображення цього світу. Індивідуальність перекладача проявляється і в тому, яких авторів і які твори він вибирає для відтворення рідною мовою. Ідеальним перекладом художньої прози є злиття перекладача з роботою автора. Але злиття вимагає шукань, вигадки, винахідливості, співпереживання. Важливо розкрити творчу індивідуальність, але так, щоб вона не затуляла своєрідності автора.

Література

1. Максим Стріха. Український переклад і перекладачі: між літературою і націєтворенням. К.: Дух і Літера, 2020. 520 с.
2. Чайковська Т. В. Труднощі художнього перекладу. Сучасні наукові дослідження. Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2006. 25 с.

3. Шемуда М. Г. Художній переклад як важливий чинник міжкультурної комунікації. Наукові записки. 2013. С. 164–168.

4. Шулік С. Актуальні проблеми художнього перекладу. Перекладацькі інновації: матеріали V Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 2015. С. 141–143.

Морозко Анастасія

Науковий керівник : канд. пед. наук, доцент Зайцева Катерина

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського»

ФОРМУВАННЯ ДИСКУРСИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБОМ ПРОЄКТНОЇ РОБОТИ

Актуальність дослідження. На сучасному етапі реформування вищої освіти в Україні, що обумовлено інтеграційними процесами входження країни в Європейській простір, назрілою стає необхідність підготовки кваліфікованих педагогічних кадрів, здатних плідно та ефективно співпрацювати з іноземними колегами в сфері освіти. Таке завдання щодо іншомовної підготовки фахівців висувається Законом України про вищу освіту, Стратегією розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки та Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти. У відповідності з означеними документами, метою освітньої галузі є створення умов для розвитку різнопланової мовної особистості майбутнього вчителя іноземних мов, яка має розвинуті вміння спілкування в усіх сферах іншомовного середовища. Це стає можливим за рахунок цілеспрямованого формування дискурсивної компетенції як невід'ємного компоненту комунікативної компетентності студентів мовних факультетів.

Теоретичною основою дискурсивної компетенції виступає сучасна теорія дискурсу, засновниками якої були: Ф. Бацевич, В. Борботько, О. Мороховський, Г. Почепцов, О. Селіванова, М. Халідей та інші. Під

дискурсивною компетенцією в загальному сенсі вчені розуміють знання різних типів дискурсів, правил їх конструювання, уміння створювати дискурсивні висловлювання і розуміти їх залежно від певної ситуації [6]. В українській лінгводидактиці поняття дискурсивна компетенція вивчалася такими науковцями, як-от: Н. Бершадська (2011) [1], С. Боднар (2014) [2], А. Буднік (2010) [3], О. Кучерява (2008) [4], І. Мирковіч (2023) [5] та іншими, які трактували це поняття, як: здатність мовної особистості конструювати, сприймати та тлумачити цілісні дискурси різних типів відповідно до комунікативного наміру мовців в межах конкретних комунікативних ситуацій.

Ми в нашій роботі розглядаємо поняття «дискурсивна компетенція майбутнього вчителя англійської мови», під яким розуміється здатність майбутнього вчителя англійської мови зв'язувати окремі англомовні речення в цілісні дискурсивні фрагменти і структурувати смислове зв'язне висловлювання з певної кількості окремих висловів.

В роботі нами розроблено комплекс вправ з формування дискурсивної компетенції студентів старших курсів засобом проектної діяльності, яка складалася з трьох груп вправ. *I група – лінгво-комунікативні, підготовчі вправи*, які спрямовані на формування лінгвокомунікативного мінімуму студентів та формування навичок сприйняття й здійснення комунікативних дій монологічного характеру, а саме, ознайомлення студентів з мовними одиницями освітнього дискурсу, їх слухове сприйняття та розуміння; складання термінологічних словосполучень з окремих слів та їх пояснення англійською мовою; самостійне вживання вивчених термінологічних лексичних одиниць та словосполучень в реченнях та фразах професійного змісту; розширення власних повідомлень за рахунок нової інформації.

II група - практико-комунікативні вправи монологічного характеру, які спрямовані на формування передмовленнєвих, мовленнєвих та презентаційних умінь монологічного мовлення студентів, і відповідно формують: передмовленнєві, мовленнєві та презентаційні вміння. *Перша*

підгрупа другої групи вправ відпрацьовує передмовленнєві уміння і зорієнтована на роботу з мікромонологіями; міні-повідомленнями; навчальними монологіями, фрагментарними висловлюваннями думки за заданим питанням. *Друга підгрупа другої групи вправ* спрямована на формування мовленнєвих умінь і орієнтована на роботу з цілісними навчальними монологіями різних видів: описами, переконаннями, коментуваннями. *Третя підгрупа другої групи вправ* спрямована на формування: монологічних презентаційних умінь і орієнтована на покрокове навчання усної презентації проектів.

III група - проєктно-орієнтовані, дискурсивні вправи спрямовані саме на формування дискурсивних умінь студентів засобом проєктної діяльності. Вправи були зорієнтовані на: розвиток умінь генерувати ідеї, планувати хід проєкту, знаходити нову інформацію, передавати власне ставлення до змісту отриманої інформації, а також створювати доповідь-презентацію із застосуванням дискурсивних стратегій та тактик.

Нами була проведена експериментальна апробація розробленого комплексу вправ на 3 курсі факультету іноземних мов ПНПУ ім. К. Д. Ушинського протягом 2022-2023 н. р., яка довела ефективність та дієвість представлених методичних дій з формування англomовної дискурсивної компетенції студентів старших курсів факультету іноземних мов з використанням проєктної діяльності.

Література

1. Бершадська Н. С. Методика формування англomовної усної дискурсивної компетенції у студентів мовних спеціальностей: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського. 2011. 250 с.
2. Боднар С. В. Дискурсивна діяльність в теорії і практиці навчання іноземних мов. *International scientific professional periodical journal «The Unity of Science»*. 2014. V. 1. P. 132-138.

3. Буднік А. О. Формування дискурсних умінь студентів філологічних спеціальностей засобами національно-прецедентних текстів: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського, 2010. 258 с.

4. Кучерява О. А. Формування дискурсивної компетенції студентів філологічних факультетів вищих навчальних закладів: автореф. дис. канд. наук: 13.00.02. Одеса. 2008. 24 с.

5. Миркович І. Л. Реалізація англомовного усного наукового дискурсу в професійній підготовці магістрів психології. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Випуск 56. Том 2. С. 69-73.

6. Halliday M.A.K., McIntosh A., Strevens P. The users and use of language. *Readings in the sociology of language* / Ed. by J. Fishman. The Hague: Mouton, 1970. P. 136-169.

Номеровська Ангеліна

Науковий керівник: д. ф. н. проф. Зубов М.І.

Міжнародний гуманітарний університет

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ВАРІАТИВНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

(НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ ГРЕМА ГРІНА «ДЕСЯТИЙ»)

У перекладацькій практиці художній переклад вважається найскладнішим, оскільки потребує від перекладача не лише знання іноземної мови, а також умінь «бачити» суть художнього тексту і використовувати це у перекладі. Безперечно, це і найцікавіший спосіб перекладу, оскільки надає фахівцеві безліч мовних засобів, що допоможуть адаптувати якісний текст [2, р. 18].

Крім того, художній переклад має стилістичні та лінгвістичні особливості, які кожен зі спеціалістів сприймає по-своєму. Від словникового запасу, а також від компетентності і загального кругозору перекладача буде залежати суть перекладу і якість перекладеної назви [2, р. 14].

Розглянемо закономірності перекладацьких стратегій, використовуваних для відтворення лексико-семантичної варіативності тексту повісті Грема Гріна «Десятий».

Сама назва твору, що в оригіналі виглядає як «*The Tenth Man*» [3], українською мовою адаптована за допомогою такого різновиду лексико-семантичних трансформацій, як вилучення, внаслідок чого маємо варіант «*Десятий*» [1]. Мотивацію послугування саме таким типом перекладацьких стратегій визначаємо як інспіровану різницею організаційного ладу мов оригіналу та перекладу, оскільки вже із заголовка читачеві зрозуміло, що йдеться про людину, певну за порядком, отже, оригінально мовна лексема *man* цілком може бути опущена.

Thus, all that remained was an alarm clock and a large silver breguet on a chain – it was worn in the vest pocket of the mayor of the city of Bourges [3, p. 6].

В українському перекладі запропоновано такий варіант відтворення реалій, зображених у повісті Грема Гріна «Десятий»:

Отже, лишилися тільки будильник та великий срібний годинник на ланцюжку – його носив у кишені жилету мер міста Бурж [1, с. 107].

У цьому випадку перекладачем було використано лексико-семантичну трансформацію, себто тип перекладацьких стратегій, орієнтований на досягнення адекватності при відтворенні первинного змісту. Звернімо увагу на вжитий в оригінальному тексті іменник *breguet*. Первинно ця лексема була власним іменем знаної своєю якістю компанії-виробника годинників, що, своєю чергою, отримала таку назву від імені свого засновника – французького годинникаря Абрама-Луї Бреге. Із часом власна назва марки годинників Breguet поступово поширилася на всі моделі, що випускалися цією компанією, а згодом – стала загальною назвою для всіх годинників, у роботі яких використовувався механізм, аналогічний оригінальному, що був розроблений Бреге.

Для відтворення значення лексеми *breguet* в українському перекладі було вжито слово *годинник*. Себто, в наведеному випадку йдеться про

генералізацію, адже оригінальний зміст висловлювання було узагальнено. Подібним чином перекладач прагне опустити зайві, на його думку, подробиці та реалії, які можуть бути недоступні читачеві та ускладнити розуміння ним тексту твору, що перекладається. Дійсно, не кожен реципієнт може бути знайомий із уподобаннями французьких чиновників у сфері годинникарства, тому, на наш погляд, таке узагальнення є цілком правомірним.

Протилежний генералізації різновид лексико-семантичних трансформацій – конкретизацію, – вжито в наступному проаналізованому прикладі з повісті Грема Гріна «Десятий». Розглянемо оригінальний текст:

Louis Chavel didn't understand why the mayor didn't like him [3, p. 8].

В українському перекладі запропоновано такий варіант відтворення змісту повісті Грема Гріна «Десятий»:

Луї Шавель не розумів, за що мер його ненавидить [1, с. 112].

У цьому випадку перекладачем було використано лексико-семантичну трансформацію, орієнтовану на досягнення адекватності при відтворенні первинного змісту, а саме конкретизацію. Звернімо увагу на вжите в оригінальному тексті дієслово *didn't like*, ужите на позначення ставлення одного з в'язнів концтабору, ексочільник французького міста Бурж, до свого співкамерника, ексадвоката Луї Шавеля. Цей молодик викликав у мера неприємні відчуття через те, що видавався йому занадто вимогливим, честолюбним, унаслідок чого мер почувався дискомфортно та всіляко уникав можливих контактів із Луї.

Для того, щоб передати всю глибину ставлення мера Буржа до Шавеля, перекладач скористався українським дієсловом *ненавидіти*, вживши його в особовій формі. Зазначене дієслово позначає почуття, що є значно гострішим і точнішим від того, що вжито автором, адже дослівно речення, подане Гріном, можна перекласти таким чином: *Луї Шавель не розумів, за що мер його не любить*. Важко не погодитися із тим, що за допомогою дієслова *не любити* окреслюється набагато нейтральніше ставлення героїв один до одного, ніж означене в перекладі (*ненавидіти*). Відтак, перекладачем у

аналізованому випадку вжито конкретизацію, аби уточнити зміст оригінального тексту.

Отже, при відтворенні лексико-семантичної варіативності тексту повісті Грема Гріна «Десятий» були використані різноманітні стратегії: генералізація, конкретизація, опущення. При перекладі реалій художнього твору важливо зберегти їхню співвіднесеність із сюжетною лінією та композиційними особливостями книжки, її ідейно-філософським змістом та жанровою приналежністю.

Література

1. Грін Г. Десятий. *Всесвіт*. 1986. Ч. 8. С. 104-198.
2. Bassnett S. Culture and translation. *A companion to translation studies*. NY, 2007. Pp. 13-23.
3. Greene G. The Tenth Man. London : Bodley Head, 1985. 157 p.

Оgrenіч Марія

Міжнародний гуманітарний університет

CULTURAL ASPECTS OF FOREIGN LANGUAGES LEARNING

Modern methods of foreign languages learning involve not only the study of vocabulary and grammar but also a cultural component which includes knowledge of traditions, habits, music, painting, rules and behaviour norms as well as non-verbal communication means.

There is no doubt that English is the main way of future specialists' international communication in various spheres of their professional, and sometimes everyday life. But as a rule, students tend to have little cultural awareness of the country which language they study. In order for their business interaction to be successful, it is necessary to get to know the English speaking countries' culture comparing it with their own, Ukrainian, culture. Therefore, the intercultural aspect in education is very important.

A number of Ukrainian and foreign scientists have investigated the issue of cultural aspects of foreign languages learning (Yu.Bezvin, W.Cooley S.Sysoyeva, M.Karpenko, S.Krupko, V.Rudenko, M.Popovych, T.Trappe, G.Tullis, I.Wood and others).

One of the pillars of productive business communication is interaction, or communication, of cultures which is an important cultural dynamics forms. It is based on modern changes in the system of international contacts as cultural relations are growing and integration processes are developing. The role of culture in the information and digital society formation is constantly increasing too.

Communication of cultures can be considered as a set of relations and connections formed between different cultures, as well as the results of mutual influences of cultures and cultural borrowings [1, p.477].

In contrast to cooperation at economic and political levels, communication of cultures involves and ensures a change in the forms of social organization, behavioural models, values orientation, cultural creativity and lifestyle.

During the acquaintance of one national culture with another, new opportunities and horizons for development and growth are opened. Such a process involves evaluating old and borrowing its new, more productive, active, and effective samples; rethinking all the norms of one's own cultural tradition and heritage, namely: artistic values, technology, moral and political ideas, etc. The main lever and means of this process is a language, its mastery being an important prerequisite for understanding another culture.

Sometimes a personal and interethnic level of cultural communication manifests itself in the complete denial of values and their bearers by another culture representatives. The possessions and norms of the latter are either completely despised or perceived selectively. The same applies to the traditions.

Non-accidental situations where culture carriers are considered more developed, prestigious or dominant move to the position of a so-called "small" (or oppressed) culture. People begin to promote their values and associate themselves with the representatives and bearers of this culture, or with it in general.

Modern trends of labour and social migration, active cooperation of various ethnocultural and religious traditions bearers, age barriers and obstacles expansion and leveling, mass media and communication contradictory consequences influence on the population have led to the emergence of marginal individuals and groups who, as a result, form marginal culture as a whole.

Marginal culture is a culture that is on the border of different cultural boundaries and worlds or is in opposition to a certain cultural community originating from a given territory, that is, it is autochthonous [1, p.480]. At some stages of its historical and cultural development, a society experiences intense changes and goes through processes related to migration or caused by a transitional state. Examples can be modernization, war, religious and ethnic conflicts, etc.

Communication of cultures manifests itself in two different forms, they are as follows: constructive-productive and conflictive. According to M.Popovych, cultural conflict is a critical stage of forms and methods of interaction between cultures and social groups, individuals, national (ethnic) minorities, etc. [1, p.479]. It can concern the bearers of cultural heritage and be caused by a rejection or clash of values, worldview, psychological, philosophical and national traditions, the way of conflicting parties existence.

Considering the dialogue of cultures as a communication process where their mutual transformations take place, three possible strategies can be identified: the dominance of one culture over another; the synthesis of cultural heritage and the formation of a new culture against the background of the interacting cultures decline; cultural traditions synthesis with interacting cultures preservation.

Ukraine's place in the communication of cultures and international dialogue is determined not only by its position on the world political map and the rating in the global economy but also by the state of scientific and cultural potential, the population well-being and the Ukrainian people's national traits peculiarities. Today's sociocultural trends are a direct reflection and consequence of integration processes where our country is involved at all levels of its existence. The European integration strategy provides for the unification of cultures based on European

cultural trends and values together with a cultural policy aimed at preserving and developing national cultural identity. Unfortunately, all these positive trends and activities have been stopped and reoriented because of the war.

Modern science and technology have huge consequences for the country, society and humanity development in general. The latest discoveries and achievements form a moral and cultural personality of the highest spiritual level. But the long-term outcomes of these innovations have not yet been sufficiently predicted, so the basis of today's cultural policy should be a balanced communication of cultures as a necessary socio-cultural process component. The humanistic orientation of the mankind development and cultural self-control should be the basis for the cultural aspect of foreign languages learning.

Література

1. Попович М. В. Культура в розмаїтності понять, явищ і схем поступу. *Енциклопедія історії України* : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. Київ: Наук. думка, 2019. Т. 5. С. 477-484.

Осіпенко Юлія

Науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.

Міжнародний гуманітарний університет

ДІАЛЕКТНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ: ФАКТОРИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Відправною точкою для більшості людей є те, що відповідь є очевидно: німецькою мовою розмовляють німці. Іншими словами, мова пов'язана з етнічністю. Але це не повна картина. Очевидно, що в Австрії та Швейцарії також говорять німецькою. Крім того, є невелика кількість громадян Чеської Республіки, які говорять німецькою як рідною мовою, а двомовні громадяни Франції проживають в Ельзасі. Отже, насправді етнічність не є відповіддю.

Існує також історичний вимір: німецька – це сучасний розвиток мови, якою розмовляли різні германські племена, наприклад, сакси, франки, лангобарди, у першому тисячолітті нашої ери. Відбулися певні зміни. До германських мов належать англійська, нідерландська, німецька, данська, норвезька та шведська, і якщо ми порівняємо їх, то побачимо послідовне співвідношення звуків у словнику, наприклад, англійський [p] як вихідний, *hop* відповідає німецькому [pf] як у *Pfund; hüpfen*, англійська *I thas* у десяти, *net* відповідає німецькому [ts] як у *zehn, Netz*. [2,3. с.1]

Сьогодні в Німеччині німецька мова представлена трьома основними формами: літературною мовою, діалектами і побутово-розмовними типами мови, відомими під збірною назвою *Umgangssprache*. Протиставленими одиницями ієрархії, що утворюють граничні рівні «поля напруженості» (*Spannungsfeld*), є літературна мова і діалекти, які постійно взаємодіють одне з одним. Наслідком їх взаємодії, так званим проміжним шаром (*Zwischenschicht*), є побутово-розмовна мова, що представляє найпізнішу мовну формацію серед згаданих вище. Діалекти – поняття глибоко історичне, ступінь їхньої стійкості в різних країнах пояснюється конкретно-історичними умовами. У Німеччині, незважаючи на феодальну роздробленість, що тривала певний час, діалекти вважались процесом дуже складним і суперечливим. Проте вони зберегли свою головну роль набагато довше, ніж в інших мовах. При формуванні писемної мови витіснення діалектів відбувалося дуже повільно. Переплітаючись в єдину мову в процесі розвитку загальнонаціональної мовної норми, частина діалектних явищ, особливо в області лексики, увійшла в національну мову. В багатьох регіонах Німеччини діалекти втратили свою початкову функцію повсякденного спілкування. Вони конкурують з іншими варіантами, що також вказують на територіальну прив'язаність, але характеризуються значним ареальним розповсюдженням, пов'язаним з цим ступенем надрегіонального розуміння і об'єднані загальною назвою розмовно-побутова мова. У той час як деякі варіанти німецької стали виходити з ужитку, в німецькомовній спільноті

стали з'являтися нові діалектні утворення: наприклад, розвиток так званих *Verkehrsdialekte* (міжрегіональних варіантів діалектів), а також загальна тенденція до вживання розмовної німецької, що поєднує в собі елементи з різних діалектичних груп. Деякі лінгвісти також відзначають зростання «престижу» діалектів. В історичному сенсі можна говорити про низку ланок, що ведуть від діалекту до літературної мови. До найбільш характерних належать так звані міські діалекти. Вони характерні тим, що в них усунені найбільш яскраві фонетичні, граматичні та лексичні ознаки діалекту, але зберігаються інші його особливості. Прикладом такого діалекту є берлінський діалект у північній Німеччині. В основі – нижньонімецький діалект, але завдяки швидкому розростанню Берліну як столиці, впливу школи, преси, військової служби тощо, діалект все більше наблизився до літературної мови і поступово ознаки нижньонімецького діалекту збереглися лише в артикуляції і ряді окремих слів та ідіом. І той факт, що сучасні берлінці в усному спілкуванні часто плутають форми давального і знахідного відмінків особових займенників (наприклад, *mir* замість *miş* і навпаки). Це пояснюється тим, що берлінський діалект, як усі нижньонімецькі, мав тільки одну форму для давального і знахідного відмінка – *mir* [3:42].

Діалектна диференціація, яка виникла в середньовіччі, стала об'єктом зацікавлення німецьких мовознавців, зокрема професора О. О. Селіванової [5]. Вона визначає діалект як форму існування, яка використовується для повсякденного спілкування на обмеженій території, характеризуючись єдністю різних мовних рівнів і відображенням культурних традицій. Спільні риси діалекту, за її словами, включають територіальну обмеженість, відсутність стильової диференціації, усний характер репрезентації, не кодифікованість та структурну підпорядкованість певній мові.

М. П. Кочерган [4] додає, що діалект – це різновид мови, який слугує засобом спілкування для людей, що мають територіальні, професійні та соціальні зв'язки. Таким чином, діалектологія вивчає проблеми різновидів

мови, зокрема територіальних діалектів певної мови, зазначає О. О. Селіванова.

Наукова дисципліна діалектологія включає описову і історичну галузі. Описова діалектологія досліджує сучасний стан діалектного членування мови, встановлює особливості місцевих діалектів на різних мовних рівнях. З іншого боку, історична діалектологія реконструює історію утворення діалектів, пояснює еволюційний характер фонетичних, словотвірних, лексичних особливостей та територіальне поширення.

Сучасна німецька мова в Німеччині існує у трьох формах: діалекти, розмовна та стандартна мова. Це свідчить про різноманіття способів вираження мови в різних контекстах.

Зазначивши це, можемо зробити висновок, що мова та етнічність не завжди взаємопов'язані. Хоча на перший погляд може здатися, що мова відображає етнічну приналежність, існують винятки та взаємодія різних етносів у використанні мови. О. О. Селіванова та М.П. Кочерган визначають діалекти як засіб спілкування між людьми, що тісно пов'язані територіально, професійно та соціально. Діалекти властиві територіальна обмеженість, відсутність стильової диференціації, переважно усний характер та не кодифікованість, а також структурна підпорядкованість певній мові. Діалектологія, як галузь мовознавства, вивчає різновиди мови, включаючи діалекти, та їх різноманітні аспекти, допомагаючи розуміти як сучасний стан, так і історію їх розвитку.

Отже, вивчення діалектів та їх диференціація має значущий внесок у лінгвістику, що підкреслюється працями вчених, таких як О. О. Селіванова та М. П. Кочерган. Діалекти, визначені як територіально, професійно та соціально обумовлені різновиди мови, демонструють свою унікальність через територіальну обмеженість, відсутність стильової диференціації та усний характер репрезентації.

Діалектологія, яка включає описову та історичну галузі, дозволяє розуміти сучасний стан діалектів та їх еволюцію на різних мовних рівнях. У

контексті німецької мови виділяються діалекти, розмовна та стандартна мова, що свідчить про різноманіття використання мови в різних соціокультурних сферах.

Важливо враховувати, що мова та етнічність не завжди тісно пов'язані, адже існують винятки та взаємодія різних етносів у мовному використанні. Дослідження в галузі діалектології надає не лише інсайти в розвиток мови, а й глибше розуміння соціокультурного контексту, в якому мова функціонує та еволюціонує.

Література

1. Die Entstehung der deutschen Schriftsprache: Plädoyer für eine flexible Modellvorstellung. 384 с. 2005 р.

2. Jean Boase-Beier & Ken Lodge. The German Language: A Linguistic Introduction" Blackwell Publishing. 249 с. 2003 р.

3. Александров О.А. Зарубіжна німецька діалектологія: від минулого до сучасності Вісник науки. 2012. №4(5). С.240–246.

4. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : Підруч. для студ. філол. спец. ВНЗ. 2.вид., випр. і доп. Київ: Видавничий центр "Академія", 2006. 463 с.

5. Селіванова О. О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). Київ: Фітосоціоцентр, 1999. 148с.

Паничок Тетяна

Західноукраїнський національний університет

DER INTERKULTURELLE ASPEKT IN DER ÜBERSETZUNG VON FACH- UND WISSENSCHAFTLICHER LITERATUR: HERAUSFORDERUNGEN UND MÖGLICHKEITEN

In einer Welt der Globalisierung und zunehmenden internationalen Interaktionen wird die Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur für

den Wissens- und Informationsaustausch zwischen verschiedenen Kulturen und Sprachen äußerst wichtig. Sie trägt dazu bei, wissenschaftliche Inhalte weltweit zugänglich zu machen und fördert die Entwicklung von Wissenschaft und Bildung. Der Übersetzungsprozess wissenschaftlicher Texte erfolgt jedoch in komplexen interkulturellen Kontexten, was sowohl Herausforderungen als auch Chancen für Forschung und Verbesserung schafft.

Das Ziel dieses Artikels besteht darin, den interkulturellen Aspekt in der Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur zu untersuchen, die auftretenden Herausforderungen zu identifizieren und Möglichkeiten zur Verbesserung der Qualität solcher Übersetzungen aufzuzeigen. Die Aufgaben dieser Untersuchung umfassen:

- Die Betrachtung des Einflusses interkultureller Unterschiede auf die Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur.
- Die Identifizierung der Hauptprobleme, denen Übersetzer in diesem Kontext gegenüberstehen.
- Die Erforschung von Möglichkeiten zur Verbesserung der Übersetzung wissenschaftlicher Texte durch Berücksichtigung des interkulturellen Aspekts.
- Die Analyse zeitgenössischer Ansätze und Technologien, die dabei helfen, interkulturelle Aufgaben in der Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur zu bewältigen.

Das Forschungsgebiet dieser Arbeit ist der interkulturelle Aspekt in der Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur. Die Untersuchungsobjekte umfassen Übersetzer, wissenschaftliche Texte sowie die Interaktion verschiedener Kulturen im Übersetzungsprozess.

Der interkulturelle Aspekt in der Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur spielt angesichts der Globalisierung und des intensiven Informationsaustauschs zwischen verschiedenen Kulturen und Sprachen eine

wichtige Rolle. Übersetzer, die mit solchen Texten arbeiten, sehen sich zahlreichen Herausforderungen und Chancen gegenüber [2, S. 29].

Eine der Schlüsselherausforderungen besteht darin, terminologische und konzeptionelle Unterschiede zwischen verschiedenen Sprachen und Kulturen zu berücksichtigen. Verschiedene Kulturen können einzigartige Begriffe und Konzepte haben, die schwer präzise übersetzbar sind. Es ist wichtig, die beste Möglichkeit zur Übertragung dieser Ideen und Konzepte zu finden, ohne den Inhalt zu verlieren [1, S. 275].

Kulturelle Feinheiten erfordern ebenfalls besondere Aufmerksamkeit. Kultur beeinflusst die Wahrnehmung von Humor, Ausdrücken, Nuancen des Tons und anderer Aspekte des Textes. Unwissenheit oder falsche Berücksichtigung dieser Feinheiten kann zu Missverständnissen oder sogar peinlichen Situationen führen.

Sprachliche Unterschiede spielen ebenfalls eine wichtige Rolle. Verschiedene Sprachen haben ihre eigenen grammatikalischen Strukturen, lexikalischen Besonderheiten und Ausdrucksstile, die sich auf die Übersetzung auswirken können. Übersetzer müssen über ausgezeichnete Sprachkenntnisse verfügen und verstehen, wie der Inhalt des Originaltextes möglichst genau übertragen werden kann.

Ein weiterer wichtiger Aspekt ist das Verständnis des soziokulturellen Kontexts. Dies umfasst das Wissen über die Geschichte, Traditionen, sozialen Normen und Werte jeder Kultur. Ohne dieses Verständnis kann es für Übersetzer schwierig sein, Texte zu bewältigen, die stark vom soziokulturellen Kontext geprägt sind [4, S. 16].

Trotz dieser Herausforderungen bietet der interkulturelle Aspekt im Bereich der Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur zahlreiche Möglichkeiten zur Verbesserung. Die Nutzung moderner Technologien wie maschinelles Lernen und spezialisierte Übersetzungssoftware kann den Übersetzungsprozess erleichtern und die Arbeit des Übersetzers vereinfachen. Darüber hinaus können kontinuierliche Bildung und vertiefte Kenntnisse im

Bereich interkulturelles Verständnis Übersetzern helfen, eine höhere Qualität in ihrer Arbeit zu erreichen.

Forschungen zeigen, dass der interkulturelle Aspekt in der Übersetzung von Fach- und wissenschaftlicher Literatur einen erheblichen Einfluss auf die Qualität und Effizienz der Übersetzung hat. Herausforderungen wie interkulturelle Unterschiede in der Terminologie, Textstruktur und kulturellen Nuancen erfordern Aufmerksamkeit und Professionalität von Übersetzern. Diese Herausforderungen eröffnen jedoch auch Möglichkeiten zur Entwicklung neuer Strategien und Ansätze bei der Übersetzung wissenschaftlicher Literatur. Die Verwendung moderner Technologien und Werkzeuge zur Verbesserung der Übersetzungsqualität und zur Verringerung der Auswirkungen interkultureller Barrieren ist von großer Bedeutung.

Zukünftige Forschung kann darauf abzielen, die Spezifika der Übersetzung wissenschaftlicher Texte in verschiedenen Wissensgebieten zu untersuchen und neue Methoden zur Bewältigung interkultureller Herausforderungen bei der Übersetzung zu entwickeln. Ebenso wichtig ist die Erforschung des Einflusses des interkulturellen Aspekts auf die Wahrnehmung und das Verständnis wissenschaftlicher Texte durch Leser aus verschiedenen Kulturen.

Literatur

1. Bąk, Paweł. Kulturelle Aspekte der Übersetzung. Anwendung des ethnopsycholinguistischen Lakunen-Modells auf die Analyse und Übersetzung literarischer Texte / Informationen Deutsch als Fremdsprache. Band 36, Heft 2-3. Münster: LIT, 2005 S. 273 – 277.

2. Cornejo, R. Konzepte der Interkulturalität in der Germanistik weltweit Transcript Verlag, Bielefeld, 2020. S.433

3. Kaune, Katharina. Interkulturelle Kompetenz im Kontext einer erfolgreichen Auslandsentsendung. Hamburg, 2022. 532 Seiten.

4. Nord, Christiane. Übersetzen: Spagat zwischen den Kulturen? In: Domínguez, María José, Lübke, Barbara, Mallo, Almudena (Hrsg.): El alemán en

su contexto español / Deutsch im spanischen Kontext. Santiago de Compostela: Universidade 2004. S.15 28.

Parfenjuk Maria

Scientific advisor: Prof. Dr. Aryna Frumkina

International Humanitarian University

INNOVATIVE WAYS TO INSPIRE STUDENTS TO PARTICIPATE IN PRACTICAL FOREIGN LANGUAGE COURSES

The goal is to explore and present modern approaches and methods of teaching a foreign language aimed at increasing student activity during classes. The article seeks to consider innovative strategies and techniques that can support students in developing skills in speaking, listening, reading, and writing and promote their motivation and interest in learning a foreign language.

Task: Provide an overview of innovative activation methods that promote more significant student activity during classes.

Subject: The use of technology and interactive tools to enhance the educational activities of students in practical classes in a foreign language.

Object: The effectiveness and impact of the use of innovative methods on the achievement and motivation of students in learning a foreign language.

The main body

In recent years, significant changes have occurred in education, which covers almost all aspects of the educational process. The issue of using modern pedagogical technologies in teaching foreign languages is increasing. New methods and forms of education appear, which, in turn, represent not only various technologies of means of exchange and transmission of information, with the help of which the educational process is carried out but also one extensive system of educational methods aimed at developing students' communicative knowledge, improving speech skills. The search for new pedagogical technologies is associated with a lack of motivation among students to study a foreign language. Very often,

there is no positive motivation because, in a foreign language, students face some difficulties and do not assimilate the material due to their psychological characteristics. Experience shows that using different, modern, fresh sources and means provokes students' interest and increases their motivation to learn.

The use of modern pedagogical technologies in the process of teaching foreign languages allows the reproduction of educational situations, helps to complement traditional teaching methods, and contributes to the formation of basic skills of foreign language communication from the awareness of the ability to express an opinion in another language to the independent solution of communicative problems, increases the interest of students in learning, forces a new look at the subjects studied, thus revealing their creative and intellectual capabilities, talents.

Considering the current, innovative technologies, you should consider using Internet resources in teaching a foreign language. The possibilities of using online resources are enormous.

Using web resources, you can perform the following tasks:

1. include network materials in the lesson content;
2. to carry out an independent search for information by students within the framework of working with the material;
3. organize and develop reading skills using materials from the network of any degree of complexity;
4. improve listening skills based on the audio texts of the online resource network;
5. replenish the vocabulary with vocabulary, abbreviations of a modern foreign language;
6. learn the culture of a language

At the moment, there are a large number of sites dedicated to the independent study of foreign languages. On such sites, you can find ready-made foreign language lessons, exercises, audio recordings, and explanations of new grammatical structures.

For example, studying for five years at the university, I can note the active use of the Die Deutsche Welle website. As a rule, this site is beneficial for independent work. This is a free German course that is suitable for both beginners and advanced users. The site offers a large selection of audio, texts, and videos that have different levels of complexity. This material can be used in their lessons by teachers in German lessons. The advantage of the site is that it is simple and easy to use, so it is one of the best platforms for language learning.

To interest the listener, it offers well-known talk shows, music videos, funny videos with hidden content, news, fascinating dialogues, etc. With the help of exercises, also available on this site, you can check your knowledge of German grammar and vocabulary to identify their weaknesses and determine their level of proficiency.

It is worth noting the work with audio recordings from this site. The recording of many texts lasts only a few minutes, which contributes to the fact that the listener does not get tired during this time, especially since this option is suitable for beginners. Afterward, the teacher asks questions to determine how well the students understood the text. Next, tests for audio and work in pairs performed. Students should retell the text to their interlocutor ask and answer questions about the content of the text. Thus, the ability to work in pairs forms contributes to the formation of dialogical speech.

But on this site, there are audio recordings from 8 to 20 minutes, which are best listened to at home in the form of homework. Work in extracurricular time forms the skill of independent work. Students can get different types of tasks to audio, namely preparing general questions, richtig oder falsch, developing text with errors or text with omissions, so the student must listen to the audio text carefully and record the main thing so as not to miss the important. The advantage of working with Die Deutsche Welle is that the teacher can alternate audio texts from an easy to a complex level, which is an undeniably free treasure.

For example, during the week, students listen to simple and relatively short texts lasting 1-2 minutes. Before the weekend, they can give an average level record

so that students have enough time to listen to the material and record the most important points so that after the weekend in the classroom, they can discuss them with the teacher and complete the task.

For interactive tools, interactive exercises in groups can be highlighted by the teacher. This includes discussions where students divide into groups with a specific topic; each group presents its point of view and argues it in a foreign language.

Common openings. Groups give tasks where they must co-create a project, such as a presentation, video, theatrical performance, or setting up situations.

Group exercises to solve problems. Students need to find a solution to a particular problem together, encouraging teamwork and the development of creative skills.

Until recently, it was impossible to imagine listening to a native speaker in real-time, but today, thanks to new innovative technologies, we were given this opportunity, which makes learning a foreign language much easier and much more enjoyable. So why not use it?

Thus, it is now only possible to imagine the educational process using innovative pedagogical technologies. Such technologies are firmly established in the modern education system. To date, foreign language teacher has a lot of opportunities that help to make their classes more interesting and informative. These opportunities contribute to the activation of students. Compared to traditional teaching methods, new implementations in teaching inevitably change the role of the teacher. Their task is to increase the independent work of students' support in personal development. Such training increases motivation for learning, significantly increases interest in learning, and gives good results in forming communication skills.

Conclusions and prospects for further research

1. The use of innovative methods of enhancing the activities of students in practical classes in a foreign language contributes to improving their academic success and language competence.

2. Influential, innovative approaches include using interactive technologies, role-playing games, joint projects, and other methods that stimulate the active participation of students.

3. Implementing individual and group tasks in the classroom develops the cooperation and communication skills of students.

Literature

1. Болтак І. С. Використання інтернет-мережі у навчальному процесі/ Болтак І. С. Використання інтернет-мережі у навчальному процесі [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://dorobok.edu.vn.ua/article/pdf/1435>. Назва з екрана.

2. Кречотень О. В. Інноваційні підходи в умовах дистанційного навчання іноземної мови *SWorldJournal : International Periodic Scientific Journal*. Svishtov: SWorld & D.A. Tsenov Academy of Economics, 2021. №7. V.4. P. 50-55. Режим доступу : DOI: 10.30888/2663-5712.2021-07-04-029.

3. Пономаренко Н. Г. Комп'ютер та Інтернет на заняттях з іноземної мови *Матеріали Причорноморської регіональної наук.-практ. конф. проф.-викл. складу*. Миколаїв : МНАУ, 2012. С. 105-110.

4. Скуратівська М. О. Викладання іноземних мов та мережа Інтернет. *«Науковий огляд»*. 2015. № 4. С. 15–17.

5. Filgona, J., Sakiyo, J., Gwany, D. M., & Okoronka, AU. (2020). Motivation in learning. *Asian Journal of Education and Social Studies*, 10 (4), 16-37. <https://doi.org/10.9734/ajess/2020/v10i430273>

ВПРОВАДЖЕННЯ АНГЛІЙСЬКОМОВНИХ ЛЕКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У СУЧАСНИЙ НІМЕЦЬКОМОВНИЙ КОРПУС

Сучасні англіцизми – це різновид мовного запозичення: слово, його окреме значення, вислів тощо, які запозиченні з англійської мови або перекладені з неї чи утворені за її зразком – дуже швидко інтегруються у німецьку мову, на це є *декілька основних причин*.

По-перше, це події (війна, революції, новий політичний режим), які періодично переживають країни, впливають на політичне життя в інших країнах та вносять зміни у лексиці, поняття та словосполучення в інші мови.

По-друге, мовознавство мотивує втілення іншомовних слів у німецьку мову тим, що для деяких закордонних речей або понять у німецькій немає жодних спеціальних назв-відповідників, а англо-американський словниковий запас є значно більшим і має біля 700 000 лексичних одиниць, німецька ж мова охоплює лише 400 000 слів.

По-третє, для великої кількості англіцизмів є точні й виразні німецькі відповідності [3].

У рекламі часто використовуються англійські слова, щоб показати інший спосіб життя, і це впливає на споживачів. Так, люди купують товари з англійськими назвами. Технічна лексика, зокрема з області комп'ютерів та Інтернету, також включає багато англійських слів. У спорті з'являються американські терміни, що спрощують сприйняття для спортсменів і фанатів.

Запозичення англійських слів у німецьку мову продовжується. Наприклад, "*Hi!*", "*Notebook*", "*Marketing*", "*Cool!*" та інші слова вже вважаються нормальними для німецької мови. Слова адаптувалися до потреб мови. Кожна епоха залишає свої сліди в німецькій мові. Слова поступово адаптуються та стають невід'ємною частиною мови. Їх інтеграція залежить

від того, наскільки часто та тривало вони вживаються. Німецька мова постійно змінюється, нові слова з'являються, старі виходять з вживання. Орфографічний словник Duden відображає ці зміни та стає джерелом, що описує правопис та вживання німецьких слів і словосполучень.

Лінгвісти Б. Карстензен та К. Хеллер звернули увагу на стабільне посилення процесу запозичення англійських слів у німецьку мову з XIX ст. Цікавою є поява такого явища в мові як «**Denglisch**» (*Deutsch + Englisch*) – німецько-англійського суржика, який непомітно й невпинно заповнює німецьку мову. Англломовні запозичення в сленг німецької молоді досліджує Ніколащенко Ю. й зазначає, що тинейджери наймасовіше вживають в своїй мові англіцизми [2, с. 494-496].

На думку філологів існують п'ять видів так званого Denglisch:

1. *Споконвічно англійські слова.* Ці слова з'явилися у мові без змін в орфографічній структурі, тобто в написанні, але в німецькій часто вимовляються вже не по-англійськи і змінюють своє значення. Наприклад *Audit* (від англ. *audit*) – слово, що позначає перевірку або повторну перевірку, а також оцінку тої чи іншої особи, організації, системи, процесу, проекту або продукту. Наприклад слово «*Ticket*» (квиток) взагалі витіснило цілий ряд німецьких слів, таких як я «*Fahrkarte*», «*Flugschein*», «*Strafzettel*».

2. *Адаптовані англійські слова.* В англійських словах спостерігається тенденція адаптування їхньої граматичної структури до німецьких правил граматики. Але все ж звучать вони в своїй більшості, ще досить незвично для німця. Наприклад: *Chapter, Import, overdraft, break-even-point*.

3. *Змішання англійських і німецьких слів.* Змішані слова складаються наполовину з англійської та наполовину з німецької мови. Наприклад: *Backenshop* (від нім. *Backen* – піч і англ. *Shop* - магазин) – пекарня, булочна.

4. *Псевдоанглійські слова.* Англійські слова, які є псевдо англіцизмами. Німецька мова, можна сказати, сама створила їх, керуючись граматичними правилами англійської мови, здійснивши змішення мов: поява німецьких

слів, зовні схожих на англійські. Наприклад: англ. *twenty* (числівник двадцять) – нім. *twen* (молодий чоловік віком від 20-29 років).

Особливості утворення англіцизмів та їхні властивості. Складні іменники-англіцизми діляться за своєю структурою на такі три групи: 1 – німецьке слово, 2 – англійське слово (*Büro-Worker, Abend-Look, Apfel-Pie, Reiseboom*); 1 – англійське слово, 2 – німецьке слово (*Powerfarbe, Bussines-Mode, AllroundTalent, Powerfrau, Livesendungen, Dressman*); Обидва є англійськими словами (*Trendlabel, Body-Feeling, Covergirl, Airbag, Talkshow, Oldtimer*). Термінологічні синоніми існують поряд з наявними в мові назвами і складають конкуренцію німецьким синонімам: *leasing – Vermietung, marketing – die Massnahmen eines Unternehmens, consulting – der Berater, investor – der Investitionstrager, slang – die Umgangssprache, user – Nutzer*. Запозичені дієслова можуть перетворитися згідно з німецькою граматиною: до них приєднується інфінітивне закінчення –en, -n. Це дає можливість легко відмінювати дієслово і утворювати Partizip: *to trade – traden, to swap – swapen, to manage – managen*.

Проблемою є стійкі вирази, які перекладаються з англійської на німецьку слово в слово як запозичені переклади. Замість “*Es gibt keinen Sinn*”, “*Ich wünsche Ihnen keine Sinn*” (engl. *It makes no sense*), “*Haben Sie einen schönen Tag*” (engl.), “*Have a nice day*”, “*in 1988*”.

Тут є спроби перенести конструкцію пропозицій з англійської в німецьку, але вони не узгоджуються з німецькою граматиною. Приклади : *Standing ovations – stehende Ovationen, we call you back – wir rufen Sie zurück* [1].

Отже, можна зробити висновок, що англіцизми швидко і легко запозичуються німецькою мовою. Цей процес стає все активнішим через кілька факторів, включаючи світову популярність англійської мови, дотримання точності й стислості у мові, а також складність німецьких текстів.

Література

1. Котвицька В. А. Ад'єктивні та адвербіальні англіцизми в німецькомовному газетно-журнальному. Науковий потенціал та перспективи розвитку філологічних наук: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 2017. С. 81–84
2. Ніколащенко Ю. Англомовні запозичення в сленгі німецької молоді. Молодий вчений. 2018. № (57). С. 494-496.
3. Слаба О. Вплив запозичень англо-американського походження на лексико-семантичну систему сучасної німецької мови. Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики. 2015. Вип. 27. С. 394-402

Сарнацька Олександра

Науковий керівник: д.п.н, проф. Голубенко Н. Ю.

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

**„ONOMASTIK DER CHARAKTERNAMEN IN DEN WERKEN VON
JÜRGEN BANSCHERUS "DAS LÄCHELN DER SPINNE",
"NOVEMBERSCHNEE", "KRACH IM ZIRKUS ZAMPANO", "EIN
FALL FÜR KWIATKOWSKI" UND IN EINER FANTASY-TRILOGIE
VON KERSTIN GIER "LIEBE GEHT DURCH ALLE ZEITEN".**

Namen und Geheimnisse, die sie verbergen, haben seit langem die Aufmerksamkeit der Forscher auf sich gezogen. Die Wissenschaftler interessieren sich für ihre Geschichte, ihre Bedeutung, ihren Zusammenhang mit der Geschichte der Gesellschaft, mit der Weltanschauung und dem Glauben der Menschen und mit der Umwelt. Gegenwärtig hat das Interesse an der Onomastik erheblich zugenommen. Dies zeigt sich im Erscheinen verschiedener Bücher, die sich mit den Besonderheiten von Eigennamen befassen, in der Veröffentlichung zahlreicher Wörterbücher von Personen- und Familiennamen sowie in einer beträchtlichen Anzahl wissenschaftlicher Veröffentlichungen, die sich mit dem Problem der Funktion von Eigennamen im Text befassen.

Die Bedeutung dieses Forschungsthemas zeigt sich in verschiedenen Gesichtspunkten wie z.B. kulturelle Vielfalt, da die Onomastik die Erforschung und Bewahrung der kulturellen Vielfalt in Gesellschaften ermöglicht. Namen spiegeln die Geschichte, Traditionen, Werte und Beziehungen bestimmter Personengruppen wider. Die Untersuchung von Namen in verschiedenen Kulturen fördert ein tieferes Verständnis ihrer Identität und ihrer Interaktion mit anderen Kulturen; und sprachliche Analyse, weil die Onomastik dazu beiträgt, die sprachlichen Mechanismen und Prozesse zu enthüllen, die der Entstehung und Identifizierung von Namen zugrunde liegen. Die Untersuchung von Namen kann Muster in der Entwicklung von Sprachen aufzeigen und die Beziehung zwischen Sprachsystemen sowie Veränderungen in ihrer Struktur aufdecken.

Die Relevanz des Themas Onomastik liegt also in seiner Bedeutung für das Verständnis des kulturellen Erbes, des Sprachwandels, der interkulturellen Interaktion und der praktischen Anwendung in verschiedenen Bereichen. Das Studium der Namen eröffnet neue Horizonte für das Studium von Sprache, Kultur und Gesellschaft.

Das Forschungsziel der Studie besteht darin, eine gründliche Analyse und Untersuchung der Hauptaspekte der Onomastik als Disziplin der Linguistik durchzuführen. Das Hauptziel dieser Arbeit ist es, die Struktur, Herkunft, Funktion und Rolle von Namen in Sprache und Kultur zu beleuchten. Die Forschungsabsicht ist ein tiefgehendes Verständnis der Bedeutung von Namen bei der Bildung von Identität, sprachlicher Interaktion und kulturellem Erbe zu entwickeln. Diese Analyse erstreckt sich auf die Eigennamen in *Kerstin Giers* Trilogie *"Liebe geht durch alle Zeiten"* (bestehend aus *"Rubinrot"*, *"Saphirblau"* und *"Smaragdgrün"*), in den Werken von *Jürgen Banscheraus* wie *"Das Lächeln der Spinne"*, *"Novemberschnee"*, *"Krach im Zirkus Zampano"*, sowie in einer Fantasy-Trilogie von *Kerstin Gier* mit dem Titel *"Liebe geht durch alle Zeiten"*.

Die Analyse der Texte von *Jürgen Banscheraus'* Werken, nämlich *"Das Lächeln der Spinne"*, *"Schnee im November"* und *"Der Krawall im Zirkus Zampano"*, hat zu einem Korpus von Eigennamen verschiedener Kategorien

geführt, die in den Texten verwendet werden. Diese Analyse enthüllt auch verschiedene Informationen über die Besonderheiten der Mentalität der deutschsprachigen Volksgruppe. Für jede Kategorie von Eigennamen wird eine charakteristische Information zugeordnet. Besonders interessant ist die Untersuchung der Anthroponyme unter dem Gesichtspunkt der Häufigkeit ihrer Verwendung, da dies Rückschlüsse auf die mehr oder weniger wichtige Rolle bestimmter sozialer Gruppen (Männer und Frauen) im Leben der Volksgruppe ermöglicht.

In den analysierten Texten wurden 10 weibliche Namen identifiziert, wobei Mirjam mit 31 Erwähnungen am häufigsten vorkommt, gefolgt von Olga (25), Ingrid, Melanie und Lina (je 4), sowie Vanessa und Anna (je 3). Die männlichen Namen (insgesamt 20) erscheinen 210 Mal, wobei Tom (85), Jurij (50), Primus (21) am häufigsten genannt werden. Die etymologische Herkunft der Anthroponyme zeigt interethnische Beziehungen und ihren Einfluss auf die deutsche Sprachentwicklung, z. B. durch Namen wie Pura und Tannhäuser aus dem Kontakt mit Rom sowie biblische Namen wie Jesus Christus.

Ortsnamen spiegeln die Geschichte und Geographie einer ethnischen Gruppe wider. Beispiele wie Ukraine, Australien, Kasachstan, Deutschland, Österreich und andere tragen die Identität ihrer Regionen. In Kerstin Giers Werken, besonders in der Trilogie "Liebe geht durch alle Zeiten", haben Namen eine tiefere Bedeutung, vermitteln Atmosphäre und repräsentieren kulturelle Elemente. Charakternamen und Edelsteine in der Trilogie haben symbolische Bedeutungen, was einen tieferen Einblick in die Erzählung ermöglicht.

Die Analyse deutscher Texte identifiziert nationale Merkmale und ermöglicht ein umfassenderes Verständnis der deutschen Kultur. Weitere Forschungen könnten den Einfluss des kulturellen Kontexts, die Rolle von Namen in der Handlungs- und Plotentwicklung sowie moderne Herangehensweisen und psychologische Aspekte von Namen untersuchen. Dies trägt dazu bei, die Bedeutung von Namen in der Literatur und ihre kulturellen, sozialen und psychologischen Dimensionen besser zu verstehen.

Literaturverzeichnis

Wissenschaftskritische Literatur

1. Bieritz, K. Namenforschung: Ein internationales Handbuch zur Onomastik. Walter de Gruyter. 2012. 104 p.
2. Nübling, D., Schiewer, H., & Störmer, W. (Eds.). Namen und Kultur: Geschichte, Bedeutung und Wirkung von Namen. De Gruyter. 2008. 321 p.

Erforschbare Literatur

3. Ein Fall für Kwiatkowski. Krach im Zirkus Zampano/ Jürgen Banscheraus Arena Verlag GmbH; Neuauflage. Limitierte Jubiläums-Sonderausgabe, 2011. 96 S.
4. Liebe geht durch alle Zeiten: Rubinrot / Saphirblau / Smaragdgrün/ Kerstin Gier - Arena Verlag GmbH. Sonderausgabe im Schuber, 2019. 1248 S.
5. Novemberschnee/ Jürgen Banscheraus Arena Taschenbücher, 2003. 144 S.

Сергієнко Ольга

*викладач служби мовної підготовки мовного відділу
Національної Академії Національної Гвардії України*

ІНОВАЦІЙНІ МЕТОДИ АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Одним із найважливіших компонентів життя кожної людини є система освіти, яка пов'язана із реалізацією поширення знань. Сьогодення вимагає від нас бути сучасними викладачами та організовувати освітній процес відповідно до вікових та психологічних особливостей здобувачів освіти. Завдання викладача - це впровадження в свою роботу сучасних методів, які сприяють активізації та активній діяльності на різних етапах викладання англійської мови. До розгляду пропоную декілька найефективніших методик.

Communicative Language Teaching: метод акцентує увагу здобувачів освіти на спілкуванні, як головній частині навчання. Лексичні одиниці, фразеологізми та стійкі вирази впроваджуються і закріплюються шляхом створення певних мовних ситуацій, наближених до реальних.

Audio-Lingual Method: метод спрямований на розвиток навичок аудіювання та сприйняття мови на слух. Використовується багато аудіозаписів та мовних завдань для розвитку цієї компетенції. Студенти повторюють, імітуючи носіїв мови та використовують їх на практиці.

Lexical Approach: метод, який приділяє основну увагу словниковому запасу та фразам. Студенти вивчають слова та вирази в контексті та закріплюють їх шляхом розвитку навичок говоріння. Вчаться висловлюватись фраз.

Direct Method: викладач уникає використання рідної мови, створює ситуацію виключно англomовного спілкування та стимулює студентів мислити й виражати власні думки безпосередньо англійською.

Test-Teach-Test: завдання методу полягає в умінні робити аналіз завдань на розвиток граматичних навичок. Студенти спочатку виконують тест, щоб визначити рівень знань з певної граматичної теми. А потім отримують відповідні інструкції для навчання перед повторним тестуванням з цієї ж теми для аналізу та отримання оцінки успіху.

Content and Language Integrated Learning: мова вивчається через заняття з певної теми або ситуації. Метод спрямований на розвиток мовних навичок, одночасно вивчаючи та практикуючи новий матеріал.

Task-based Language Teaching Approach: метод, який базується на виконанні практичних завдань та проєктів, що сприяють розвитку соціолінгвістичних компетенцій в реальних ситуаціях та контекстах.

Отже, впровадження цих методів, як кожного окремо, можуть бути ефективно використані в навчальному процесі, але дослідження та аналіз кожного з методів навчання продемонстрував, що більш ефективний

результат можна досягнути шляхом системного використання та поєднання методів.

Література

1. Бернар К. Нестандартна ефективна методика вивчення іноземних мов. 2020.- (Електронний ресурс)
2. Білан Н. Комунікативний метод навчання іноземних мов студентів немовних ВНЗ. Молодь і ринок.2012. С.20-24
3. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. Іноземні мови в навчальних закладах.2003. С 20-24.
4. Скуратівська М.О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов. (Електронний ресурс)

*Тарасенко Ольга студентка 3 курсу
Одеський торговельно-економічний фаховий коледж
Науковий керівник: к.п.н., професор Боднар С. В.*

ARMED FORCES OF UKRAINE — DEFENDERS OF UKRAINE

The Ukrainian army is the strength and pride of our Motherland. The Ukrainian military proved that they are the bravest, most experienced, most professional soldiers in the world. According to the Constitution of Ukraine, the defense of Ukraine, the protection of its sovereignty, territorial integrity and inviolability are entrusted to the Armed Forces of Ukraine. The Armed Forces of Ukraine ensure deterrence of armed aggression against Ukraine and repulse it, protect the state's airspace and underwater space within the territorial sea of Ukraine, and also participate in measures aimed at combating terrorism. The Armed Forces of Ukraine have the following general structure:

- General Staff of the Armed Forces of Ukraine;
- Command of the combined forces of the Armed Forces of Ukraine;

- types of Armed Forces of Ukraine – Ground Forces, Air Forces, Naval Forces;
- separate forces of the Armed Forces of Ukraine – Special Operations Forces, Territorial Defense Forces, Logistics Forces, Support Forces, Medical Forces;
- separate branches of the Armed Forces of Ukraine – Airborne Assault Troops, Communications and Cyber Security Troops;
- military administration bodies, units, military units, higher military educational institutions, military educational units of higher education institutions, institutions and organizations that do not belong to the types and separate branches of troops (forces) of the Armed Forces of Ukraine.

The Battle flag of military personnel is a sacred thing that must be protected at all costs, because the commander of the military unit and the military personnel who are directly responsible for this are responsible according to the law. The decree of the President of Ukraine approved that the Battle Flag of the military unit of the Armed Forces of Ukraine is a square crimson cloth measuring 130 x 130 cm with a margin for attachment to the pole.

On the front side of the Battle Flag, the emblem of the Armed Forces of Ukraine is depicted in the center, placed against a background of golden rays, which diverge three times from the center between the sides of the emblem (a cross). On the rays there is an image of wreaths of viburnum leaves and bunches, in the center of which the emblem of the Armed Forces of Ukraine, to which the military unit belongs, is depicted.

The canvas around the perimeter has a molding trimmed with gold edging. The upper part of the molding contains the inscription "FOR UKRAINE", and the lower part contains the inscription "FOR HER WILL". The right and left parts of the molding are decorated with an ornament in the form of an image of viburnum leaves and bunches. In the corners of the Battle Banner, in squares lined with gold edging on the perimeter, there is an image of straight equilateral crosses with diverging sides.

On the reverse side of the Battle Flag in the center there is an inscription of the name of the military unit to which the Battle Flag is awarded. The canvas of the back side of the Battle Banner is decorated around the perimeter with a molding with an ornament in the form of an image of viburnum leaves and bunches. In the corners, there is an emblem of the military branch to which the military unit belongs.

Everyday life, education, training, combat activities of the troops are regulated by the Statutes of the Armed Forces of Ukraine. There are 4 of them:

- statute of the Internal service of the armed forces of Ukraine;
- Disciplinary statute of the armed forces of Ukraine;
- Charter of garrison and guard services of the armed forces of Ukraine;
- Formation statute of the armed forces of Ukraine.

At the beginning of the war, the number of the Armed Forces was about 250,000 servicemen. Since February 24, 2022, the Ukrainian army has grown almost 7 times.

Today, in the conditions of martial law, the Ukrainian army is a determining factor in preserving the independence, integrity and inviolability of our state.

Currently, they are entrusted with a great responsibility — averting the external threat looming over our country, repelling armed aggression, ensuring national security, as well as rescuing Ukrainian sailors and officers from Russian prisons.

We believe in the AFU and express our sincere gratitude for the fact that, day and night, they protect the peace of mothers and children, and the elderly. They are a model of patriotism, courage and courage.

LISTS OF USED SOURCES

1. Constitution of Ukraine article 17. Accessed from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Decree of the President of Ukraine no. 550/2006. Accessed from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550/2006#Text>

3. Law of Ukraine about the Armed forces of Ukraine 1992, no. 9, article 108. Accessed from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12#Text>

4. Law of Ukraine about the statute of the Internal service of the Armed forces of Ukraine 1999, no. 22-23, article 194. Accessed from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text>

Устіменко Катерина

Науковий керівник: к.п.н., доцент, Першина Л.В.

Міжнародний гуманітарний університет

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Сьогодні проблема міжкультурної комунікації виступає однією з основних у сучасній науці. Надзвичайно швидкий темп життя, постійні інформаційні перевантаження зумовлюють зміни у формуванні міжкультурної компетентності. На сучасному етапі розвитку суспільства в контексті глобалізаційного діалогу культур проблема міжкультурної комунікації є надзвичайно актуальною.

Міжкультурна комунікація як філософська проблема була предметом досліджень багатьох зарубіжних учених, зокрема Л. Буєва, М. Кагана та ін.

Також це був науковий інтерес як українських (І. Бахов, Ф. Бацевич, Н. Бідюк, Л. Мацько, О. Селіванова), так і зарубіжних учених (І. Абакумова, А. Асмолов, В. Біблер, С. Тер-Мінасова та ін.), які розривали культурологічний та психологічний аспекти міжкультурної комунікації. Наукові дослідження акцентують увагу на цілісності та комплексності міжкультурної взаємодії.

Мета дослідження полягає в аналізі сутності поняття «міжкультурна комунікація» та інтерпретації його соціокультурного значення у сучасному світі.

У найзагальнішому вигляді процес міжкультурної комунікації являє собою взаємодію людей, які є носіями різних культур і кожен з яких має свою мову, тип поведінки, ціннісні установки, звичаї та традиції. У цій взаємодії поведінка людини зумовлена його приналежністю до певної соціокультурної і мовної спільності. Мовна компетентність «відповідає за правильний вибір мовних засобів, адекватних для ситуації спілкування; вірну референцію; співвіднесення ментальних моделей з формами дійсності; співвіднесення ментальних схем і побудов з когнітивним досвідом; здатність повторити одного разу отриманий мовний досвід в аналогічних комунікативних ситуаціях» [1].

Отже, з надзвичайним розвитком глобалізації та технологій серед актуальних проблем міжкультурної комунікації, культурної та мовної варіативності в сучасному світі виокремлюють наступні:

1. Мовні бар'єри: різниця в мові може ускладнити ефективну комунікацію між представниками різних культур. Можуть виникнути непорозуміння або неправильний переклад.

2. Культурні розбіжності: різниця в цінностях, переконаннях і підходах до життя може викликати конфлікти або непорозуміння. Наприклад, різні підходи до часу, міжособистісних відносин або бізнес-етики.

3. Стереотипи та упередження: зіткнення зі стереотипами та упередженнями можуть заважати об'єктивному сприйняттю і спілкуванню між представниками різних культур.

4. Соціокультурні розрізненості: різниця в рівні суспільного розвитку, економічних можливостях та доступі до освіти може впливати на можливість людей для ефективної комунікації та співпраці.

Для подолання цих проблем важливо навчитися розуміти та поважати інші культури, вдосконалювати мовні навички, вивчати міжкультурну комунікацію та відкрито відноситися до інших [2].

Проблеми міжкультурної комунікації, культурної та мовної варіативності можна вирішити через різні підходи та стратегії:

- *Навчання та освіта:* збільшення свідомості про різні культури та мови, їхню історію і традиції може допомогти усунути упередження та непорозуміння.

- *Мовна освіта:* вивчення іноземних мов дозволяє покращити мовну компетенцію та зменшити мовні бар'єри.

- *Сприяння взаєморозумінню:* заохочення відкритого діалогу та активного слухання може зменшити конфлікти та покращити комунікацію.

- *Культурний обмін:* програми культурного обміну та співпраця між різними країнами сприяють підвищенню свідомості та взаєморозумінню.

- *Соціокультурна чутливість:* розробка соціокультурної чутливості та урахування культурних відмінностей у всіх сферах життя.

- *Міжкультурний тренінг:* проведення тренінгів та семінарів з міжкультурної комунікації для покращення навичок взаємодії з різними культурами.

- *Використання технологій:* Використання технологій, таких як мовні перекладачі та онлайн-ресурси для спрощення комунікації.

Вирішення проблем міжкультурної комунікації вимагає зусиль і зобов'язань від усіх сторін, але воно допоможе покращити взаєморозуміння та сприяти гармонійному співіснуванню в сучасному світі [3].

Таким чином, в результаті досягнення життєвих і професійних цілей людина повинна мати здібності до міжкультурної комунікації: адекватно сприймати і інтерпретувати різні культурні цінності; усвідомлено долати кордони, що розділяють культури; бачити в чужих культурах не тільки загальні, але й спільні риси; розглядати різні культурні явища і представників інших культур з позицій емпатії; співвідносити чинні етнокультурні стереотипи з власним досвідом і робити адекватні висновки; приймати нові знання про чужу культуру для більш глибокого пізнання своєї; систематизувати факти культурного життя; синтезувати та узагальнювати

свій особистий досвід у міжкультурному діалозі. Світовий досвід показує, що найбільш успішною стратегією досягнення міжкультурної компетенції є інтеграція — збереження власної культурної ідентичності поряд з оволодінням культурою інших народів [4].

Література

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: Академія, 2004.
2. Бідюк Н. М. Формування іншомовної професійної компетентності у студентів-іноземців в університетах Канади. *Наук. вісн. Чернів. ун-ту. Педагогіка та психологія: зб. наук. пр. / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці, 2012. Вип. 617. С. 3-8.*
3. Barkowski H. Prinzipien interkulturellen Lernens für die multikulturelle und mehrsprachige Schule. H. Eichelberger, E. Furch (Hg.) *Kulturen – Sprachen – Welten. Die Herausforderung (Inter-) Kulturalität.* Innsbruck, 1998.
4. Костенко Д. Міжкультурна комунікація у сучасному світі *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка.* 2018. №30. С. 80–85.

*Фрумкіна Арина, Ілля Мінаков
Міжнародний гуманітарний університет*

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОГО СТУДЕНТСЬКОГО КОЛЕКТИВУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання, викликане стрімким розвитком інформаційних технологій та світовими обставинами, стало невід’ємною частиною сучасного освітнього процесу. Перехід до віддалених форм навчання приніс багато переваг, але також поставив перед освітніми установами інші завдання

та виклики. Одним із таких викликів є формування академічного студентського колективу в умовах дистанційного навчання.

Академічний студентський колектив визнається ключовим компонентом успішного навчання. Він створює сприятливу атмосферу для обміну знань, співпраці, інновацій та соціального розвитку здобувачів вищої освіти. Проте, у віртуальному навчальному середовищі, де студенти можуть перебувати на великій відстані один від одного, формування такого колективу стає завданням, яке вимагає особливого управління та уваги до деталей. Ми впевнені, що розуміння цих особливостей та розробка відповідних стратегій та практичних рекомендацій допоможе поліпшити якість освіти та забезпечити збереження активного і відповідального студентського колективу, який відповідав би потребам сучасного освітнього простору.

Об'єктом дослідження є процес формування академічного студентського колективу.

Предметом дослідження є особливості управління цим процесом в умовах дистанційного навчання.

Метою нашого дослідження є визначення основних особливостей та розробка стратегій управління процесом формування академічного студентського колективу в умовах дистанційного навчання.

Дистанційне навчання – це форма освіти, де процес навчання та викладання відбувається на відстані, за допомогою інформаційних технологій та електронних засобів зв'язку. Викладачі та студенти можуть перебувати в різних місцях, іноді навіть на різних континентах, і взаємодіяти через віртуальні платформи та інструменти.

До основних характеристик дистанційного навчання відносимо: (а) *віддалений доступ*: студенти мають можливість отримувати освіту в будь-якому місці, де є доступ до Інтернету. Це дозволяє подолати географічні обмеження; (б) *використання інформаційних технологій*: дистанційне навчання базується на інформаційних технологіях, таких як веб-платформи,

відеоконференції, електронні матеріали, що сприяє інтерактивності та доступності навчального процесу; (в) *гнучкість та індивідуалізація*: студенти можуть вибирати темп та режим навчання, а також вибирати курси та предмети, які відповідають їхнім потребам та цілям; (г) *ефективне використання ресурсів*: дистанційне навчання може бути більш ефективним використанням ресурсів, оскільки воно дозволяє зменшити витрати на фізичну інфраструктуру та транспорт.

Умови дистанційного навчання висвітлюють важливість академічних студентських колективів, оскільки вони відіграють ключову роль у сприянні соціальній взаємодії та підтримці серед студентів. Ці колективи є необхідними для обміну інформацією, розумінням та навчальними ресурсами, а також стимулюють мотивацію та полегшують засвоєння навчального матеріалу через спільні обговорення та взаємну підтримку.

Формування академічного студентського колективу в дистанційному навчанні залежить від ряду факторів, що включають технологічні засоби, організаційну підтримку, мотивацію, часові зони та гнучкість, комунікаційні навички, спільні інтереси і цілі, вплив викладачів, досвід студентів та культурний/мовний контекст.

Відзначаючи позитивні аспекти дистанційного навчання, слід відзначити глобальну взаємодію, гнучкість та різноманітність комунікаційних інструментів. Однак існують і виклики, такі як відчуженість, відсутність невербального спілкування та змінена динаміка групи.

Методи та стратегії управління формуванням академічного студентського колективу в умовах дистанційного навчання грають важливу роль у створенні сприятливого та ефективного навчального середовища. Одним з ключових аспектів є *активність викладачів*, які можуть стимулювати співпрацю та взаємодію, призначаючи групові завдання, фасилітуючи дискусії та організовуючи віртуальні зустрічі. Стратегії стимулювання обговорень та проведення групових проєктів додатково сприяють спільному інтересу та формуванню академічного колективу.

Соціальні мережі, форуми та спільні проекти відіграють ключову роль у формуванні студентської спільноти в дистанційному навчанні. Використання спільних форумів дозволяє студентам обговорювати навчальні теми та ділитися досвідом. Соціальні мережі, такі як групи та сторінки, об'єднують студентів з однаковими інтересами. Спільні проекти та дослідження створюють спільні цілі та завдання, сприяючи формуванню спільноти студентів.

Заради підтримки *інклюзивності та взаємодії* серед різних груп студентів, важливо впроваджувати інклюзивне навчання та різноманітність методів навчання. Надання рівних можливостей для всіх студентів, незалежно від їхніх потреб, є важливим аспектом. Також, сприяючи взаємодії між різними групами студентів, можна заохочувати обговорення та спільні дії.

Практичні рекомендації для викладачів та адміністрації навчальних закладів включають організацію віртуальних зустрічей та вебінарів для стимулювання обговорень та взаємодії. Підтримка та навчання викладачів щодо використання технологій та методів, спрямованих на покращення взаємодії, є ключовим. Створення онлайн-платформ для обміну інформацією та ресурсами допомагає створити доступне середовище для співпраці та взаємодії. Залучення студентів до вирішення проблем та забезпечення системи звітності та оцінки також є важливими кроками у формуванні академічного студентського колективу.

Ці практичні вказівки допомагають врахувати потреби студентів та сприяють покращенню взаємодії та формуванню академічного колективу в дистанційному навчанні. Підкреслення важливості активної участі студентів, підтримки викладачів та створення сприятливого середовища робить навчання ефективним та задовольняючим для всіх студентів, незалежно від їхньої географічної розташованості та індивідуальних потреб.

Щоб подолати ці виклики та забезпечити успішні міжособистісні відносини, студентам важливо активно співпрацювати, розвивати

комунікаційні навички та шукати можливості для взаємодії. Викладачі виступають у ролі фасилітаторів спільного навчання, використовуючи активні методи та підтримуючи комунікацію між студентами.

Комунікаційні інструменти та технології, такі як віртуальні платформи, відеоконференції та соціальні мережі, відіграють ключову роль у формуванні відчуття спільноти серед студентів. Важливо, щоб вони були ефективно використані в освітньому процесі для сприяння спільноті та підтримки студентів у дистанційному навчанні.

Література

1. Васько О. О., Бутенко В. Г, Шаповалова О. В. Дистанційне навчання: досвід використання, проблеми, перспективи. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. *Педагогічні науки*. 2020. Вип. 2. С. 59-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vgnpu_2020_2_10 (дата звернення: 28.10.2023).

2. Прахова С. А., Даценко О. А., Семенов К. А. Дистанційне навчання у просторі сучасних освітніх систем: психологічний контекст. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Педагогіка і психологія*. 2020. № 2. С. 260-266. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduer_2020_2_31 (дата звернення: 28.10.2023).

3. Інформаційно-аналітична довідка про результати опитування щодо стану використання технологій дистанційного навчання у закладах вищої освіти України: Державна служба якості освіти України, 2020.

НАУКОВА ЛІТЕРАТУРА, ЇЇ ЖАНРИ ТА ПОШИРЕННЯ

Науковій літературі прийнято виділяти особливу увагу. Вона особлива своєю точністю, інформативністю та чіткістю. Також, варто зазначити, що такій літературі характерна специфічна термінологія, велика кількість аббревіатур та скорочень, але з боку стилістики вона залишається нейтрально забарвленою. Щодо перекладацької сторони, науковий переклад є дуже актуальним. Він здійснює масштабний вплив на сферу наукових досягнень та літературну мову в цілому.

Прийнято виділяти стилі наукового-технічного тексту, а саме: офіційно-діловий, епістолярний, художній, розмовний, конфесійний та науковий.

Власне-науковий підвид обмежений чіткими рамками викладу. Будь-які наукові роботи мають правила, яких обов'язково потрібно дотримуватися при викладі матеріалу. Підстиль має чітку та, навіть, сувору академічну манеру викладу. Щоб написати такий текст потрібно провести велике досліджування, обов'язково використовувати літературу, написану фахівцями у галузі дослідження. Ціль цього стилю популяризувати наукові роботи різних дослідників та привернути увагу до тієї чи іншої теми дослідження.

Епістолярний підвид насичений стилістичною різноманітністю. Його сфера розповсюдження це листи, романи та мемуари, що характерні дотриманням етикету та підтримкою діалогу. Листи можуть розповідати про усі сфери людської діяльності - життя, інтереси, мрії, думки та побудові речі. Хоча, на перший погляд підвид не виглядає серйозною літературою, насправді це вишукані твори, які в сучасному світі втратили свою

актуальність через появу сучасних технологій та можливість листуватися онлайн.

Книгу "Довгоносий дядечко", яку можна назвати класикою в епістолярному жанрі, написав американський письменник Джин Вебстер. Вона насичена листуваннями головної героїні Джуді зі своїм таємничим опікуном. Емоційність, романтичність та легкість головної героїні передається дуже вишукано та за всіма правилами жанру, що і робить її значущою у літературному середовищі.

Художній жанр має в собі велику кількість підтипів. Він може бути розглянутий як концептуальна категорія, що наголошує на мистецькій унікальності та професійності автора. Художній підвид наукової літератури може бути насичений різноманітними фантастично-історичними подіями та навпаки бути дуже лаконічним, спокійним і наповненим лірики. Художній жанр має безліч правил написання, які можна порушувати, створивши сучасний постмодерний твір. Так само можна бути вірним класичним правилам та розробити чіткий вишуканий твір наповнений елементами новаторського погляду.

Художня література поділяється на роди - епос, лірика та драма. Вони часто поєднуються між собою, а іноді кожен з них можна зустріти в одному творі. Сучасна тенденція художніх творів має на меті зберегти усім відомі канонічні образи, але при тому створити новий твір. Форма таких творів може мати письмово-ілюстрований та віршований характер.

Конфесійний стиль заснований на релігійних потребах суспільства. Його часто можна зустріти у церковних проповідях, молитовниках, специфічній церковній літературі та автобіографіях церковних діячів. Насправді стиль є найменш вивченим в українській літературі та загалом мові, тому здійснювати переклад з будь-якого мовного середовища стає набагато важче. Найбільшою метою стилю є донесення релігійних мотивів до людства та бажання надихнути суспільство на праведні дії. Через це конфесійне мовлення дуже урочисте та наповнене інверсіями.

Ознаками офіційно-ділового стилю або іншими словами канцелярського ділового стилю є чіткість, точність, доступність, конкретність та лояльність. Його можна порівняти з науковим, але основна сфера розповсюдження торкається політики, економіки, громадського та соціального життя. Схожість також є в суворій регламентації тексту та послідовності написання. Це зовсім не творчий жанр, тому потрібно дотримуватися ясності викладу тексту.

Ну і останній розмовний стиль мовлення та тексту, який не має суворих правил та довільний у висловлюванні. Він побудований на робочому середовищі, житті, буденних розмовах на різні теми. Він може бути насичений як термінологією, так і скороченнями або лайливими словами. Його призначення комунікувати з людьми на різні теми, підтримувати розмову або з'ясовувати побутові стосунки чи проблеми. Це єдиний стиль який не потребує попередньої пошукової роботи та не має на меті досліджувати певну сферу діяльності перед викладом матеріалу.

Застосування розмовного стилю в тексті може бути досить ефективним засобом спілкування з аудиторією. Використання природних фраз та зворотів, які люди використовують у повсякденному житті, може зробити текст більш доступним та зрозумілим для читачів. Це особливо важливо в онлайн-контенті, де увага читачів є доволі короткою, а інтерес втримати важче.

Література

1. Кузьменко Н.В. Характеристика та особливості науково технічних текстів. URL: <https://naurok.com.ua/naukova-stattya-harakteristika-ta-osoblivosti-naukovih-tehnicnih-tekstiv-219387.html> (дата звернення 1.11.2023)
2. Ільніцька А. О. Найважливіші ознаки і характеристика наукового стилю мовлення (реферат). URL: <https://studfile.net/preview/5853232/page:3/> (дата звернення 1.11.2023)

3. Онлайн видання «Преса» Епістолярний жанр вчора і сьогодні.
Видання «Преса». 2021. URL: <https://presa.com.ua/aktualne/epistolyarnij-zhanr-vchora-i-sogodni.html> (дата звернення 1.11.2023)

4. Стилїстика як лїнгвїстичне вченнє. URL:
<https://subject.com.ua/ukrmovalstilstika/30.html> (дата звернення 1.11.2023)

Відомості про авторів

1. Алексеева Людмила Шангунівна, Міжнародний гуманітарний університет, старший викладач кафедри іноземних мов професійного спілкування.
2. Алексеев Микола Едгардович, Одеська юридична академія, старший викладач кафедри іноземних мов.
3. Андрієць Інна Андріївна, Одеський торговельно-економічний фаховий інститут, студентка (науковий керівник: канд. пед. наук, професор, завідувачка кафедри іноземних мов та гуманітарних дисциплін Боднар Світлана Вікторівна).
4. Басалгін Ігор Миколайович, Міжнародний гуманітарний університет, студент (науковий керівник: к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу Фрумкіна А. Л)
5. Бобришов Тимофій Миколайович, Міжнародний гуманітарний університет, студент 2 курсу магістратури (науковий керівник: к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу Фрумкіна А. Л)
6. Варгас Світлана Олегівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка 2 курсу магістратури (науковий керівник: к.п.н., доцент, Першина Л. В.)
7. Волева Ксенія Костянтинівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу Фрумкіна А. Л)
8. Гарчева Ірина Олександрівна, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, к.філ.наук, доцент кафедри іноземних професійного спрямування.
9. Гладких Ірина Олександрівна, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, викладач.

10. Григораш Вікторія Сергіївна, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, к.філ.наук, доцент, доцент кафедри іноземних професійного спрямування.
11. Грушецька Анастасія Юріївна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: д.ф.н., доцент, завідувачка кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов арШкворченко Н. М.)
12. Гусєва Анастасія Сергіївна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка 2 курсу магістратури (науковий керівник: к.пед.н., доц. Глушко Т.В.)
13. Добров Сергій Андрійович, Міжнародний гуманітарний університет, студент (науковий керівник: к.пед.н., доц. Першина Л.В.)
14. Добронецька Ганна, Фаховий коледж Міжнародного гуманітарного університету, студентка (науковий керівник: к.пед.н., доц. Глушко Т.В.)
15. Дротенко Вероніка Володимирівна, Національний університет «Одеська юридична академія», студентка (науковий керівник: : к. юр.н., доцент Шевченко-Бітенська О. В.)
16. Жура Катерина Віталіївна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: к.пед.н., доц. Першина Л.В.)
17. Заїка Дар'я Олександрівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка магістратури (науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.)
18. Заплітний Володимир Іванович, Міжнародний гуманітарний університет, студент 2 курсу магістратури (науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А.Л.)
19. Запорожан Марія Денисівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: д.ф.н., проф. Бардіна Н. В.)
20. Златовласова Олександра Володимирівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: д.ф.н., проф. Бардіна Н. В.)

21. Колчик Юлія Вікторівна, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, студентка (науковий керівник: д.п.н., проф., завідувачка кафедри німецької філології Голубенко Н. Ю.)
22. Короленко Анастасія Олександрівна, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, студентка (науковий керівник: к.ф.н., доцент, Чумаков О. М.)
23. Кравченко Діана Сергіївна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: д.ф.н., проф. Бардіна Н. В.)
24. Красневич Анастасія Олександрівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка 1 курсу магістратури (науковий керівник: к. філол. н., доцент, Фрумкіна А. Л.)
25. Макарська Євгенія Володимирівна, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, старший викладач кафедри ділової іноземної мови та перекладу
26. Макашина Анастасія, Фаховий коледж Міжнародного гуманітарного університету, студентка (науковий керівник: к.пед.н., доц. Глушко Т.В.)
27. Мамонтов Олександр Володимирович, Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, студент (науковий керівник к.п.н., доцент Уманець В.О.)
28. Мельник Валерія, Національний університет «Одеська юридична академія», студентка 3 курсу (науковий керівник: к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри іноземних мов).
29. Миронова Лариса Анатоліївна, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, старший викладач кафедри іноземних мов професійного спрямування.
30. Мізецька Віра Ярославівна, Міжнародний гуманітарний університет, д. філол.н., професор, завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування
31. Мінаков Ілля Володимирович, Міжнародний гуманітарний університет, аспірант.

32. Міхнєва Ольга Олексіївна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: к.ф.н., ст. викладач Кабанцева Н.В.)
33. Морозко Анастасія Володимирівна, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського», студентка (Науковий керівник: канд. пед. наук, доцент Зайцева Катерина)
34. Номеровська Ангеліна Андріївна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник д.філол.н., проф. Зубов М.І.)
35. Огрєніч Марія Анатоліївна, Міжнародний гуманітарний університет, доцент кафедри іноземних мов професійного спілкування.
36. Осіпенко Юлія Григорівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу Фрумкіна А. Л)
37. Паничок Тетяна Ярославівна, Західноукраїнський національний університет, к.пед.н., доцент.
38. Парфенюк Марія, студентка Міжнародного гуманітарного університету (науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу Фрумкіна Арина).
39. Рибак Катерина Сергіївна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу Фрумкіна А. Л)
40. Сарнацька Олександра Сергіївна, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, студентка (науковий керівник: д.п.н., проф., завідувачка кафедри німецької філології Голубенко Н. Ю.)
41. Сергієнко Ольга, Національна Академія Національної Гвардії України, викладач служби мовної підготовки мовного відділу.
42. Синьова Тетяна Владленівна, Міжнародний гуманітарний університет, викладач кафедри іноземних мов професійного спілкування.

43. Тарасенко Ольга, Одеський торговельно-економічний фаховий коледж, студентка (науковий керівник: к.п.н., професор, завідувачка кафедри іноземних мов та гуманітарних дисциплін Боднар С. В.)
44. Устіменко Катерина Олексіївна Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: к.пед.н., доц. Першина Л.В.)
45. Фрумкіна Арина Леонівна, Міжнародний гуманітарний університет, к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу.
46. Чернега Аріана Володимирівна, Міжнародний гуманітарний університет, студентка (науковий керівник: к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри германських та східних мов і перекладу Фрумкіна А. Л.).